
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 17/2017 - 68 pàgines

Sessió ordinària del dia 13 de setembre del 2017

El dia 13 de setembre del 2017, dimecres, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 62/2017, que és el següent:

1. Informe de la Comissió Permanent sobre els afers tractats fora període de sessions.

2. Debat sobre l'orientació política global del Govern.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Miquel Aleix Areny
M. I. Sr. Gerard Alís Eroles
M. I. Sr. Marc Ballestà Alias
M. I. Sr. Josep Anton Bardina Pau
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Sílvia Eloisa Bonet Perot
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Antoni Fillet Adellach
M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sr. Carles Jordana Madero
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sr. Josep Majoral Obiols
M. I. Sra. Maria Martisella González

M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Antoni Missé Montserrat
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Víctor Naudi Zamora
M. I. Sra. Judith Pallarés Cortés
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sra. Patrícia Riberaygua Marme
M. I. Sr. Justo Ruiz González

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Cinca Mateos, Ministre de Finances; Maria Ubach Font, Ministra d'Afers Exteriors; Xavier Espot Zamora, Ministre d'Afers Socials, Justícia i Interior; Gilbert Saboya Sunyé, ministre d'Economia, Competitivitat i Innovació; Francesc Camp Torres, Ministre de Turisme i Comerç; Jordi Torres Falcó, Ministre d'Ordenament Territorial; Sílvia Calvó Armengol, Ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Èric Jover Comas, Ministre d'Educació i Ensenyament Superior; Olga Gelabert Fàbrega, Ministra de Cultura, Joventut i Esports, Carles Àlvarez Marfany, ministre de Salut i Eva Descarrega García, ministra de Funció Pública i Reforma Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(El M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.01h)

El Sr. síndic general:

Bona tarda a tothom.

Voldria en primer lloc donar la benvinguda a la Sra. ministra d'Afers Exteriors, Sra. Maria Ubach, benvinguda.

Passem doncs al primer punt de l'ordre del dia.

1- Informe de la Comissió Permanent sobre els afers tractats fora període de sessions.

Llegeix l'informe de la Comissió Permanent, el Sr. Joan Carles Camp, secretari de torn de la Sindicatura.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

La Comissió Permanent, d'acord amb el que disposa l'article 37.6 del Reglament del Consell General, té l'honor de donar compte al Ple del Consell General dels afers tractats i de les decisions adoptades en el període comprés entre els mesos de juliol i agost del 2017.

La Comissió Permanent s'ha reunit els dies 4 de juliol i 5 de setembre del 2017.

En el decurs de la primera reunió, celebrada el passat 4 de juliol, la Comissió Permanent va examinar i acordar:

- La celebració de diverses sessions extraordinàries, durant el mes de juliol, de la Comissió especial de vigilància i prevenció de risc per a l'estabilitat financera amb els ordres del dia següents:

1- Compareixences de diversos organismes relacionats amb el sector financer.

2- Anàlisi de la documentació aportada i de les compareixences realitzades en el marc dels treballs de la Comissió especial de vigilància i prevenció de risc per a l'estabilitat financera a fi i efecte d'elaborar les conclusions preliminars prèvies a la redacció del dictamen.

3- Altres qüestions d'interès per a la Comissió.

- La celebració de dues sessions extraordinàries, durant el mes de juliol, de la Comissió Legislativa de Política Exterior per tal de dur a terme la compareixença del responsable del Ministeri d'Afers Exteriors, compareixences que es varen celebrar els dies 14 i 24 de juliol respectivament. D'una banda, per atendre la compareixença del M. I. Sr. Gilbert Saboya Sunyé, a fi d'informar de l'estat d'avanzament de les negociacions de l'acord

d'associació amb la Unió Europea, i d'altra banda, la compareixença de la M. I. Sra. Maria Ubach Font per presentar-se com a nova ministra d'Afers Exteriors.

- I, finalment, seguint l'acord de la Junta de Presidents, una sessió extraordinària del Consell General el dia 13 de juliol, amb l'ordre del dia següent:

1- Nomenament dels membres de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades.

2- Examen i votació del Projecte de llei qualificada de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal.

3- Examen i votació del Projecte de llei general de l'allotjament turístic.

En darrer lloc, la Comissió Permanent es va reunir, novament, el propassat dia 5 de setembre, per donar per finalitzats els treballs de la Comissió Permanent i aprovar el present informe.

En aquests termes queda redactat l'informe que la Comissió Permanent eleva al Ple del Consell General.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passem doncs tot seguit al segon punt de l'ordre del dia.

2- Debat sobre l'orientació política global del Govern.

És el moment de la intervenció del Sr. cap de Govern per la presentació de l'informe.

Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

Senyores conselleres i senyors consellers.

L'any que ve celebrarem els primers 25 anys de la Constitució. Durant anys hi ha hagut diverses veus a Andorra que reclamaven la definició d'una constitució econòmica i social. És a dir: el 1993 les andorranes i els andorrans van aprovar la Constitució jurídica i política; que consolidava la personalitat jurídica d'Andorra; que culminava el procés cap a la plena sobirania popular i la separació de poders; i que definia clarament l'estructura territorial de l'Estat i el rol de les diferents administracions.

Però quedava pendent la concreció d'un model econòmic i social de país. Per això hi havia veus que reclamaven una constitució social i econòmica. Evidentment, és una forma de parlar, una manera de referir-se a un gran consens per marcar les línies mestres d'un model de creixement econòmic i d'un sistema de serveis públics i de protecció social. No es tracta d'una constitució pròpiament dita.

Perquè en matèria de política social i econòmica, -tot i que, al meu entendre, hi ha un ampli marge per al consens-, cal deixar sempre espai per al debat, per la confrontació d'idees i pels models alternatius.

Durant els més de sis anys en què Demòcrates per Andorra ha tingut la responsabilitat de governar no he utilitzat mai l'expressió "constitució social i econòmica", perquè m'hagués semblat una mica pretensions. Però sí que penso que, al llarg d'aquest temps, hem dut a terme una sèrie de reformes que portaven molts anys pendents. Definir un sistema fiscal, el rol dels inversors estrangers, el futur també de la plaça financera, el model de protecció social, la permanència dels tres sistemes educatius i la missió de l'Escola Andorrana, l'oferta turística i comercial que volem, la regulació del mercat de treball.

Totes aquestes qüestions, -entre d'altres-, formen part d'aquest model econòmic i social de país.

També seria injust pretendre de la meua part, que totes les grans reformes les hem fet nosaltres i que abans no s'havia fet res. He reconegut i ho he fet moltes vegades, -i ho torno a fer avui aquí-, els avenços del Govern del Sr. Albert Pintat i de l'etapa de Govern socialdemòcrata.

Fins i tot abans s'havien fet avenços importants; i si no se n'havien fet més és probablement perquè en aquell moment calia concentrar els esforços a consolidar el sistema polític sorgit de la Constitució.

Reconec el llegat del passat del qual, -per bé i per mal-, en sóc també partícip. Però també cal reconèixer, -i estic segur que els anys a venir així ho faran-, que ha estat en aquesta darrera etapa quan s'han fet i s'estan fent reformes d'una manera més profunda i sistemàtica.

Reformes, moltes d'elles, impulsades des del Govern, però també des de la majoria que li dona suport en aquesta Cambra; en concertació moltes vegades amb els comuns quan ha calgut; amb la participació de la societat civil també quan ha calgut; i sovint i cal dir-ho també amb les aportacions de l'oposició.

Per tant, el balanç d'aquests anys que estem vivint serà un balanç del qual tots nosaltres ens em podem sentir, -en major o menor mesura-, penso que satisfets. Jo n'estic satisfet. I d'aquí a un any i mig,

quan s'hagi culminat molta de la feina en curs n'estaré, així ho espero, encara més satisfet.

Però també m'agradaria fer avui aquí autocrítica.

En primer lloc, perquè no sempre hem estat capaços de fer veure a la gent la importància i l'impacte que aquestes reformes tenen per a la seva vida quotidiana i per al seu futur.

En sóc conscient, no és un problema exclusiu d'Andorra: veiem com arreu les grans decisions de política econòmica o de bona governança es troben sovint amb la incomprensió de la ciutadania. Per això hem de deixar molt clar i explicar amb exemples concrets que totes aquestes reformes van encaminades a fer d'Andorra, -encara més-, un país de qualitat. De qualitat de vida per a les seves ciutadanes i ciutadans; de qualitat en la preservació i la posada en valor del nostre medi ambient i el nostre llegat cultural; de qualitat de l'oferta turística i comercial; de qualitat dels nostres serveis públics; i de qualitat de les finances de l'Estat.

Aquests són els objectius finals que persegueixen les reformes que estem portant a terme. No en tinguin Srs. consellers cap dubte. El nou model fiscal, la redefinició de les competències i de les transferències dels comuns, l'obertura econòmica, l'acord amb la Unió Europea, l'agilització de la Justícia, la reforma de la Funció Pública, les reformes del sistema sanitari. Tot això són mitjans per aconseguir el país de qualitat que volem. Per a nosaltres, però sobretot per als nostres fills.

Admeto també, que sovint hem projectat una imatge excessivament economicista i tecnòcrata. Com si només ens preocupés la qualitat del nostre model econòmic. Hem parlat, i potser massa, de reformes econòmiques, d'agències de ràting, d'avaluacions del Moneyval, del Greco o del Global Tax Forum de l'OCDE. N'hem parlat i en seguirem parlat; no és per desmerèixer la feina dels ministres de Finances, d'Interior o d'Economia. Dit de passada grans ministres.

Però hem de dir ben clar que la nostra aposta per la qualitat no s'acaba, -ni de bon tros-, amb les polítiques econòmiques i financeres; i no es limita a seguir les recomanacions dels organismes i de les agències internacionals.

La nostra aposta per la qualitat comença per mantenir i millorar la qualitat de vida de les ciutadanes i dels ciutadans d'Andorra. Senyores conselleres i senyors consellers, la qualitat de vida comença per construir sobretot una Andorra inclusiva. Ho vaig dir el passat Dia de Meritxell, coincidint amb la visita del president de la República Portuguesa: el millor que tenim a Andorra ho hem fet al llarg de moltes generacions i amb la

participació de moltes nacionalitats. Construir, doncs, una Andorra inclusiva per vetllar per aquelles persones i col·lectius potencialment més vulnerables: la gent gran, les persones amb discapacitat, els infants i els adolescents, les dones, les persones immigrants, les famílies monoparentals, les persones aturades o els altres col·lectius susceptibles de patir algun tipus de discriminació. No per simplement protegir o per donar un subsidi, sinó per garantir que tothom forma part activa de la societat i que ningú sobretot no en quedi al marge.

Quan parlem de reformes i de modernització també estem parlant d'això. Quan parlem de definir el model social i econòmic que volem per al nostre país, també estem parlant d'això. Estem parlant senyores conselleres i senyors consellers, en definitiva, de cohesió social. Un dels pilars del model de país que volem per a Andorra queda establert en la Llei de serveis socials i socio-sanitaris que aquesta Cambra va aprovar a finals de la legislatura passada.

Durant aquesta legislatura es va parlar àmpliament, i ho va fer el ministre Espot encara no fa un any, amb motiu d'un debat monogràfic, que estem desplegant la llei i a més l'estem traduint en projectes concrets i sobretot accions concretes. Que és d'això penso que vol sentir parlar la ciutadania. Accions i decisions ja en aplicació com l'augment del 20% del llinar econòmic de cohesió social en casos de famílies monoparentals; l'extensió de la prestació per fill a càrrec a partir del primer fill; la creació del programa Focus 16/20 per a menors de 16 a 20 anys que no estudien ni treballen malauradament, i l'obertura recent d'aquest programa a persones amb discapacitat. L'ampliació del nombre de pisos refugi per a persones víctimes de la violència domèstica; l'augment de recursos i personal de l'equip d'atenció a la dona; o la posada en marxa del servei d'assistent personal per a persones amb discapacitat.

Tot això és l'acció de Govern d'aquests últims anys. Com també és feina del Govern les accions i decisions que estem implementant, com ampliar la xarxa d'empreses inclusives que col·laboren en la inserció laboral de les persones amb discapacitat; com la proposta d'un nou codi de relacions laborals que ha elaborat el Grup Parlamentari Demòcrata que reconverteix els contractes de baix rendiment per evitar que la discapacitat, -i aquí vull ser molt clar,- sigui una excusa per pagar menys aquelles persones que la pateixen; o com la posada en marxa del Servei de Trobada Familiar, un espai atès per professionals on les parelles separades que tenen un règim de custòdia compartida o de visites però que no tenen una relació pacífica malauradament o que presenten altres dificultats, puguin deixar i recollir els fills menors; i on es pugui fer un seguiment dels

menors, per evitar que ells acabin sent les víctimes de la situació.

L'atenció a la infància i a l'adolescència en risc ha estat una de les prioritats d'aquest Govern. Ho hem demostrat dotant de més recursos i de més personal el Centre d'Acolliment d'Infants de la Governera. Ho estem demostrant treballant colze a colze amb fundacions privades per potenciar l'acolliment familiar dels menors que han estat separats de la tutela dels seus pares per ordre judicial. I ho seguirem demostrant amb el Centre Residencial d'Educació Intensiva (CREI), que posarem en marxa l'any vinent.

Expliquem-nos bé sobre això: Andorra es va dotar, ja fa anys, d'un Centre d'Acolliment d'Infants per a aquells menors els pares dels quals han perdut la guàrdia i custòdia. Però hi ha una altra tipologia de menors en risc per als quals, fins ara, Andorra no disposa d'una institució adequada. Em refereixo a aquells menors que tot i poder estar en un ambient familiar i social normal, presenten problemes conductuals greus o un patró de consum de tòxics. Perquè som conscients que a Andorra també existeix aquesta realitat. I no li podem girar la cara, perquè seria abdicar d'una part de la nostra responsabilitat com a societat cohesionada. Fins ara, els menors que es trobaven en aquesta situació, -que sovint és una situació límit per a les seves famílies-, eren derivats a centres especialitzats als països veïns. Centres sobre els quals Andorra no té capacitat de control i que impliquen allunyar el menor del seu entorn familiar i social, la qual cosa no sempre és positiva; per no dir que és negativa.

És per això que ja ens hem posat a treballar per obrir al més aviat possible aquest centre per a la reeducació i la reinserció de menors problemàtics. Un centre que comptarà amb personal especialitzat i que treballarà de manera conjunta amb altres departaments de l'Administració i amb les famílies afectades. Aquest centre és un exemple més dels fruits que pot donar un bon marc legislatiu, com és la llei de serveis socials i socio-sanitaris. Això farà possible tirar endavant aquest projecte innovador a favor dels menors que passen per aquesta situació i també, i sobretot, a favor de les seves famílies, que pateixen les conseqüències directes.

El ministre Espot i jo mateix hem conegut alguns d'aquests casos de primera mà i sabem la necessitat que hi ha. Evidentment és un projecte que necessita personal especialitzat i que representa un cost. I evidentment que això representarà més despeses del capítol I; i les assumeixo; qui podria dir el contrari?

Com també representa un cost internar aquests menors en centres als països veïns, com ho estem

fent fins ara. Però disposar d'un equipament d'aquestes característiques a casa nostra és, a més, una qüestió que jo qualificaria de sobirania, en el seu sentit més noble.

Un exemple dels fruits de la bona entesa entre els comuns i el Govern, -en aquest cas a favor de la gent gran-, és la reorganització del Servei d'Atenció Domiciliària, que fins ara prestaven els comuns i a partir d'ara prestarà el Govern.

Això ens està permetent optimitzar els recursos existents i homogeneïtzar el servei, perquè no té cap classe de sentit que en un país de 70.000 habitants les persones rebin serveis de qualitat diferents en funció de la parròquia on viuen. Tot plegat amb l'objectiu de donar més formació als professionals i de poder donar resposta a les necessitats de persones més dependents.

L'assumpció, per part del Govern, del Servei d'Atenció Domiciliària és una mostra més d'una política encaminada a evitar que hi hagi diferències entre ciutadans en funció de la parròquia de residència, -i això és molt important-, una aposta clara per millorar la qualitat del servei i professionalitzar-lo encara més, i en definitiva, un pas més per millorar la qualitat de vida dels nostres padrins. La voluntat del Govern és garantir que les persones grans continuïn sent una part activa de la societat. Sabem que moltes persones grans volen seguir vivint en el seu entorn, al seu domicili i al seu barri o al seu poble; i mantenir la seva autonomia.

Però sovint amb ajuda sí és possible... Però sovint amb ajuda sí és possible, i per això val la pena treballar i millorar el Servei d'Atenció Domiciliària i col·laborar amb els comuns i amb entitats privades per ampliar la xarxa de pisos tutelats per a la gent gran; i garantir sobretot la qualitat dels centres residencials, que s'han -al meu parer- de reservar com a últim recurs.

Pel que fa a la qualitat de vida dels nostres padrins, sabem que no tot s'acaba amb el Servei d'Atenció Domiciliària, ni amb els pisos tutelats i tampoc amb les residències. Hi ha tot un seguit d'accions concretes a implementar i que es revisaran en un Pla global d'atenció a la gent gran en què està treballant el Departament d'Afers Socials. Un pla que inclourà mesures de caràcter econòmic, mesures de foment del voluntariat en favor de la gent gran i serveis d'acompanyament, entre d'altres. Una societat que es vol inclusiva no pot girar... vostès ho saben i sé que vostès ho comparteixen, l'esquena a les grans qüestions humanitàries. I el gran repte humanitari del nostre temps és el creixent nombre de refugiats que es veuen obligats a marxar dels seus països, fugint de la guerra i moltes vegades fugint del

terrorisme. Evidentment, la capacitat d'Andorra d'afrontar aquesta qüestió és molt petita. L'impacte del que puguem fer és molt poc, però aportar el gra de sorra nostre és una obligació moral. Diferents vegades he explicat que no disposàvem dels instruments ni del marc legal per fer possible l'acollida de refugiats al nostre país. També he explicat que el Govern treballava amb ACNUR, -l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats-, i amb la Comunitat de Sant Egidí per fer possible que Andorra pugui acollir refugiats de forma temporal. Fruit d'aquest treball i d'aquest consens és el Projecte de llei de protecció temporal per raons humanitàries, que el Govern va aprovar ahir i que permetrà acollir refugiats a Andorra. Perquè l'Andorra inclusiva que volem ha de tenir també una mà estesa a la solidaritat.

Senyores conselleres i senyors consellers, la construcció d'una societat inclusiva comença a l'escola. En un país com Andorra, que va créixer molt ràpid i que també i és bo va integrar gent vinguda d'arreu, l'escola ha sigut, sens dubte, un dels principals motors d'inclusió i de cohesió social. Sovint diem que les andorranes i els andorrans tenim la sort de comptar amb tres sistemes educatius públics, gratuïts i de lliure elecció. Però que siguem afortunats no vol dir que aquesta riquesa educativa sigui fruit de l'atzar. Perquè aquesta riquesa és fruit del coprincipat, que generacions i generacions d'andorrans han sabut preservar i adaptar. Em sembla important recordar-ho perquè a vegades sembla que les grans qüestions institucionals i polítiques -com passa amb les grans reformes econòmiques- estiguin allunyades dels interessos de la gent. I no és així. Una cosa tan bàsica, tan palpable i que els andorrans valorem tant com és la coexistència de l'escola andorrana, francesa i espanyola és fruit, ho repeteixo, del coprincipat parlamentari. Sense coprincipat no tindríem escola francesa, no tindríem escola espanyola i no tindríem escola confessional. Val la pena tenir-ho present... val la pena tenir-ho present ara i també en un futur.

Durant la legislatura anterior i l'actual s'ha treballat de manera constant per mantenir la presència dels sistemes educatius francès i espanyol a Andorra. Amb acords que garanteixen aquesta presència i amb accions concretes per col·laborar amb els països veïns en la millora constant de l'oferta educativa del nostre país. La bona valoració que la societat andorrana fa d'aquesta diversitat i riquesa educativa no ha impedit que, des de fa algunes dècades, hi hagi una aposta decidida pel sistema educatiu propi. L'Escola Andorrana amb el temps s'ha consolidat i ha demostrat que prepara molt satisfactòriament els nostres joves per continuar els seus estudis, a un

costat i a l'altre dels Pirineus. Que aquest era l'objectiu inicial.

En diversos debats d'orientació política hem tingut ocasió de parlar del Programa Estratègic per a la Renovació i Millora del Sistema Educatiu Andorrà, perquè no només tenim l'obligació de garantir la continuïtat de l'oferta educativa plural, sinó que també hem de millorar constantment el nostre propi sistema educatiu. I així és com hem estat pioners i podem estar contents en la introducció de l'ensenyament per competències que és, al cap i a la fi, on caminen la majoria de sistemes educatius del món, i que ens permet avui ser un referent en educació en fòrums multilaterals com el Consell d'Europa o la Comunitat Iberoamericana -per citar-ne dos. Doncs bé, per acabar de consolidar aquests canvis, molt properament el Govern entrarà a tràmit parlamentari un projecte per a una nova Llei d'ordenament del sistema educatiu andorrà, que modernitzarà el text actual, que data de l'any 1994.

Alguns érem presents en aquesta Cambra quan es va aprovar aquesta Llei fa 23 anys. Em giro cap al Sr. Ladislau Baró, el Sr. Jordi Cinca, el Sr. Miquel Aleix, el Sr. síndic, el Sr. Vicenç Mateu,... Ja fa anys, senyors, que fem tots plegats política. Però tampoc ho devíem fer tan malament quan la Llei ha durat 23 anys. Evidentment, ara cal canviar-la per adaptar-se a les noves tendències i per posar-la al servei dels objectius de futur.

Quan, al principi de la meua intervenció em preguntava: "Quin model social i econòmic de país volem?" Deia: "Un model basat en la qualitat". Això val també per a l'educació... i val sobretot per l'educació. I la qualitat també es mesura. De la mateixa manera que el Comitè Europeu dels Drets Socials -que depèn del Consell d'Europa- avalua la nostra política social, i constata que complim el 90% de les seves recomanacions; també cal buscar mètodes per avaluar la qualitat del nostre sistema educatiu. És així com el Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior farà avaluar el sistema educatiu andorrà per part de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic en el marc del programa PISA for School. D'aquesta manera podrem tenir dades fiables sobre la qualitat del sistema educatiu andorrà, sobre les seves fortaleses i sobretot sobre aquelles qüestions que cal millorar perquè sempre cal millorar. I estic segur que podem ser optimistes amb el resultat perquè s'ha fet una gran feina.

Amb la mateixa voluntat de millorar la qualitat educativa, s'està negociant un conveni amb l'escola de negocis ESADE per avaluar l'escola andorrana des del punt de vista de l'emprenedoria. És a dir, per saber si estem preparant bé els nostres alumnes per a

un món cada cop més competitiu i cada cop més exigent; si els estem donant també les eines per adaptar-se als imprevistos i per explotar sobretot al màxim el seu potencial. La millora permanent de la qualitat del sistema educatiu andorrà va lligada a millores en el personal i els recursos de què disposa l'Escola Andorrana. Complint amb el compromís electoral de disminuir el nombre de treballadors eventuais al sistema educatiu andorrà, el Ministeri d'Educació convocarà l'any vinent un nou concurs per a una vintena de places de l'Escola Andorrana que actualment estan ocupades per eventuais i que se sumaran a les 41 places ja convocades al llarg del 2016 i el 2017. Estem aquí assolint un altre dels nostres compromisos electorals però, més enllà d'això, és una qüestió d'equitat entre els treballadors públics i de qualitat del servei que ells presten.

Tot el que he dit fins ara demostra la nostra voluntat d'adaptar l'educació a la modernitat. Perquè l'educació sent a Andorra un pilar d'inclusió i cohesió social l'hem de cuidar. I una altra bona prova d'aquest compromís la trobem amb l'entrada a tràmit parlamentari del Conveni de la UNESCO contra la discriminació en matèria educativa... que ja era hora que l'entressin! El Govern farà arribar el text del Conveni al Consell General la setmana vinent. Pel que fa als recursos i a les infraestructures, l'any vinent començaran les obres de reforma de l'escola andorrana de segona ensenyança de Santa Coloma amb la finalitat, d'una banda, d'ampliar les instal·lacions actuals i poder reagrupar tots els alumnes de segona ensenyança, avui dividits en dos ubicacions i, d'altra banda, d'eliminar sobretot les aules del subsòl que, i ho hem de dir clarament, no reuneixen les condicions òptimes per a la pràctica educativa.

Els treballs de millora a Santa Coloma, que s'allargaran dos anys, s'inscriuen en la línia mantinguda per aquest Govern de prioritzar, i sempre ho han fet, la inversió en infraestructures educatives.

Cal recordar que fins i tot en els moments de major contenció de la inversió pública, mai no hem deixat de fer aquelles inversions necessàries. Hem sigut el Govern que ha acabat amb els barracons a Andorra. Però això no vol dir que no haguem de continuar treballant. Per això fem aquesta reforma a Santa Coloma, que els docents i les famílies reclamaven molt abans... molt abans que Demòcrates per Andorra assumís la responsabilitat de governar.

També en el capítol d'inversions en educació, l'any vinent es preveu l'adequació d'una parcel·la de titularitat del Govern al costat de l'escola de segona ensenyança d'Ordino, per habilitar-la com a aparcament que doni servei a aquesta escola i també

al Centre de Tecnificació, i hi van dedicats molts recursos al Centre de Tecnificació i a l'escola. I sense voler de cap de les maneres, i no ho faré llarg aquest debat de criticar a ningú, jo penso que és una obra que no costa molts diners però, tenint dos edificis públics com tenim, el mínim que tenim de fer és ubicar-hi en condicions un pàrquing, i és el que farem. En qualsevol cas, el Govern la tirarà endavant l'any que ve i amb això estem en plena coordinació amb el Comú d'Ordino.

Totes aquestes inversions i accions concretes en matèria educativa van acompanyades d'una revisió profunda del marc normatiu. Aquesta ha estat una constant en aquests sis anys de Govern i en totes les àrees. Hem dut a terme àmplies reformes legislatives que es tradueixen de forma clara en millores concretes. A més de la nova Llei del sistema educatiu andorrà, també durant aquesta tardor el Govern farà arribar al Consell General dos projectes de llei sobre ensenyament superior i sobre la Universitat d'Andorra, que homologuen la nostra legislació amb l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior i que agilitzaran els processos de creació i tancament d'universitats, seguint la demanda expressada per la majoria democràtica i també pel Grup Liberal en el moment de procedir malauradament al tancament de la Universitat de les Valls.

He dit que no criticaré el meu discurs, res, sé el que és ser el cap de Govern, però sí que vull agrair algunes coses. Vull agrair, -i penso que el Sr. ministre Jover estarà d'acord amb mi-, la complicitat del president de la Comissió educativa, el Sr. Costa, en aquesta qüestió i en matèria d'educació en general. Tenir una base de consens en matèria educativa és clau per al futur del país i sobretot és clau per les generacions més joves. També amb la voluntat d'adaptar-se millor a les tendències internacionals en matèria educativa, en els propers mesos el Govern tramitarà el Projecte de llei del Marc andorrà de qualificacions i el Projecte de llei de validació de l'experiència professional. Parlem-ne un moment.

Aquest darrer Projecte de llei ha de permetre a la població amb una certa experiència professional, experiència contrastada, d'obtenir titulacions acadèmiques oficials per la via del reconeixement. Aquest sistema s'aplica àmpliament en països com França i és la manera de reconèixer el mèrit i la capacitat de les persones que en el seu moment no van tenir l'oportunitat d'estudiar. Això també... i és modern i és inclusiu, això també contribueix a construir una societat inclusiva. Perquè fa anys no tothom tenia la possibilitat d'estudiar. Totes les reformes legislatives endegades van en la línia de garantir l'excel·lència i la qualitat de la nostra oferta

educativa, ampliar el reconeixement i l'homologació de títols; també promoure la formació continuada i potenciar també la formació professional.

Precisament, en aquest darrer àmbit, les dades de matriculacions d'aquest setembre demostren un increment del 50% de les matrícules en Formació Professional. No és cap casualitat. Arreu d'Europa s'està vivint un repunt de l'interès per la formació professional: perquè el mercat demana professionals no necessàriament tots universitaris, però amb la formació també deguda. I tampoc és casualitat perquè és el resultat d'anys d'inversió, no pas exclusivament d'aquest Govern, d'anys d'inversió i millora en la formació professional. Treballant colze a colze amb les empreses del país i obrint oportunitats laborals pels alumnes que opten per aquesta branca formativa.

La formació professional i la formació continuada juguen un paper clau en un dels reptes que tenim plantejats com a país: l'ocupabilitat. Fa 6 anys, quan el meu equip i jo vam arribar al Govern, un dels grans problemes que teníem damunt la taula era la desocupació i, perquè no dir-ho, la destrucció de llocs de treball. No era fàcil. Per això vam posar en marxa mesures d'intervenció directa com els programes per donar feines temporals a persones aturades a les administracions públiques o els incentius directes a les empreses per contractar treballadors de forma indefinida. Deixin que els digui que el programa de treball temporal per a persones aturades s'hauria pogut posar en marxa abans que ho féssim nosaltres, quan la crisi ja havia començat i quan les xifres d'atur ja anaven a l'alça. Però no passa res! Ho vam implementar nosaltres. La realitat afortunadament ha anat canviant: el nombre d'aturats ha anat baixant gradualment des de l'estiu del 2013 i ara es troba en nivells similars als anteriors de la crisi; d'altra banda, l'economia andorrana crea nous llocs de treball des del gener del 2014. Per tant, ja no tenim un greu problema de desocupació. Però, tot i així, hi ha persones a les quals els costa trobar feina i hi ha casos concrets d'aturats de llarga durada. Del que es tracta, doncs, en aquest cas és, doncs, de millorar l'ocupabilitat d'aquestes persones; de donar-los les eines que necessiten per tornar a entrar dins del món del treball. Per això hem anat diversificant i reenfoçant... reenfoçant els programes d'ocupació: creant itineraris personalitzats per a aturats de llarga durada, ampliant les ofertes de formació i prioritzant aquells col·lectius més vulnerables. Actualment tenim en marxa cinc programes ocupacionals: el del sector públic i quatre també de foment de l'ocupació al sector privat: de foment a la contractació indefinida, de foment a l'ocupació i la formació, d'ajudes directes als

treballadors en zones geogràficament allunyades i el programa específic per a joves de 16 a 20 anys que ja he comentat anteriorment.

Dic això, per recordar que més enllà de les declaracions més o menys afortunades d'alguns, més que declaracions el que fem nosaltres -penso jo i ho dic modestament- són accions. De la mateixa manera que els programes ocupacionals s'han anat adaptant a la realitat d'una economia que torna a créixer i que ha deixat enrere la crisi, també el Servei d'Ocupació s'està transformant per donar resposta a una nova realitat. Aquest ampli procés de reforma i millora del Servei d'Ocupació està aconseguint que sigui més eficaç i efectiu en la gestió de les demandes dels usuaris, està millorant la comunicació externa i està potenciant la formació i l'especialització dels equips de treball. Un procés que culminarà durant el període de sessions que ara comença amb l'entrada a tràmit parlamentari del Projecte de Llei d'ocupació.

Ara estem en un moment de, diguem-ho així, d'una relativa bonança econòmica. Però un Govern responsable ha d'estar preparat -i ha de preparar l'Administració i les lleis- per a moments no tan bons.

La futura Llei d'ocupació ha de complir aquesta funció de previsió i també de donar resposta a la nova realitat social i econòmica. D'això penso que se'n pot dir política d'anticipació a favor de què?... A favor de continuar en la cohesió social. Aquesta reforma del Servei d'Ocupació ajudarà, sens dubte, a potenciar la reforma del mercat de treball impulsada pel Grup Parlamentari Demòcrata. Properament ja hi haurà oportunitat per debatre específicament aquesta reforma en aquesta Cambra. Jo em limitaré a dir el que el Govern sempre ha dit al tomb d'aquesta qüestió: cal un nou Codi de relacions laborals que incentivi la contractació i que sàpiga trobar aquest punt d'equilibri entre la necessària flexibilització dels llocs de treball i sobretot també en la seguretat dels treballadors. Cal també una nova legislació sindical més adaptada a la realitat andorrana i que faciliti la representació sindical al sector privat.

Perquè no ho diem clarament!

I cal, finalment, -i també ho farem- desenvolupar plenament el títol II de la Constitució i regular les mesures d'acció sindical i també les mesures d'acció patronal. Perquè és una evidència que els mecanismes de representació col·lectiva al nostre país no acaben de funcionar bé.

I això també ho farà la majoria de Demòcrata que hi ha avui al Consell General. Vull felicitar el Grup Parlamentari Demòcrata per la manera amb què està portant aquests treballs, amb reunions, amb empresaris i sindicats. Evidentment, ja ho sé, i ho sé

per l'experiència de gestionar Andorra, que no es pot arribar mai a un consens absolut, però s'ha de treballar per buscar el màxim acord possible, això sí, sense renunciar mai als principis propis. En aquesta qüestió, com en totes, mentre treballàvem en les reformes estructurals i en els projectes legislatius, no hem desatès, de cap de les maneres, el dia a dia.

No hem deixat de fer allò que podíem fer, com els programes ocupacionals -als quals m'acabo de referir- o l'augment progressiu del salari mínim -que aquest any ha pujat un altre 1,5%- fins a situar-lo en el 50% del salari mitjà al final de la present legislatura. I aquí, una vegada més, demostrem que la nostra voluntat d'homologació i que la nostra aposta per la qualitat no només abasta l'àmbit econòmic, sinó també i sobretot l'àmbit social. Perquè amb aquest augment del salari mínim ens movem en la direcció que marca el Consell d'Europa, que, -ho saben vostès-, aconsella arribar al 60% del salari mitjà.

Probablement, nosaltres hem marcat el camí, un cop arribats al 50% del salari mitjà, calgui plantejar-se augments encara més al salari mínim; però aquesta reflexió i aquesta decisió pertocarà a futurs governs. Si jo fos cap de Govern ho faria.

Sí, Sr. Pere López, ho faria!

Nosaltres, al llarg d'aquesta legislatura, haurem apujat el salari mínim un 6%; una mesura que és purament de voluntat política, purament executiva, no necessitava de cap aprovació al Parlament, i que, per tant, altres governs podrien haver acordat.

La millora de la situació econòmica i el descens continuat del nombre d'aturats ens ha portat a adaptar el règim d'immigració a aquesta nova realitat. De fet, al programa electoral amb què vam concórrer a les eleccions del 2015 ja ens vam comprometre a flexibilitzar el règim d'immigració a mesura que anés millorant la situació econòmica. I la situació econòmica va a poc a poc millorant. En aquest sentit, i tenint en compte la bona marxa del mercat de treball nacional, hem flexibilitzat encara més el sistema de quotes amb l'aprovació de contingents més amplis en totes les professions del sector del comerç, de l'hostaleria i de la restauració que demanaven molts empresaris. Però ho hem fet quan ja hi ha hagut un començament de bonança econòmica.

Així mateix, hem eliminat el requisit de l'experiència prèvia quan es contracta treballadors comunitaris. I en breu modificarem -un cop més- la Llei d'immigració per tal de facilitar la contractació d'estudiants estrangers en pràctiques. Això també ens sembla molt important.

Senyores i senyors consellers, la millora econòmica que estem vivint -afortunadament- des de fa un

temps i que s'ha anat intensificant en els darrers temps porta noves realitats a les quals ens hem d'adaptar. M'hi acabo de referir, en qüestions com l'ocupació o bé la política d'immigració. Malauradament no totes les conseqüències de la recuperació econòmica són necessàriament bones.

Una conseqüència no tan bona -i que es viu amb preocupació al carrer- és la manca d'habitatges de lloguer: Hi ha més demanda; una demanda que l'oferta no sempre pot cobrir; i els preus dels lloguers estan augmentant actualment de forma sensible. Per aquest motiu, el Govern acaba de crear una comissió interministerial per tractar aquesta problemàtica i definir una sèrie de mesures que ajudin a pal·liar els efectes de la mancança d'habitatges de lloguer i, fins i tot, -i això és l'intent d'aquesta comissió- de contribuir a revertir aquesta situació.

Em semblaria prematur, avui, avançar un llistat de mesures o accions concretes, però sí que puc indicar algunes línies de treball. D'una banda, estudiar canvis, evidentment, a la llei d'arrendaments de finques urbanes. D'altra, en concertació amb els comuns, desenvolupar una política urbanística que incentivi l'habitatge de lloguer. Recordaran vostès que a l'inici de l'anterior legislatura, coincidint en un moment dur de la crisi econòmica, especialment per al sector de la construcció, es va acordar la possibilitat de permetre als comuns una reducció del percentatge de cessió obligatòria en sol urbà consolidat per reactivar -en la mesura del possible- un sector molt tocat per la crisi. Ara potser sigui el moment d'obrir la porta a flexibilitzar la cessió obligatòria per a aquelles promocions privades que es comprometin a destinar una bona part de la promoció a lloguer durant un període de temps a determinar. Evidentment, això són propostes que caldrà discutir i acabar de concretar també amb els comuns.

La manca d'habitatge de lloguer i l'augment del preu del mateix és un problema especialment greu quan es combina amb manca de recursos econòmics. En aquest sentit, hem dut a terme una política d'anticipació millorant l'accés als ajuts a l'habitatge. Tot i mantenir el llistat, ara: es poden compatibilitzar els ajuts econòmics ocasionals amb els ajuts a l'habitatge. És pot també compatibilitzar, percebre aquests ajuts i tenir un bé immoble fins a un determinat valor. S'han ampliat els col·lectius prioritaris per accedir als ajuts, com -per exemple- el de les dones víctimes de la violència de gènere.

Entenem que l'accés a l'habitatge juga un paper important en la inclusió social i seguirem treballant en aquest sentit: millorant l'accés a les ajudes, d'una banda, i de l'altra, definint tot un catàleg de mesures

per fer front a la situació, que és evident, de manca d'habitatge de lloguer.

Evidentment, el Govern d'Andorra ja invita des d'ara totes les forces parlamentàries a participar en aquesta comissió per fer una reflexió conjunta.

Senyores i senyors consellers, fa pocs mesos, tot just el juny passat, aquesta Cambra va acollir un debat intens, extens i penso que fructífer sobre política sanitària. No repetiré tot el que el ministre Álvarez va dir en aquell debat, però recordin que la paraula més repetida a les seves intervencions, la noció central de la reforma que està impulsant és, -precisament-, la qualitat.

La reforma sanitària no és altra cosa que posar ordre al sistema per garantir una qualitat òptima de tots els prestadors de serveis del sistema públic, tenir instruments per mesurar i avaluar aquesta qualitat, disposar d'eines per preveure i supervisar la despesa i saber si aquesta despesa està justificada, i saber si aquesta despesa és bona des d'un punt d'estàndards de qualitat, i també així, evitar duplicitats, evitar inefficiències i, sobretot evitar actes innecessaris. En aquest sentit, el ministre de Salut continuarà treballant amb el Grup Parlamentari Liberal i amb tots els grups que van fer la proposta de resolució del debat que vam celebrar -ho recordava fa un moment- el juny passat, per tal d'implementar mesures per millorar l'eficàcia i l'eficiència del sistema.

Aquesta reforma ens l'hem de creure tots i totes, les ajudes seran benvingudes.

Perquè estic convençut que el nostre model també pot rebre aportacions i millores per part de l'oposició. Perquè una reforma, independentment dels plantejaments que exposaré, no reeixirà si no hi ha continuïtat en la mateixa, en els futurs governs.

Parlem de reformar per posar ordre al sistema i això comença per aquelles institucions que el sector públic controla de manera directa, en aquest cas el Servei Andorrà d'Atenció Sanitària i el Centre Hospitalari. És així que s'ha aprovat un nou reglament de funcionament de l'hospital que estableix una nova forma de funcionar, basada en el treball en equips multidisciplinaris, funcionant sota les directius de protocols i, sobretot, de trajectòries clíniques. Un reglament que han de seguir tots els professionals que presten els seus serveis a l'hospital, amb independència de la vinculació professional que tinguin amb el SAAS.

Es tracta, en definitiva, d'aplicar a l'hospital el que li demanarem al sistema sanitari públic: regir-se per protocols, tenir en compte la trajectòria clínica i tenir una visió de conjunt -de procés- i no de simple encadenament d'actes mèdics. Ens sembla que el

més encertat era començar a posar ordre a casa nostra. Que és el que estem fent. Una qüestió, per cert, per a la qual tampoc calia enviar cap projecte de llei al Consell General, sinó que es tractava de tenir la voluntat política de fer-ho.

En paral·lel al nou reglament de l'hospital, s'ha treballat en un nou contracte entre el SAAS i els metges per compte propi -que ja està tancat- i un altre entre la CASS i els metges per compte propi, -que es tancarà al llarg de les properes setmanes. Aquests contractes permeten que els metges per compte propi s'adeqüin a la nova forma de treballar del sistema sanitari públic. I això és essencial si volem que la reforma es reeixi.

La renovació d'aquests contractes ha estat més feixuga que en el passat; perquè nosaltres no volíem tancar simplement un contracte tipus, com s'havia fet fins ara, sinó introduir canvis significatius en favor de la qualitat i la sostenibilitat del sistema sanitari públic.

En aquest nou model de relació entre els actors del sistema sanitari també està vigent -des del juliol passat- un nou contracte entre la CASS i el SAAS. Fins ara la relació entre la CASS i el SAAS es basava -diguem-ho així- en un pressupost general prospectiu, fet que convertia a la CASS en un pagador cec, que no tenia instruments adequats per controlar la qualitat d'allò que estava pagant. En el nou model, la CASS pagarà al SAAS per activitat i serà el SAAS el responsable de controlar l'eficiència d'aquestes activitats.

Per això calien els convenis del SAAS amb els metges i el nou reglament de l'hospital, perquè sinó no era possible.

La nova relació entre la CASS i el SAAS és un fet, és, penso jo, un pas intermedi, perquè el model final cap al qual es camina ha de ser, al meu parer, el pagament per procés. I això també fa part de la responsabilitat en la gestió dels diners de tots. Hem de veure el servei que presta la sanitat pública com un procés, pagar-la com un procés i avaluar la seva qualitat com un procés.

De fet, la clau d'una bona política sanitària és mesurar la qualitat, i el cost i el valor dels processos assistencials. Deixeu que ho expliqui potser d'una forma més entenedora. Això permet, d'entrada, tenir una visió global: saber si una determinada malaltia es tracta de manera correcta, i no simplement saber si un determinat acte es fa de manera correcta. També permet establir protocols de tractament: quins actes són necessaris i quins no ho són en funció de la patologia i del pacient. I finalment, ens dona les eines per evitar les duplicitats, els actes innecessaris i les ineficiències.

El primer pas d'aquesta visió global i per procés és, sense cap classe de dubte i és essencial la seva aprovació, la història clínica compartida, actualment a tràmit parlamentari i que espero que s'aprovarà molt properament. Perquè és una de les eines més importants, Srs. consellers i Sres. conselleres de la reforma sanitària, i per això, n'estic segur, sense avançar les votacions que penso que tindrà el suport unànime d'aquesta Cambra.

El següent pas serà, aquesta mateixa tardor, el reglament que ha d'ordenar el sistema sanitari públic per fer possible l'atenció integrada entre els diferents nivells assistencials. Aquest reglament regularà les relacions entre els diferents nivells assistencials i definirà la via integrada, com l'itinerari que els pacients han de seguir en el sistema públic de salut: amb metges de capçalera referents i especialistes referents. Només així es podran coordinar els diferents nivells assistencials, es podran racionalitzar els recursos, garantir un bon ús del sistema per part de professionals i pacients i, en definitiva, seguir uns estàndards de qualitat. Per tal d'incentivar el bon ús del sistema, la CASS només reemborsarà la totalitat del percentatge de l'actual copagament en aquells casos en què el pacient segueixi la via integrada; mentre que les consultes i actes que quedin fora de la via integrada tindran un reemborsament sensiblement inferior.

Ja ho va explicar el ministre el juny passat, però crec que és pertinent tornar a recordar-ho avui aquí: La via integrada no atempta contra la lliure elecció de metge; ni tampoc contra el dret a una segona opinió, que quedarà degudament, evidentment, regulat. La lliure elecció consisteix a triar el metge, no a triar l'especialitat. Durant aquest darrer trimestre de l'any s'aprovarà el reglament de la cartera de serveis.

Srs. consellers i Sres. conselleres, dono una data i si no aprovem el reglament a temps entendré perfectament que se'm critiqui per això. El reglament de la cartera de serveis ha de definir què està inclòs dins de la prestació sanitària pública; establir com es fan aquelles prestacions que ja es troben al nostre sistema, quines altres prestacions podríem oferir i quines no podem oferir i haurem de derivar fora del país; revisar també, la nomenclatura de les prestacions per evitar facturacions inadequades, fet que s'hauria de traduir en un major control de la despesa; pensin que avui, perquè no dir-ho, hi ha nomenclatures, -vostè, Sra. Bonet ho sap-, nomenclatures totalment desfasades i jo diria que hi ha nomenclatures que no tenen cap sentit ni cap ús. I, finalment, fixar les tarifes i els honoraris de cada prestació i també dels professionals vinculats.

La reforma, Srs. consellers i Sres. conselleres, ja ha començat i l'acabarem, -des d'un punt de vista

normatiu-, al llarg del que queda de legislatura. Evidentment, entre tots hi creiem, haurem d'actualitzar el model, però caldrà sempre, perquè és dinàmic, saber adaptar-lo. Per això deia fora del discurs, que si volem que aquesta reforma reeixi, i avui m'he explicat de forma molt clara, hi ha d'haver continuïtat en les decisions que puguem agafar avui i continuïtat per mantenir les decisions d'avui en un futur.

Senyores conselleres i senyors consellers generals, de tots els elements que configuren la qualitat de vida de les ciutadanes i els ciutadans d'Andorra, n'hi ha un que és especialment andorrà. Del qual tots ens sentim especialment orgullosos: la seguretat ciutadana. Els andorrans, -i d'això en tenen el mèrit molts governs, però també la societat en el seu conjunt-, sempre n'hem estat orgullosos, i sempre prou intel·ligents per veure la seguretat ciutadana com un bé social i la policia com un servei públic.

Per això m'agrada recordar sempre que Andorra és sobretot un país segur, però no és un Estat policial; sinó tot el contrari. L'any vinent el Govern entrarà a tràmit parlamentari el projecte de llei de seguretat ciutadana, per regular molt particularment aquelles qüestions d'ordre públic que preocupen, -i amb raó-, la ciutadania. Qüestions com el consum d'alcohol a la via pública, la venda d'alcohol a menors, els sorolls nocturns o també un tema d'actualitat, la videovigilància. Una de les nostres missions és mantenir les altes cotes de seguretat ciutadana que sempre han caracteritzat el nostre Estat. Per això no hem estalviat mai mitjans materials a la policia, en inversions que en els darrers anys han arribat a un milió d'euros anuals; com tornarem a veure en el pressupost del 2018. Tenim avui una policia amb millors mitjans materials més que mai: des de vehicles, fins a armilles antibales i altres equipaments especialitzats.

Seguint aquesta mateixa convicció, no hem posat mai traves a la cobertura de les vacants en els cossos especials, i molt especialment al Cos de Policia. A més, aquest any hem creat 5 noves places de policia que es complementaran amb 10 noves places més l'any vinent. Places, i ho sé, totes elles necessàries per afrontar els nous reptes que la realitat planteja. I que van en consonància amb un augment dels efectius també al Centre Penitenciari, amb la incorporació de més agents.

Els nous efectius que s'han incorporat i que s'incorporaran a la Policia han de permetre anar reorganitzant el Cos per reforçar especialment algunes àrees com la policia judicial, especialment per lluitar contra els delictes de blanqueig, delictes contra la salut pública i delictes contra el patrimoni, i també la policia de fronteres.

Una menció a part mereix la qüestió de la lluita antiterrorista. Ja fa temps que havíem detectat la necessitat de reforçar els efectius i clarificar les competències dins del propi Cos en matèria de prevenció i lluita contra el terrorisme. Precisament, la cobertura de vacants i l'augment d'efectius ens permet afrontar aquest repte amb més garanties. Del que es tracta ara és de concentrar totes les competències en matèria de prevenció i lluita contra el terrorisme en un únic grup policial, encarregat de les tasques d'intel·ligència i de seguretat nacional.

En els últims anys hem viscut de ben a prop la barbàrie terrorista; en ciutats i realitats molt properes a nosaltres; en indrets on molts andorrans hi fan vida o visiten sovint. Ho hem vist a París, a Londres i a Niça. I molt recentment a Barcelona i a Cambrils, també ho hem vist a Tolosa.

Sabem que, malgrat tota la prevenció que es pugui fer, la nova realitat del terrorisme jihadista el fa molt imprevisible. Però també la realitat ens ha demostrat la importància de disposar de grups policials especialitzats per tal de prevenir i, si arriba el moment, combatre el terrorisme.

Mai a Andorra no hem utilitzat, i no ho he fet mai, i si m'he equivocat en alguna declaració, demano perdó, mai a Andorra hem utilitzat les qüestions de seguretat ciutadana o de seguretat nacional com a armes en el combat polític.

Estic convençut que continuarà sent així en el futur. És per això que m'agradaria que una de les conclusions d'aquest debat fos un acord transversal per seguir dotant la Policia dels mitjans materials i humans necessaris per continuar fent la seva feina amb la màxima eficàcia.

Senyores conselleres i senyors consellers generals.

Andorra no ha viscut mai completament al marge del món. Hi han hagut èpoques en què a causa de l'orografia o de circumstàncies històriques molt determinades, el nostre país estava més aïllat que ara. Però sempre els grans esdeveniments del món han tingut la seva rèplica a escala local en aquestes valls. No som aliens del que passa al món: ni en matèria econòmica, ni en matèria social, però si hi ha un àmbit en què això és clar i indubtable, aquest àmbit és el del medi ambient.

El canvi climàtic té una afectació real, tangible i immediata sobre les illes del Pacífic, que es veuen afectades per la pujada del nivell del mar; o sobre els països del Carib, que pateixen aquests dies un huracà d'una intensitat probablement mai vista. Però seria un error pensar que no tindrà cap afectació sobre el nostre entorn natural i, per tant, sobre la nostra societat i la nostra economia.

La fragilitat d'un ecosistema d'alta muntanya i d'una economia que depèn en bona mesura de la neu, és una fragilitat molt gran. I Andorra no podia quedar al marge d'aquesta qüestió.

En els darrers anys, gràcies, en bona mesura, al lideratge de la República Francesa, hi ha hagut una reactivació de la lluita contra el canvi climàtic. Un nou impuls al qual Andorra es va sumar des del primer moment, perquè érem conscients que els problemes del món també són els nostres problemes. L'escalfament global pot afectar la nostra natura, el nostre paisatge, la nostra economia i la nostra societat d'una manera molt evident.

Per tant, era indispensable intensificar els esforços per crear un nou model energètic. No només per reduir les emissions de CO₂ i complir així amb els compromisos internacionals contrets, sinó també per reduir, -i això és molt important-, la nostra dependència energètica.

I aquí, senyors consellers, ja ho he dit i sempre ho he pensat, ens hi va també una part de la nostra sobirania. El Govern entén que en la construcció d'un nou model energètic ho tenim tot a guanyar: Reduirem les emissions de CO₂, millorarem la nostra sobirania energètica i crearem noves àrees d'activitat econòmica.

Quina era la fotografia energètica d'Andorra en el moment de signar l'acord de París, la primavera del 2016?

Una dependència energètica del 96%. Només produïm un 6% de l'energia que consumim. De tota l'energia que consumim, un 75% prové dels combustibles fòssils, que els importem tots, evidentment. La resta, bàsicament és energia elèctrica. D'aquesta energia elèctrica, importem el 83% i només produïm internament un 17%.

N'hi ha prou de tenir present que des dels anys 30, fins als principis d'aquest segle, la producció elèctrica d'Andorra pràcticament no ha augmentat; mentre que el consum va créixer de manera exponencial. I aquesta fotografia no és nova. És la realitat de les últimes dècades, des del boom econòmic fins als nostres dies. La consciència de la nostra dependència energètica la tenim tots, però ha estat aquest Govern el que està agafant mesures concretes.

Pel que fa a les emissions de CO₂, la fotografia d'Andorra també és senzilla: La primera font d'emissions de CO₂ és la mobilitat, és a dir: tots els vehicles de transport intern. Més endavant parlaré del projecte transversal entre els Ministeris de Medi Ambient i d'Economia per crear una plataforma de mobilitat sostenible. La segona font d'emissió de CO₂ és la calefacció, majoritàriament de gasoil. Per tant, el camí a seguir és clar per a nosaltres:

Potenciar la producció interna d'energia elèctrica i l'aprofitament de les energies renovables, per reduir la dependència energètica de l'exterior i per reduir les emissions de gasos responsables de l'efecte hivernacle.

Recordem que en l'Acord de París ens vam comprometre a reduir les emissions en un 37% el 2030 respecte a l'escenari immobiliari. I això només serà possible si es continua en aquesta línia, per això caldria un gran compromís de totes les forces polítiques presents en aquesta Cambra per implementar l'Acord de París, amb independència de les majories i dels governs.

Per aconseguir-ho, el pla dissenyat pel Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, en concertació amb FEDA, passa per augmentar la producció elèctrica interna fins a cobrir el 33% de la demanda el 2030. Del 17% actual, per tant, al 33%. Una xifra que hauria d'arribar a un mínim del 50% de la demanda el 2050.

A més, de tota aquesta energia elèctrica que produïm internament, el 75% com a mínim ha de provenir, -i això generarà molts llocs de treball-, de fonts d'origen renovable. Per tant, tenim identificades les nostres mancances a nivell energètic; tenim també identificats els objectius on volem arribar; i sabem en quines àrees consumim més energia contaminant.

Allà on tenim més potencial i més camí per recórrer és en la producció elèctrica, prioritzant les fonts d'origen renovable. És tan sols, -n'estic segur-, una qüestió de recursos i sobretot és una qüestió de voluntat política, però hem de ser valents.

Actualment, cada any, Andorra es gasta 30 milions comprant energia elèctrica a l'exterior. Aquests diners que ens gastem comprant electricitat a fora els podríem invertir aquí en noves fonts d'energia. Aquesta és la filosofia que hi ha darrere del pla d'inversions que FEDA té previst per als propers 10 anys, i que, de fet, ja ha començat a implementar aquests últims anys.

Invertir en fonts d'energia renovable, -o menys generadores de CO₂-, que ens facin menys dependents de l'exterior. Evidentment, és un pla que està i ha d'estar obert als privats. Totes aquestes infraestructures i inversions necessàries estaran contingudes al Pla sectorial d'infraestructures energètiques que està elaborant el Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat. I aquí veiem una altra aplicació pràctica d'algunes de les reformes que estem duent a terme.

La bona entesa entre el Govern i els comuns que ha caracteritzat aquests més de 6 anys de govern de Demòcrates per Andorra té conseqüències

pràctiques evidents per a la tan necessària transició energètica.

Perquè per aplicar aquest pla sectorial i construir aquestes infraestructures, i reduir la nostra dependència energètica de l'exterior i augmentar l'ús de les energies renovables, al Govern i a les parapúbliques els hi calen terrenys on ubicar aquestes infraestructures. No tirar endavant la reforma de competències i transferències seria un cop molt dur a la nova política energètica. Perquè són els comuns els qui, en virtut de la legislació urbanística, tenen més sòl disponible. La revisió de les competències i les transferències ha anat acompanyada d'un seguit de reformes legals, entre les quals s'inclou la cessió gratuïta al Govern per part dels comuns de terrenys per ubicar infraestructures d'interès nacional. Com poden ser perfectament les infraestructures energètiques.

Fins avui dia, els plans sectorials només preveien reserves de sòl de cara al futur. En canvi, amb la llei actualment a tràmit, el Govern podrà fer ús d'aquests terrenys de manera molt més àgil, per tal d'ubicar-hi infraestructures d'interès general; per al cas que ens ocupa, -ja que parlem de medi ambient-, infraestructures energètiques.

El pla sectorial d'infraestructures energètiques anirà acompanyat d'un nou marc normatiu que ha de donar cobertura i incentivar aquest nou model, basat sobre renovables i sobre la qualitat i la protecció del medi: el projecte de llei de transició energètica, que el Govern està elaborant i que properament farà arribar al Consell General.

És aquesta llei la que haurà d'incentivar la producció d'energies renovables, l'autoconsum, les xarxes de calor connectades o la mobilitat sostenible. I ho farà, evidentment, establint els mecanismes necessaris per facilitar la producció; però també, si ens ho creiem, per la via de l'obligatorietat.

La llei de transició energètica i el pla d'infraestructures energètiques el que faran serà ordenar, sistematitzar i programar de cara al futur tota una sèrie d'accions que ja hem començat a implementar. La llei i el pla sectorial tenen de marcar, però hi ha d'haver la voluntat de continuïtat, tenen de marcar un abans i un després en el nostre model energètic i de protecció del medi ambient.

Però no oblidem que formem part d'un tot, on també hi són les lleis de competències i transferències als comuns.

En matèria mediambiental, -igual que en la resta de matèries-, no es pot dir que estiguéssim esperant a tenir a punt el marc normatiu i els plans sectorials per actuar. Al contrari, ja hem anat implementant

accions en aquest sentit. Les oportunitats que s'obren amb l'economia verda i amb la transició energètica són un repte per al sector públic, que ha de liderar aquesta transformació. Però també són un repte i una oportunitat per al sector privat. Implicar, -ho deia abans-, el sector privat serà, doncs, una de les claus de l'èxit. Tenim, ben a prop, per exemple a Perpinyà, una experiència d'èxit de col·laboració entre el sector públic i el privat a favor de la transformació energètica: el Pôle de Compétitivité DERBI (Développement des Energies Renouvelables dans le Bâtiment et l'Industrie), que reuneix empreses, laboratoris, universitats i administracions públiques per fomentar l'ús de les energies renovables.

El Govern està treballant amb el Pôle DERBI per crear sinèrgies entre aquesta institució i el sector públic andorrà, -especialment en matèria de formació-, i també entre empreses franceses que formen part del grup i empreses andorranes que vulguin apostar decididament per les energies renovables. Deia fa uns instants que la principal font d'emissions de CO2 a Andorra és la mobilitat.

Doncs bé, per això hem fet una aposta per la mobilitat elèctrica. Reconvertint el pla Engega en un pla d'ajudes directes a la compra de vehicles elèctrics, fet que ha situat el nostre país com a tercer país del món (darrere de Noruega i Holanda) amb major quota de mercat d'aquest tipus de vehicles. Un pla que està sent acompanyat per una ampliació del nombre de punts de càrrega de vehicles elèctrics, fins al punt, i en podem estar contents, que al finalitzar aquesta legislatura serem probablement el país del món amb més punts de càrrega per habitant. També gràcies a una bona entesa amb el govern i els comuns, estem impulsant un servei de bicicleta elèctrica compartida, que s'adjudicarà aquesta tardor i que serà una realitat l'any vinent. La bicicleta elèctrica compartida forma part d'un projecte més global al qual m'hi he referit fa uns instants: la plataforma de mobilitat integrada, impulsada des del Govern, -amb la participació dels ministeris d'Economia, Competitivitat i Innovació, de Medi Ambient i d'Ordenament Territorial-, i amb la participació de dos actors estratègics com són FEDA i Andorra Telecom.

La plataforma de mobilitat té vocació d'integrar diversos mitjans de transport públic: El primer, les línies de bus públic, que s'estan redefinint amb criteris d'eficiència, sostenibilitat i itineraris adaptats. Al costat del bus hi ha el concurs de la bicicleta elèctrica compartida, -que ja està en marxa-, i estem començant a estudiar la incorporació de cotxes elèctrics compartits. La plataforma integrarà tots aquests sistemes públics de transport, oferint una

solució, -combinada o no-, que sigui la més òptima per a l'usuari. Més enllà dels vehicles, la plataforma també desenvoluparà sistemes d'informació sobre la mobilitat, ja sigui per la via del telèfon mòbil o amb equipaments adaptats a les marquesines de les parades d'autobús.

La tercera pota d'aquest nou model de mobilitat, -més enllà dels mitjans de transport i dels mitjans d'informació-, serà la gestió integrada dels aparcaments. Una gestió integrada que ha de millorar sensiblement el servei que oferim als usuaris i millorar la mobilitat. Uns usuaris que seran els ciutadans d'Andorra i també els turistes que ens visiten. Tant aquells residents i turistes que utilitzen els mitjans de transport públics inclosos a la plataforma com els que fan ús de la xarxa d'aparcaments del país. Una xarxa d'aparcaments que evolucionarà de forma clara cap a una tarja única a escala nacional; en la línia que estan marcant els Comuns d'Andorra la Vella, Escaldes-Engordany i Encamp, ho hem de fer a nivell nacional.

Tot això es farà ja i abans d'acabar la legislatura, tot això es farà sota el paraigües de FEDA i FEDA desenvoluparà tecnològicament la plataforma de mobilitat com a part de l'estratègia de diversificació del seu negoci.

Però més enllà dels detalls tècnics, l'important és adonar-se del canvi que tot això comporta i que comportarà en un futur.

La política de mobilitat deixa de ser la simple ordenació del trànsit i passa a ser un servei global, que dóna als ciutadans la possibilitat de fer un ús eficient de tots els recursos del sistema: des dels mitjans de transport fins als aparcaments. A més, és una via clara d'introducció de mitjans sostenibles de mobilitat i d'avançar cap a les dues grans transicions del nostre temps: la transició energètica i la transició digital. Tot plegat donant un servei de transport públic de més qualitat, uns aparcaments públics de més qualitat i revertint en un espai urbà menys congestionat i menys contaminat. És impensable que un país que rep vuit milions de visitants no puguem oferir aquesta plataforma. No és culpa de ningú però és el moment de fer-ho.

Senyores i senyors consellers.

La segona gran font d'emissions de gasos d'efecte hivernacle a casa nostra, -ho deia també fa una estona-, és la calefacció.

En aquest sentit, fa anys que estem implementant el pla Renova, per a la rehabilitació d'edificis amb criteris d'eficiència energètica; vam ampliar l'any passat la partida fins als 500.000 euros i l'hem mantinguda. Més enllà dels programes d'ajudes

actuals, la llei preveu la possibilitat d'ajudes directes a la instal·lació.

A més, el Ministeri d'Ordenament Territorial està treballant en les modificacions normatives escaients per fomentar de manera decidida l'ús d'energies renovables i l'autoconsum a les edificacions existents i les futures.

Per generalitzar el que ha estat una experiència pionera en el projecte d'eficiència energètica a les escoles, en l'àmbit de l'eficiència en la producció de calor juga un paper destacat la planta de cogeneració d'Incles. El primer projecte de xarxa de calor d'Andorra que dóna servei de calefacció al poble de Soldeu, i en un futur al Tarter.

L'any vinent es redactaran els projectes de dues plantes de cogeneració més: la primera lligada al Centre de Tractament de Residus de la Comella i la segona al Pas de la Casa, que és un poble que necessita amb urgència una alternativa a la calefacció de gasoil.

De fet, els projectes de xarxes de calor com el d'Incles, i com els que també volem implementar a la Comella i al Pas de la Casa, tenen un triple benefici: En primer lloc, augmentar la producció elèctrica nacional; en segon lloc centralitzar la producció de calor i fer-la més eficient, reduint així les emissions de CO₂; i, en tercer lloc, eviten el risc mediambiental que suposa tenir un parc de tancs de gasoil individuals que es van envellint, amb risc evidents de vessaments i contaminació del sòl i de les aigües.

Més enllà dels compromisos internacionals, més enllà de les oportunitats econòmiques que representen les energies renovables, i més enllà de la sobirania energètica: un país de 468 kilòmetres quadrats, en què el sòl urbanitzable amb prou feines arriba al 3% del total i que viu en bona mesura del turisme de neu i de muntanya, ha d'aspirar, -de bona part de la nostra economia-, ha d'aspirar a ser un referent de qualitat pel que fa al medi ambient i al paisatge.

Al llarg dels últims anys hem fet diversos esforços per promocionar el paisatge i la natura i acostar-los a tothom. En aquests anys s'ha duplicat els refugis guardats passant de dos, el de Comapedrosa i el de Juclar, a quatre amb la incorporació de Sorteny i l'Illa. Això ha permès posar en marxa, tot just fa unes setmanes, una ruta de muntanya, la Coronallacs, que sens dubte contribuirà a acostar el paisatge i la natura als nostres conciutadans i als turistes que ens visiten, i també a diversificar la nostra oferta turística.

De cara als propers anys i a l'any vinent, el Govern implementarà un programa de renovació i millora

dels refugis no guardats, donant prioritats a aquells més concorreguts i que necessiten d'una intervenció més urgent. La xarxa de refugis guardats data de les dècades de l'any 1980 i 1990 i ara cal impulsar un projecte de millora amb la finalitat d'assegurar unes condicions d'aixopluc, de confort i de seguretat per als usuaris, i això durant tot l'any. Les millores prioritzaran l'eficiència energètica i les solucions constructives més sostenibles, tal i com hem fet amb el refugi de l'Illa. Per ordre de prioritats es renovaran els refugis de Fontverd, de Cabana Sorda, de Rialb, de Claror, del Pla de l'Estany, de Coms de Jan, del Siscaró i Montmalús. En paral·lel, s'està treballant en un Pla sectorial d'infraestructures verdes, que té com a principal objectiu connectar els centres urbans amb els espais naturals d'alta muntanya. Un segon pla que també es veurà beneficiat, aquest segon pla, per la reforma competencial actualment a tràmit. És en el marc d'aquest pla sectorial que s'han rehabilitat diverses parts del camí ral de les Valls del Nord i que, -segons les previsions-, en el termini de dos anys haurem completat la connexió entre la zona urbana de les parròquies centrals amb el parc natural de Sorteny. En total hi haurem destinat 1,3 milions d'euros repartits entre els exercicis 2017, 2018 i 2019.

En una segona fase, -perquè la nostra ambició és arribar a tots els indrets d'Andorra-, el Pla sectorial d'infraestructures verdes també preveu la connectivitat des de les parròquies centrals cap a la Vall d'Orient, des de Sant Julià fins a la Vall d'Incles i els estanys dels Pessons. A finals d'aquest any, coincidint amb la finalització del pla, es podrà procedir a fer la reserva de terrenys necessaris per construir les diferents connexions. I aquí, -una vegada més-, veiem com amb la Llei de competències ens hi juguem bona part de l'èxit de les polítiques mediambientals d'aquest país. Ho torno a recordar.

Totes aquestes accions concretes s'han de sistematitzar i agrupar en una estratègia global que ha de quedar recollida en el Projecte de Llei de conservació del medi natural, de la biodiversitat i del paisatge; un text que ha de ser un instrument que contribueixi a la preservació de la biodiversitat i que permeti regular aquelles activitats que tenen un impacte sobre el medi ambient. En tota estratègia de preservació del medi ambient i el paisatge hi juga un paper clau aquell sector econòmic més directament vinculat amb la natura, i aquí parlo de l'agricultura i de la ramaderia.

El sector agrícola contribueix a mantenir els paisatges rurals tradicionals i és, sens dubte un signe de la nostra identitat. És necessari que el sector agrícola i ramader també es diversifiqui, de fet jo

penso que ja ho comença a fer, i també faci la seva pròpia transició. Perquè necessitem, -i l'Andorra del futur també necessitarà-, un sector agrícola actiu: per la seva contribució a la natura i al paisatge, sens dubte però, també per l'impacte que aquest sector té en moltes famílies andorranes, per la seva contribució també positiva a la imatge del país, per la qualitat dels seus productes i perquè ens permet inscriure'ns de forma clara en la tendència internacional dels productes de quilòmetre zero.

És per això que des del Govern s'ha acompanyat i promocionat i se seguirà fent, els productors locals sota la marca de productes agrícoles i artesans d'Andorra. Ho hem fet nosaltres per primera vegada. Tenim una bona experiència amb la IGP (Indicació Geogràfica Protegida) de la carn de qualitat i un cas d'èxit més recent amb la producció vinícola. Són dos mostres, -entre d'altres-, del camí de la diversificació que està empenent el sector agrícola i ramader amb el suport del Govern. D'aquí una estona, quan em refereixi a la negociació de l'acord d'associació amb la Unió Europea, tindrè l'oportunitat de tornar-me a referir a la reconversió del sector agrícola i ramader. Sens dubte, l'acord d'associació planteja aquest repte i també obre oportunitats molt interessants. El que hem de fer des dels poders públics és ajudar el sector agrícola i ramader a estar preparat, a anar-se preparant al llarg dels anys a venir.

Un dels propers passos serà redactar un projecte de llei sobre producció ecològica i règims de qualitat que ajudi a posicionar la producció andorrana com un referent de qualitat i que contribueixi al seu reconeixement per part de la Unió Europea; un reconeixement que, evidentment, serà molt més senzill un cop hagi accedit al mercat interior de la Unió. I això ho reclamen totes aquelles famílies que lluiten..., -i els vull felicitar avui públicament-, que lluiten per diversificar l'agricultura andorrana.

Senyores conselleres i senyors consellers, en el seu camí cap a la modernitat, en el seu continu procés d'adaptació, Andorra no ha perdut mai les seves arrels. Precisament acabem de parlar d'agricultura, i de la necessitat i de l'obligació de trobar un encaix per al sector agrícola i ramader en el nou model social i econòmic del nostre país.

La segona pota fonamental que ens connecta directament amb les nostres arrels és la cultura que ens enllaça amb les arrels i que ens projecta cap al futur, ja que és l'instrument clau per preservar la nostra identitat, per fer-la viva i actual i per presentar-la al món. Precisament per aquesta raó hem centrat bona part dels esforços en actualitzar i posar en valor bona part del nostre patrimoni cultural. No hi ha res que suposi un risc tan gran per a la cultura com que sigui percebuda com un luxe

innecessari. Tenir el nostre patrimoni cultural tancat, sense donar-li cap ús, reservat en el millor dels casos a una èlit d'estudiosos i d'entesos, seria un error terrible. En primer lloc, per una qüestió de principis: perquè seria elitista i sobretot seria molt poc democràtic; i en segon lloc, perquè un patrimoni tancat dins d'una urna la gent no el viu, no se'l fa seu i no se'l sent com a propi.

Una política cultural de qualitat comença, al meu entendre, per donar ús i valoritzar grans actius del nostre patrimoni, que no s'ha fet res gairebé fins ara, com l'Hotel Rosaleda, que s'està acabant de restaurar per acollir el Ministeri de Cultura. Fa unes setmanes vam tenir l'ocasió de fer una visita d'obres i vam veure com el projecte compleix a la perfecció amb diversos objectius: d'una banda, la funcionalitat de centralitzar tots els espais del Ministeri en un sol espai; d'altra, donar un ús al patrimoni històric i, tal i com està concebuda l'obra, obrir una altra vegada les portes del Rosaleda als ciutadans. En poc més d'un any els treballs estaran acabats i estic segur que aquest nou equipament ajudarà molt a revitalitzar la parròquia d'Encamp.

Si no haguéssim adoptat aquesta decisió de res no haurien servit la catalogació o l'expropiació de l'edifici, perquè cal parlar clar, perquè estava al límit del col·lapse. Amb el mateix esperit de donar ús i posar en valor el patrimoni es van obrir les portes de l'era i els jardins de Casa Rossell i s'està treballant en coordinació amb el comú en un projecte per rehabilitar i donar un ús a tot el conjunt que contribueixi a dinamitzar el poble d'Ordino.

El mateix que he dit per a l'hotel Rosaleda es podria dir de Casa Rossell, que també necessitava una intervenció urgent, especialment tenint en compte que forma part de la façana d'entrada al poble d'Ordino i s'havia de ficar en condicions... i era lamentable en l'estat que estava.

De la mateixa manera, s'estan duent a terme els estudis necessaris per avaluar la viabilitat i el cost de traslladar les instal·lacions de Ràdio Andorra tal i com va acordar al Consell General, doncs, Ràdio Andorra a l'edifici de la televisió pública. Però amb Ràdio Andorra, -recordem-ho també-, vam fer una sèrie d'intervencions per garantir la conservació de l'edifici, i ara és el moment de donar-hi un ús; això també és protegir el patrimoni... Me'n recordo com si fos ara, en una visita on se m'explicava que la coberta estava a punt de caure.

Em sembla convenient repassar les intervencions que hem fet i estem fent en aquests edificis perquè hi ha una vessant cultural clara però, també perquè no tindria cap sentit fer edificis com el Núvol, -que en parlaré més endavant-, si primer no posem en valor

el nostre llegat cultural i històric... I no el tenim en bones condicions, i és aquest Govern que les està millorant.

Així com volem donar un ús també al patrimoni històric que l'acosti a la gent, també des del Ministeri de Cultura s'està duent a terme una revisió dels equipaments museístics per tal de reformar-los, de transformar-los en una línia més actual, perquè els museus siguin, no tant espais elitistes quasi únicament enfocats a la col·lecció, sinó espais de memòria, d'interpretació i sobretot d'identitat. Espais que contribueixin a construir un relat del nostre Estat.

En aquest sentit es vol reordenar el llegat romànic d'Andorra, centralitzant-lo en el nou espai museístic que l'any vinent es construirà i obrirà les seves portes a Santa Coloma. Avui mateix hem licitat les obres. Fins ara, el Centre d'Andorra Romànica es trobava a Pal, que continuarà sent un dels punts claus del circuit romànic; però era un espai obert només de maig a octubre i que no ocupa, i no ocupava, una situació central al país. El nou Centre d'Interpretació del Romànic de Santa Coloma estarà situat en un espai més accessible i tindrà la que és una de les joies de la corona del nostre llegat romànic: les pintures de l'absís de l'església de Santa Coloma. Convindran amb mi que no tenia cap sentit haver comprat uns frescos romànics per quasi 5 milions d'euros i no tenir-los en una exposició pública. La visita de l'església i del Centre d'Interpretació serà, doncs, a partir de l'any que ve, la porta d'entrada al romànic andorrà. Allà el visitant disposarà de tota la informació i podrà decidir i aprofundir en la seva visita, desplaçant-se als diferents monuments repartits pel territori.

Aquesta és la lògica que ha de regir la política museística: identificar centres neuràlgics, un altre, amb permís del Sr. síndic, un altre podria ser, per exemple, la Casa de la Vall que actuen com a museus centrals i que orientin el visitant cap a la resta dels equipaments.

Al llarg dels propers anys s'anirà desplegant aquesta política de museus que ja s'ha començat a posar en marxa amb l'objectiu d'introduir millores substancials en aquestes instal·lacions emblemàtiques. La idea és articular els museus en un relat històric i identitari comú, incorporar les noves tecnologies i dotar-los dels recursos humans i econòmics que ho necessiten per fer dels nostres museus uns equipaments que donin, d'una banda un servei als ciutadans d'Andorra, i de l'altra una experiència única a les persones que ens visiten.

Més enllà d'implementar la política de museus global, és evident que hi ha equipaments que

necessiten una reforma en profunditat, perquè han quedat obsolets o ja no serveixen per a la finalitat amb què van ser concebuts. Un cas clar, però molt clar, el trobem en el Museu de l'Automòbil d'Encamp, obert des de l'any 1988 i ubicat en un espai que ja no és l'adequat, vista la dimensió de la col·lecció. Diguem-ho clar: el museu actual no permet fer un centre interpretatiu de la història automobilística, que és el que originàriament havia de ser aquest equipament. D'altra banda, per donar alguna xifra molt aclaridora, el museu només exhibeix 79 dels més de 1.000 vehicles que estan en custòdia domiciliària. Tenim una de les col·leccions de vehicles més importants d'Europa, però la tenim en unes condicions que no permeten ni gaudir-ne ni treure'n el profit esperat.

Per aquesta raó, durant l'any vinent es treballarà en un projecte d'un edifici per acollir aquest museu en un terreny cèntric, que ja està decidit, al costat del Comú d'Encamp, que ha quedat alliberat per la reordenació urbanística, i es farà el concurs. L'any vinent es llançarà, ho deia, un concurs d'idees per a aquesta infraestructura que està cridada a rehabilitar i dinamitzar la zona més cèntrica de la parròquia. I que serà cofinançada, i això és molt important perquè l'esperit de tot això és que a cada inversió on hi haurà diners de l'Estat i del Govern també hi hagi aportació de l'erari comunal i serà finançada entre el Govern i el Comú d'Encamp, ja ens hem ficat d'acord.

Senyores conselleres i senyors consellers, la política cultural és una part indispensable del model de qualitat que volem per a Andorra. Té aquesta dimensió de posar en valor el llegat de la història, de fomentar l'esperit crític i de projectar la identitat pròpia cap al futur. I té un altre valor, potser més material, però no per això menyspreable, que és el de situar Andorra com una destinació d'interès cultural. En aquesta segona vessant, juguen un paper important els artistes i els espectacles de renom internacional. En l'any llarg transcorregut des de l'últim debat d'orientació política, ha obert les seves portes el Museu Carmen Thyssen a Escaldes i Andorra ha acollit amb èxit... amb èxit dues temporades més de l'espectacle del Cirque du Soleil... tan criticat! Encara me'n recordo com si fos ahir.

Evidentment, un dels objectius de situar Andorra com una destinació cultural és desestacionalitzar l'afluència turística. Sabem que s'han fet molts esforços en aquest sentit i se n'han de seguir fent. Al llarg dels últims anys, el nombre de visitants ha crescut, en totes les temporades, i el nombre de pernотacions, també... Podem estar contents! De fet, des d'un punt de vista proporcional, la

temporada en la qual els visitants i les pernотacions han augmentat més és la primavera, que tradicionalment és la temporada més baixa de l'any. És un pas més, és un pas més d'un llarg camí que hem de seguir recurrent. Si el turisme cultural és una de les dues palanques de la desestacionalització, l'altra és el turisme de compres. Per això a l'inici d'aquesta legislatura vam elaborar i vam presentar conjuntament amb el sector un pla estratègic del turisme de compres, clarament orientat a millorar la qualitat i a diversificar l'oferta comercial.

A principis d'aquest any vam crear el Consell Andorrà per a la Competitivitat del Comerç, que és l'òrgan format per representants del sector públic i del sector privat que està implementant les cent-onze accions contingudes en el Pla estratègic, de les quals se n'han prioritzat trenta-set, que ja s'estan duent a terme. Posaré alguns exemples d'aquestes accions: reduir els períodes de rebaixes d'estiu i d'hivern de tres a dos mesos, perquè es considera que així contribuïrem a allunyar d'Andorra aquella imatge d'un país d'ofertes permanents i poc diferenciades; també regular l'exposició de mercaderies a les voreres, especialment al Pas de la Casa, que és on aquest fenomen causa més problemes d'imatge i de circulació; la redacció d'un manual de bones pràctiques per als rètols, aparadors, terrasses que contribueixi a donar coherència a l'espai urbà... Estem rebent vuit milions de visitants! Tot això ho hem de millorar; la creació d'un organisme únic de gestió, liderat pel sector privat i és una gran notícia, tant l'avinguda Meritxell, com l'avinguda Carlemany com el Fener... Això és una gran notícia i no tanta lluita de parròquies! La posada en marxa d'un label de qualitat que incentivi els comerços a oferir cada cop un millor producte i un millor servei, o crear un programa de fidelització però no a una parròquia, sinó a escala nacional.

Aquestes són algunes de les accions concretes en les quals s'està treballant, colze a colze, amb els comerciants. Perquè, jo n'estic segur i el Govern també, perquè res no és possible sense un mínim de complicitat amb els sectors afectats. Aquesta ha estat la marca política, -penso jo-, d'aquest Govern i m'agradaria que continués sent així en un futur, i no sempre se'ns ha entès bé, també ho reconec.

La política turística és un altre exemple de la nostra voluntat d'apostar per la qualitat. Sovint parlem de turisme de qualitat, per referir-nos a visitants d'alt poder adquisitiu, respectuosos amb el país que visiten i inquiets per conèixer-lo. Però l'exigència de qualitat ha de començar per nosaltres mateixos, per la nostra oferta turística. Un cop deixats enrere els anys de la crisi econòmica, en què era difícil demanar als empresaris del sector inversions i

millors, ara és el moment d'apostar decididament per la qualitat. Amb aquest objectiu vam elaborar el Projecte de Llei general de l'allotjament turístic, que aquesta Cambra va aprovar el passat 13 de juliol; una llei que ens ha de permetre posar fi, -cal dir les coses pel seu nom-, al creixement incontrolat d'allotjaments turístics i lluitar amb tota la contundència contra els allotjaments il·legals, que hi són a Andorra.

I aquí, un cop més, no és un fenomen o una problemàtica exclusivament andorrana; a arreu veiem com la manca de regulació en matèria turística s'acaba traduint en uns excessos que fan més mal que bé. Perquè, -en alguns casos-, no participen en res a la qualitat; i dic en alguns casos perquè la generalització seria tan injusta com perillosa. La lluita contra els allotjaments il·legals, -i parlem principalment d'apartaments turístics il·legals-, ha de tenir un doble efecte. D'una banda, la millora de la qualitat de l'oferta turística, perquè els apartaments turístics il·legals no compleixen les condicions de qualitat de servei exigides. Però, d'altra banda, també ha de tenir un efecte positiu sobre el mercat dels habitatges de lloguer.

Per què no parlem clar? Perquè molt sovint els apartaments turístics il·legals són habitatges que haurien d'estar al mercat de lloguer o de venda, o de lloguer en tot cas, ordinari, però que es lloguen com a apartaments turístics perquè així s'obté una rendibilitat major. Lluitar contra aquest tipus d'allotjaments farà retornar al mercat de lloguer bona part d'aquests habitatges i tindrà un efecte positiu sobre la problemàtica que he comentat fa una estona de la manca d'habitatge de lloguer.

Els propers mesos seran cabdals per al desplegament reglamentari de la llei aprovada, incloent els reglaments de classificació de cada tipus d'allotjament. En aquests reglaments de classificació s'inclouran per primera vegada elements de la valoració del servei per part dels clients dels establiments. Andorra serà un país pioner en la introducció de la valoració d'internet, -degudament autenticada-, com a criteri a tenir en compte a l'hora de determinar la classificació per estrelles d'un establiment turístic.

Una aposta per la qualitat del servei turístic ha d'anar acompanyada de la formació adequada per al personal que treballa en aquest sector. Els ministeris de Turisme, d'Educació i de Cultura estan treballant conjuntament per oferir, a partir de l'any vinent i en el marc de la Formació Professional, formacions específiques per al personal que tracta directament amb els clients. Aquest any, precisament, s'ha creat la titulació per als informadors turístics, que ha de ser el primer pas per crear una titulació de guies

turístics, en els propers anys. Els informadors i guies turístics són professions essencials per atreure un turisme de qualitat i per explotar al màxim el potencial del nostre turisme de cultura.

En un país que té la ràtio de visitants per habitant més alta del món, no tenir aquestes titulacions oficials és, -diguem-ho així-, una mancança evident, per no anar més lluny.

Finalment, la qualitat, -a més de regulació-, necessita control. Per això en els propers mesos es reforçarà el Servei d'Inspecció Turística, amb la incorporació de més personal que implementin els mecanismes de control de la llei recentment aprovada. Sé que, -i està en un debat d'orientació política-, parlar d'inspeccions no és la cosa més popular del món; però, ben al contrari, la inspecció és una garantia per a la gent que fa les coses ben fetes, perquè evita que paguin justos per pecadors.

Senyores i senyors consellers, al llarg dels sis últims anys hem treballat per modificar la política d'inversions públiques. En un primer moment, els consellers que estaven aquí presents l'anterior legislatura ho recordaran, vam haver de situar la inversió pública, -i cal dir-ho de forma clara-, en mínims històrics; perquè la situació de les finances públiques així ho requeria i perquè calia fer front al pagament de grans obres executades per governs anteriors.

No va ser per mi una decisió fàcil d'agafar, però la vaig agafar. Poc a poc hem anat recuperant el ritme inversor, però hem volgut diversificar també les inversions públiques. D'una banda, utilitzant estratègicament les entitats parapúbliques com a instruments per dur a terme determinades inversions transformadores. Bona prova en són el pla d'inversió en noves infraestructures energètiques que està implementant FEDA, o la construcció de l'edifici El Núvol per part d'Andorra Telecom. Una construcció per a la qual Andorra Telecom disposa de recursos suficients. Vull recordar que el Núvol és part de l'estratègia de diversificació d'ingressos d'Andorra Telecom. En anteriors debats d'orientació havíem parlat de l'excessiva dependència d'Andorra Telecom sobre el roaming i de la necessitat de buscar altres fonts d'ingressos per aquesta companyia parapública.

Aquesta és la raó que hi ha darrere el Call Center de la Massana o darrere de la inversió en una companyia telefònica espanyola; que estan donant molt bons resultats. Una estratègia implementada pels actuals responsables d'Andorra Telecom, -als quals vull felicitar públicament-, i en la qual va jugar un paper destacat l'exministre Jordi Alcobé, el paper del qual també vull reconèixer, avui, públicament.

D'una banda, -he dit-, fent un ús estratègic de les parapúbliques, i, d'altra banda, buscant mantenir un equilibri entre les inversions en carreteres i les inversions en equipaments, com escoles, espais museístics o altres infraestructures.

Veu Sra. Gili, com no tots són rotondes. És massa fàcil dir-ho!

Pel que fa a les inversions en carreteres, que representen les obres públiques per excel·lència, hem replantejat alguns dels pressupòsits inicials. Una mostra la tenim en l'ampliació de la carretera número 3 a la Parròquia d'Ordino: Dels 20 metres d'amplada previstos es va passar a 15 metres, per reduir el seu impacte. A més, es va optar per una obra respectuosa amb l'entorn, amb murs de pedra i baranes de fusta. I hem de seguir fent això en les carreteres generals que calgui millorar i requalificar. La requalificació de la carretera que es va fer a Ordino s'hauria de seguir fent en altres carreteres d'alta muntanya. Perquè no té cap sentit fer carreteres d'alta muntanya de 20 metres d'amplada. És per això que se seguirà treballant amb els comuns per revisar les amplades d'aquestes carreteres i per garantir que quan es facin inversions en carreteres generals es facin amb els estàndards de qualitat de la carretera general número 3 a Ordino. Parlo, per exemple, de la carretera que pugui accedir a Pal.

Amb el mateix esperit de replantejar les obres públiques i de donar solucions de mobilitat a zones del país que ho necessiten, el Govern completarà l'any vinent la desviació de Sant Julià de Lòria, replantejant el projecte inicial.

Senyors consellers, tot es fa quan es té la capacitat econòmica de fer i tot es fa al seu moment i quan hi ha la possibilitat de poder-ho fer sense hipotecar els governs que vindran després de nosaltres. Jo penso que això ha de ser una màxima de responsabilitat de gestió pública.

Actualment s'han realitzat dos dels quatre trams previstos, que van entrar en funcionament la legislatura passada: el túnel de la Tàpia i el viaducte d'enllaç fins a la rotonda d'Aixovall. Aquests dos trams van costar en el seu dia 37,5 milions d'euros. I estan ben destinats.

Segons el projecte inicial, els dos trams pendents, -és a dir, l'enllaç sobre el pont de Fontaneda i el túnel de Rocafort-, tindrien un cost de 31 milions més. El replantejament que tirarà endavant el Govern consisteix en executar el tram 1 tal com estava previst, és a dir, construint un nou pont i una rotonda sobre l'actual pont de Fontaneda; però en lloc de fer el túnel de Rocafort que preveia el tram 2, construir un vial per l'altre costat del riu que

enllaçaria amb l'avinguda Francesc Cairat amb un nou pont a l'alçada del carrer Isidre Valls.

Aquesta solució tindria un cost total (incloent el tram 1 ja previst al projecte inicial) de 8,5 milions d'euros, suposant, doncs, un estalvi de 22,5 milions d'euros respecte el projecte original. D'altra banda, aquest projecte contribuiria a evitar els embussos de trànsit a Sant Julià, tot i mantenint la circulació de pujada per l'avinguda Francesc Cairat, que dona certa activitat comercial a la parròquia. A més, res no impediria que en un futur, a llarg termini, si el volum de trànsit augmentés de forma considerable, es decideixi fer i construir el túnel de Rocafort.

El projecte en el seu conjunt, que donaria resposta a les necessitats de mobilitat de la zona, podria estar finalitzat a finals del 2019, -jo ja no seré cap de Govern. Les obres de l'enllaç i nou pont de Fontaneda s'adjudiquen, -com ja està previst-, a finals d'aquest any. El 2018 s'adjudicarà el tram 1 de la desviació i a principis del 2019 es podria adjudicar el nou pont d'enllaç a l'alçada del carrer Isidre Valls.

Em giro cap als consellers de Sant Julià de Lòria. Amb aquest replantejament del projecte, penso que farem un favor a la mobilitat de tot el país i també, sincerament, al poble de Sant Julià, evitant que quedi aïllat. Tinc la convicció que això solucionarà els problemes de mobilitat i no aïllarà Sant Julià, i podrem estalviar 22,5 milions d'euros. Tot arriba al seu moment, però tot s'ha de reflexionar adequadament.

La nova política d'inversions públiques busca, en definitiva, invertir en aquelles infraestructures que tinguin impacte positiu en l'economia i que ens ajudin a revertir dèficits històrics. El nou vial de Sant Julià suplirà un dèficit històric de mobilitat i de connexions amb l'exterior. En aquest apartat hi ha dos projectes que també són estratègics per a Andorra. Un és l'heliport que es construirà, -un cop tots els estudis i informes així ho avalin-, a la part baixa de la Parròquia d'Encamp, al costat de la boca est del túnel dels Dos Valires.

Sé que hi ha una inquietud de part de la població, majoritàriament de la meua parròquia, d'Escaldes-Engordany; i sé que hi ha altres forces polítiques, -i ho lamento-, que volen aprofitar aquesta inquietud en benefici propi. Ho sé! Però els veïns tenen la meua paraula i la del ministre, -i així els ho vam dir que el Govern no farà res que no estigui avalat per estudis tècnics rigorosos. I en tot moment s'informarà degudament a la ciutadania, tal com em vaig comprometre amb la plataforma ciutadana que no està d'acord, gens d'acord, amb aquesta ubicació. Però en política cal agafar decisions.

La segona infraestructura estratègica per la comunicació amb l'exterior és l'aeroport d'Andorra-La Seu d'Urgell; una infraestructura que no està en territori andorrà però que el dia que funcioni a ple rendiment beneficiarà especialment Andorra, tots ho sabem.

És de tots conegut el paper clau que va jugar el Govern a finals de la legislatura passada per impulsar, juntament amb el Govern espanyol i la Generalitat de Catalunya, la reobertura comercial d'aquest aeroport.

En els últims mesos hem intensificat la col·laboració i els contactes amb les administracions públiques veïnes per a l'homologació del sistema GPS, que ha de permetre anar més enllà de l'aproximació visual. Ahir mateix, el ministre Saboya es va reunir amb el seu homòleg, el ministre d'Obres Públiques espanyol per tractar la qüestió de l'aeroport. El ministre De la Serna va informar Saboya que les agències espanyoles responsables de la navegació aèria i de la seguretat aèria estan treballant amb intensitat i de forma coordinada per analitzar l'estudi presentat el juliol amb la finalitat d'assolir la certificació per a la realització d'operacions de vol instrumental amb GPS. Jo tinc el convenciment, i no aniré més lluny, però tinc el convenciment que l'aeroport de La Seu-Andorra serà el primer aeroport en territori espanyol en el qual es podrà operar amb GPS. En tinc el ple convenciment!

I aquí vull també agrair l'aportació de persones que en el seu moment van ser decisives, com l'actual presidenta, -ho vull dir-, del Parlament espanyol, la Sra. Anna Pastor. Ho vull dir perquè és de ben nascut de reconèixer els esforços que es van fer. Una persona que estima profundament Andorra i que va ser decisiva per requalificar l'aeroport.

Així mateix, les reunions mantingudes en els últims mesos amb els especialistes del sector aeronàutic i amb empreses del sector ens fan ser molt optimistes, -ho he dit ara-, en el sentit que hi ha empreses interessades a operar des de l'aeroport de la Seu amb línies regulars a diferents ciutats europees amb aparells, perquè solament hi podran aterrar aparells d'entre 50 i 60 passatgers.

També en el capítol de la millora de les comunicacions amb l'exterior per superar el tradicional enclavament d'Andorra, cal destacar l'acord internacional signat la primavera passada entre el primer ministre francès i jo mateix per tal de cofinançar els treballs de protecció d'allaus i les zones de cadematge en l'accés al Principat des de França. Aquell acord preveu finançar de manera paritària aquests treballs que, tot i ubicar-se en territori francès, beneficien principalment Andorra.

I, a més, l'acord està vinculat a un compromís força més important per part de la República Francesa, amb un import total de 137 milions d'euros de continuar millorant la carretera nacional des de la frontera andorrana fins a Foix, com s'ha fet recentment amb la desviació d'Ax-les-Thermes i es continuarà fent en altres punts.

Més enllà de l'obra cofinançada, més enllà de les inversions que França ha fet i seguirà fent en l'eix que uneix Andorra amb Tolosa, el que aquest acord demostra és la bona salut de les relacions bilaterals franco-andorranes. Per acabar amb el capítol de les infraestructures i anant a un nivell molt més local, però també important. L'any vinent es construirà un nou tanatori als terrenys al costat de l'antiga clínica Meritxell, que ha de funcionar com un tanatori nacional i com una sala de vetlles. Una obra que es finançarà conjuntament amb el Comú d'Escaldes-Engordany, ja que funcionarà com a sala de vetlles de la parròquia, però també podrà donar servei als ciutadans de la resta del país.

I em sembla important esmentar aquesta obra, no només per l'equipament en si, sinó també per l'actitud demostrada pel Comú d'Escaldes-Engordany, que cofinançarà, -juntament amb el Govern-, una infraestructura que donarà servei a dues altres parròquies sense demanar res a canvi. Això és l'Andorra que desitjo en un futur. Que funcioni amb aquesta complicitat, independentment de qui acull una obra o una altra.

Senyores conselleres i senyors consellers generals, un model social i econòmic basat en la qualitat ha de comptar, necessàriament, amb un sector públic de qualitat: sostenible des del punt de vista financer i eficaç a l'hora de dur a terme la missió que té encomanada. Aquestes dues legislatures en les quals he tingut l'honor i la responsabilitat d'encapçalar el Govern, el meu equip i jo haurem portat a terme una reforma de tota l'Administració. Aquesta propera tardor l'Executiu entrarà a tràmit parlamentari el projecte per a una nova llei de la funció pública. Una llei que posarà l'èmfasi en qüestions molt sovint sol·licitades per la societat en el seu conjunt i pels mateixos treballadors públics i que fins ara no han estat prou ben ateses.

La carrera professional al si de l'Administració, una carrera que fins ara només ha estat possible de manera vertical, és a dir, ascendint a llocs de major responsabilitat, com poden ser els caps d'àrea. El que volem també és dissenyar una promoció horitzontal: permetre als treballadors progressar, adquirint noves capacitats i assumint noves responsabilitats, sense que això signifiqui accedir a un càrrec determinat. Primera mesura.

La implementació d'un sistema d'incentius efectiu i eficaç, propi d'una política de recursos humans com les que s'apliquen en empreses modèliques del sector privat. Segon objectiu.

Permetre i fomentar la mobilitat dels funcionaris, perquè hem de transitar des d'un model en què el funcionari és propietari d'una plaça concreta a un altre en què el funcionari o treballador públic ocupa un lloc de treball d'una família professional determinada. Una mobilitat que s'haurà de fer extensiva entre l'Administració general i els comuns, tal com preveu la Llei de col·laboració entre el Govern i els comuns, -que encara està a l'espera malauradament de ser aprovada per aquesta Cambra-, i tal i com potenciarà la futura Llei de la Funció Pública.

Promoure també de manera més efectiva la formació continuada al si de l'Administració pública. Com podria ser per exemple, utilitzar l'acord que el Govern va signar l'any passat amb el Collège de l'Europe per formar treballadors públics andorrans en qüestions europees. Una formació que serà molt útil en el cas evidentment, que se signi un acord d'associació amb la Unió Europea, però també abans de la signatura; perquè a ningú se li escapa que Andorra actualment, diguem-ho clar a tots els ciutadans, cada vegada que fem una llei també estem transposant directives europees en virtut de l'acord monetari o de l'acord duaner.

En la mateixa línia, el Govern també estudia signar un conveni amb l'École Nationale d'Administration, l'ENA, per a la formació dels treballadors públics en matèries diverses, més enllà de les qüestions purament europees.

És per tot això que el pressupost de formació continuada de l'Administració pública s'incrementarà l'any vinent, per formar els nous funcionaris, el nostre repte a aquesta gran oportunitat que és l'acord d'associació.

Tot plegat, doncs, carrera professional, incentius, mobilitat i formació, han de crear una Funció Pública més professionalitzada, més motivada, més meritocràcia i més ben preparada per fer front als reptes que el país té plantejats i per donar un bon servei als ciutadans.

Sovint s'ha dit que aquesta reforma de la funció pública arriba tard; que en parlàvem molt, però que no la fèiem; però això ens ho hauríem d'aplicar tots plegats. Deu ser vàlid per a tots nosaltres, suposo.

Evidentment, tot es podria fer més ràpid i tot es podria fer millor. Però no es pot dir que en matèria de funció pública no haguem avançat al llarg d'aquests anys. La legislatura passada vam prendre la decisió, difícil però urgent i necessària, de reformar

els complements de jubilació dels treballadors públics. I sé que va tenir repercussions electorals per a la continuïtat del meu Govern. Però sempre he dit que no agafar cap decisió és la pitjor de les decisions.

També durant aquesta legislatura s'hauran reformat els estatuts de la majoria de cossos especials: Les noves lleis de Policia, Bombers i Agents Penitenciaris es van aprovar en aquesta Cambra fa uns mesos; i durant el proper període de sessions, just després de la presentació del Projecte de Llei de la funció pública, s'entrarà a tràmit parlamentari una nova llei del cos d'educació, que és el cos especial més nombrós de l'Administració i que fa anys que reclama una actualització del seu marc normatiu per avançar en la mateixa direcció: més formació, definició de carrera professional i sistemes d'incentius que premiïn el mèrit i l'esforç.

Per què ho fem? Perquè uns treballadors públics motivats, ben formats i amb unes bones directrius són una peça clau d'una administració de qualitat al servei de la ciutadania i de les seves necessitats.

Però, evidentment, hi ha d'altres qüestions que cal seguir abordant per agilitzar i millorar l'Administració pública.

En els últims anys la implementació de l'administració electrònica ha fet passos molt significatius, especialment des de l'entrada en vigor de la signatura electrònica. En aquests moments ja es poden fer online un 55% dels tràmits. D'altra banda, la simplificació ha anat avançant fins al punt que ja s'han revisat dues terceres parts dels tràmits per simplificar-los i alleugerir la burocràcia.

El 2018 se seguirà treballant en aquesta línia, posant l'èmfasi en aquells tràmits que més poden ajudar a la reactivació econòmica, com el tràmit d'obertura de comerç i de registre de nom comercial, que es reduiran a 72 hores.

En la mateixa línia, a la planta baixa de l'Edifici Administratiu de Prat del Rull s'obrirà el Punt d'atenció a l'empresa. Un servei de tràmits especialitzat en donar resposta a les necessitats dels emprenedors, els professionals i les empreses. I això és també una aposta a favor de la competitivitat, basada en el concepte de finestreta única en la qual es podran fer tots els tràmits relacionats amb el món empresarial.

Volem, a més, portar el concepte de finestreta única una mica més enllà. No només es tracta d'un punt, -d'un lloc físic-, únic on fer tots els tràmits, sinó que també es tracta d'una manera única, -i d'una única manera-, d'atendre les empreses. Amb interlocutors únics, que centralitzen i coordinen la informació, estalviant temps a l'administrat. Amb un discurs també únic i clar, que asseguri un diàleg fluid. Amb

un únic canal de recepció de potencials inversors o futurs residents que garanteixi una millor impressió en el primer contacte amb el país. I amb una organització interna de l'Administració que eviti la multiplicació d'interlocutors i de tràmits.

Sabem que tots els esforços de simplificació i agilització administratives no seran mai suficients; que sempre els tràmits burocràtics ens semblaran feixucs. Però és innegable que, al llarg dels darrers anys, s'han reduït terminis, s'han simplificat tràmits i s'ha ampliat notablement la possibilitat de fer els tràmits des de casa o des del despatx.

Més enllà de les accions concretes s'ha dut a terme reformes legislatives que deixaran sentir els seus efectes positius a llarg termini: La primera, -ja en vam parlar molt a finals de la legislatura passada-, la reforma de la Justícia, amb l'externalització de les execucions civils i administratives. Una reforma que es complementarà molt properament amb el nou Codi de procediment civil, encaminat a fer els processos civils més àgils. Un codi que s'ha estat treballant profundament els últims mesos, en reunions amb tots els sectors afectats i també amb els grups parlamentaris presents al Consell General. Vista la bona marxa dels treballs i el to positiu i constructiu d'aquestes reunions, espero que la tramitació parlamentària del Codi de procediment civil no sigui feixuga. El Codi de procediment civil és la norma que juntament amb la futura Llei de mediació, permet culminar la gran reforma de l'Administració que vam encetar l'anterior legislatura.

La segona reforma, que també s'ha treballat des del consens, -tot i que el consens total sempre o moltes vegades és gairebé impossible-, és la de les competències i les transferències dels comuns. Tindrem ocasió de parlar-ne molt properament aquí, al Consell General, però em sembla important remarcar que la reforma no consisteix, únicament, en els dos projectes de llei de competències i transferències actualment a tràmit parlamentari, sinó que es tracta d'un projecte més ampli, el full de ruta del qual va quedar definit en l'acord institucional signat entre els comuns i el Govern l'abril del 2014.

Fruit d'aquell acord han estat les lleis ja aprovades o actualment a tràmit per aixecar les limitacions a la destinació de les transferències i permetre que els comuns poguessin reduir endeutament.

La modificació de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme, que permetrà al Govern disposar de sòls per a plans sectorials o equipaments més àgilment (abans he citat dues aplicacions concretes que tindrà aquesta llei amb el pla sectorial d'infraestructures energètiques i el pla sectorial

d'infraestructures verdes); i la llei de col·laboració entre els comuns i el Govern, que fomentarà mancomunar serveis entre administracions, reduint els costos i evitant duplicitats. S'ha fet una gran feina amb els comuns.

Més enllà de les lleis, la dinàmica d'entesa entre els comuns i el Govern i la unió d'esforços per perseguir objectius de país han permès altres avenços que he anat citant al llarg d'aquesta intervenció.

Per exemple, la centralització del servei d'atenció domiciliària, la recerca d'una ubicació idònia per a l'heliport nacional, que sempre és complicat, o l'acció conjunta del Govern amb els comuns concernits per impulsar projectes culturals com el Museu Carmen Thyssen a Escaldes o el futur museu de l'automòbil a Encamp.

Per tant, la reforma té més abast que la clarificació competencial i el disseny d'un nou règim de transferències als comuns. Tot i així, és veritat que el nou model de transferències és probablement el canvi més profund i significatiu.

En primer lloc perquè recalcula l'import total de les transferències, no en virtut d'un percentatge sobre els ingressos tributaris de l'Estat, sinó en una quantitat fixa, similar a la pactada amb els comuns el 2013, que anirà variant en funció de l'evolució del PIB i, per tant, de l'economia en el seu conjunt, la qual cosa és més que lògica, i crec que ho podem compartir gairebé tots... dic, gairebé tots.

En segon lloc, i potser això encara és més important, és la introducció de nous criteris més enllà dels previstos expressament a la Constitució, que ho respectem tots. I dic bé, expressament, perquè la Constitució fa referència a altres criteris. A banda de la partida a repartir a parts iguals, de la partida de població i de la partida de territori el nou model introdueix: una partida demogràfica, que té en compte la població d'infants i gent gran, que són els dos segments que necessiten més serveis públics; una partida en funció de les pernoctacions, perquè les parròquies que tenen més pernoctacions han de donar serveis a una població més àmplia, no estable en aquest cas; una partida en funció de les inversions sostenibles que facin els comuns; una partida en funció del compliment dels compromisos adquirits pel que fa a la separativa d'aigües i elaboració del cadastre; i una darrera partida de solidaritat i de peculiaritats comunals, per ajudar aquells comuns amb una situació financera més complicada o que presenten algunes especificitats que es tradueixen en una major càrrega financera.

Aquesta reforma, més enllà de donar resposta a unes necessitats pròpies del nostre país i del nostre model territorial, també s'inscriu plenament en les

previsions de la Carta Europea d'Autonomia Local. De fet, estic convençut... estic convençut que un cop aprovades aquestes lleis, Andorra podria aixecar les reserves que manté sobre alguns articles de la Carta; amb l'única excepció de l'article que es refereix a l'accés directe de les entitats locals als mercats de capitals. Complir amb la Carta Europea d'Autonomia Local és també una manera d'adequar l'estructura territorial del nostre país a uns estàndards de qualitat. En el compliment d'aquests estàndards hi han treballat diversos departaments del Govern i evidentment també tots els comuns, però especialment hi ha una persona que ha fet possible tota aquesta feina: la secretària d'Estat de Relacions Institucionals, la Sra. Consol Naudí, la feina de la qual vull agrair i reconèixer avui i aquí, al Consell General, públicament.

Amb la mateixa filosofia i el mateix consens amb què s'han elaborat les noves lleis de competències i transferències, també caldrà modificar, -preferiblement abans del final d'aquesta legislatura-, la Llei de finances comunals, perquè actualment estem vivint alguns contrasentits en què hi ha taxes comunals que graven exageradament infraestructures nacionals que beneficien sobretot la parròquia que les acull i que percep el tribut, i no és normal... i no és normal.

Senyors consellers, no defugiré la polèmica d'aquests darrers dies al tomb de l'informe encarregat pel Comú de Sant Julià de Lòria sobre la constitucionalitat dels dos projectes de llei de competències i també de transferències. El Govern està convençut de la constitucionalitat d'ambdós projectes de llei. I estarà en disposició... i estarà en disposició de presentar els informes pertinents que així ho avalen. També vull recordar que la gran majoria dels conceptes i previsions d'aquests projectes de llei figuren a l'acord institucional del 2014, que els cònsols i tota la ciutadania i tots vostès coneixien, per tant, des de fa més de tres anys, Sr. Víctor Naudí... Però no deu seguir l'actualitat política.

Però més enllà de la qüestió de la constitucionalitat, -que estic segur que si mai es discutís es resoluria en favor, no del Govern, no ens enganyem, a favor de l'interès general, a favor d'aquests projectes-, recordem que signifiquen doncs, aquests projectes: una garantia a la sostenibilitat de les finances públiques d'Andorra. No d'un comú o d'un altre o del Govern, de l'Estat d'Andorra en el seu conjunt; una actualització del marc competencial evidentment; uns criteris de repartiment de la transferència que donen compliment a la solidaritat que reclama la Carta Europea d'Autonomia Local; la possibilitat de desenvolupar infraestructures tan

importants com el pla d'infraestructures energètiques, el pla d'infraestructures verdes o futures escoles, entre d'altres.

Renunciar a aquestes lleis és renunciar a tot això... és renunciar a tot això. Han passat molts anys des que es va aprovar la llei que està en vigor... És renunciar a tot això. Senyores conselleres i senyors consellers, l'acord entre el Govern i els comuns per les transferències que ha quedat recollit al Projecte de llei que actualment està a tràmit parlamentari fixa, com els deia, una quantitat global de 55 milions d'euros. És una quantitat similar a la que es va acordar el 2013, en el moment en què els comuns van acceptar congelar la transferència per als exercicis 2014, 2015 i 2016. Es tracta d'una quantitat que permet als comuns fer front a les seves necessitats i seguir eixugant endeutament; i també és una quantitat sensiblement inferior a la que pertocaria en aplicació de la llei encara vigent, fet que permet al Govern continuar, -diguem-ho també honestament-, amb la seva política de consolidació pressupostària. Perquè la consolidació pressupostària és cosa de tots. Com també atendre les necessitats d'inversió i de serveis és cosa de tots.

Durant els anys més durs de la crisi econòmica, els comuns es van concentrar en eixugar deute i en prestar, diguem-ho així de clar, els serveis bàsics; reduint dràsticament la inversió. I va ser el Govern qui va suplir en certa mesura aquesta manca d'inversió. Ara amb aquest reajustament de la quantitat global de la transferència és el Govern el que demana aquesta visió global, perquè també el Govern pugui equilibrar els seus comptes i eixugar deute. Recordem que les agències de ràting ens avaluen pel deute públic global públic, no d'un comú o del Govern en particular... del deute públic global

Deia a l'inici de la meua intervenció d'avui que a aquest Govern li ha tocat portar a terme bona part de les reformes de les quals durant molt temps tothom parlava, i de les quals durant molt de temps tothom parlava però mai s'havien arribat a fer o a concretar. I amb això no vull deixar de reconèixer, ho he dit abans, algunes aportacions positives de governs anteriors. Però el mateix es podria dir del dèficit pressupostari: era una aspiració de diversos governs, s'havia reclamat des de tots els partits polítics, però Andorra seguia i seguia acumulant anys de tancament en números vermells un darrere l'altre, això és la veritat! Això és la veritat!

En els últims sis anys, la política de consolidació pressupostària implementada pel Govern va permetre tancar els exercicis del 2013, 2014 i 2015 amb superàvit de gestió, és a dir, perquè ens entenguin els que ens estan escoltant, abans de descomptar el pagament d'interessos de deutes

anteriors. I l'any 2016 es va tancar amb superàvit de caixa per primera vegada en aquest segle. Un país de qualitat, amb un sector públic de qualitat ha de tenir forçosament unes finances públiques de qualitat. I això passa necessàriament per equilibrar els comptes. És la pedra angular de la credibilitat: tant de cara endins, amb els ciutadans que paguen els seus impostos, com de cara enfora. És per això que el superàvit pressupostari és un dels punts clau que explica la millora de la qualificació d'Andorra per part de les agències de ràting internacionals.

Després de la sotragada que va suposar la crisi de Banca Privada d'Andorra, que va provocar una baixada dels ràtings del país, ara les qualificacions tornen a pujar, símbol de la confiança que les agències internacionals, i amb elles els mercats, fan a l'economia andorrana. A l'economia andorrana i si em permet a la política del Govern i també a la majoria parlamentària que li dona suport.

Perquè, més enllà de destacar el superàvit pressupostari, també es fa èmfasi en les reformes implementades: el nou model fiscal, l'obertura econòmica i la signatura de convenis de doble imposició, entre d'altres. D'altra banda, les agències de ràting també assenyalen el camí a seguir perquè la qualificació d'Andorra continuï millorant. I aquest camí no és altre que el de l'agenda de reformes en l'àmbit econòmic. I claríssimament diuen culminar el procés de negociacions amb la Unió Europea amb un acord avantatjós per a Andorra, -en parlaré més endavant-, i tenir accés, -també diuen-, a institucions financeres internacionals que puguin donar liquiditat al país en cas d'una crisi severa, esmentant específicament el Fons Monetari Internacional.

Han passat més de dos anys des de la crisi de BPA i des de la creació de la Comissió Especial que, -entre d'altres qüestions-, havia d'abordar les reformes necessàries per al futur del sistema financer. En aquests dos anys el Govern ha arribat a la conclusió que formar part del Fons Monetari Internacional és una condició necessària, no només per al futur de la plaça financera andorrana, sinó per a la credibilitat de la nostra economia en el seu conjunt. El Fons Monetari Internacional, -ja ho sé-, no és un prestador d'última instància que necessita la plaça financera andorrana, -ho sé-, però sí que pot funcionar com un prestador de liquiditat per a l'Estat. Formar part del Fons Monetari Internacional seria una mostra inequívoca de la nostra voluntat de seguir avançant cap a la qualitat i la bona governança econòmica i, doncs, també, financera.

Ara bé, evidentment una cosa és trobar un mecanisme de liquiditat per a l'Estat en moments excepcionals, -com pot ser l'FMI-, i una altra és un

prestador d'última instància per a la plaça financera. I aquest ja no depèn exclusivament de nosaltres, -cal que parlem clar-, i aquest no depèn exclusivament de nosaltres, sinó que l'hem d'anar a buscar en l'àmbit europeu. Més endavant parlaré d'Europa, però una de les coses que tenim a guanyar en les negociacions amb la Unió Europea, -i específicament pel que fa a la lliure circulació de capitals-, és aconseguir aquest prestador d'última instància, capaç d'injectar liquiditat al sistema financer en cas de necessitat i que ens hagués permès per exemple, afrontar amb menys neguit la crisi financera que es va viure fa dos anys i mig. Amb això hi ha una gran oportunitat amb aquest acord d'associacions, no en tingui cap dubte.

Tancant la porta a Europa, no hi haurà prestador d'última instància, segur! Jo penso que als ciutadans se'ls ha de parlar clar!

Com també és una mostra inequívoca el fet que en la darrera revisió del Global Tax Forum de l'OCDE, el juny passat, Andorra ha passat de ser "parcialment complidora" a "àmpliament complidora". I aquí, -un cop més-, l'agenda reformista ha jugat un paper clau: Haver format part dels grans acords multilaterals en el si de l'OCDE i de la Unió Europea per a l'intercanvi automàtic d'informació; demostrar que estem preparats, -ja sé que és un gran canvi-, però que estem preparats per implementar aquest intercanvi automàtic a partir del 2018, amb dades del 2017; anar fent les oportunes reformes al model fiscal per adaptar-se als estàndards internacionals, com el recent projecte de llei de modificació de l'impost de societats, que ha presentat el ministre. Tots aquests avenços són claus perquè el nostre país sigui vist com una economia moderna, oberta i, sobretot, una economia cooperant.

Si no haguéssim fet les reformes, què hagués passat fa dos anys i mig? On estaria, avui, la confiança en Andorra? Perquè per ser un país atractiu per als negocis, per tenir un marc fiscal competitiu, per diversificar l'economia, per fer tot això, cal també generar confiança. I no es genera confiança des de les llistes negres o les llistes grises i no es genera gens de confiança des de l'opacitat, però gens. Reconec que alguns dels nostres conciutadans podrien tenir la sensació que Andorra va una mica a remolc dels dictats dels organismes internacionals, dels informes dels comitès d'experts, de les agències d'avaluació. És veritat que al llarg de l'última dècada han proliferat informes, avaluacions i exàmens de tota mena. És cert que a vegades pot fer la sensació que des de les institucions internacionals no sempre es tenen en compte els matisos i les especificitats pròpies d'un país com Andorra. I també és innegable que sovint les recomanacions i les avaluacions d'aquests

organismes internacionals semblen allunyades del dia a dia de les andorranes i els andorrans.

Però aquest no és un fenomen exclusivament andorrà. Ni de bon tros. Tots els països, -com a mínim tots els països desenvolupats-, passen avaluacions, són objecte d'informes i d'anàlisis i reben recomanacions. També a la ciutadania dels nostres veïns europeus li costa entendre per què el seu país ha de complir amb uns determinats objectius de dèficit o per què els seus bancs han de tenir unes determinades ràtios de solvència, o per què el ràting fixat per una agència privada pot modificar la política d'inversions o de despesa dels seus governs. Clar que és difícil d'entendre. Però, fem-ho entenedor.

Quan nosaltres volem invertir els nostres estalvis en un negoci o en un producte financer volem informació fiable sobre aquell negoci o sobre aquell producte. Si li hem de deixar diners a algú també volem saber si té capacitat de tornar-los i si és prou seriós com per fer-ho. Doncs, al capdavant, mirant de ser una mica més didàctics, el món de les agències de ràting i dels organismes internacionals funciona igual. Elaboren informes per donar informació a persones i a empreses que poden tenir interès a invertir a Andorra, a viure a Andorra o a comprar deute públic andorrà, per donar un exemple.

Les avaluacions de les agències de ràting, els informes dels organismes internacionals, la nostra relació amb la Unió Europea, tot això contribueix a configurar la imatge que el potencial inversor o el potencial resident internacional té d'Andorra. Com també qüestions no tan estrictament econòmiques com la seguretat ciutadana, la sanitat pública, -de tot el que he parlat avui-, el medi ambient, l'oferta educativa o els equipaments culturals contribueixen a crear, també, aquesta imatge.

Sovint se'ns ha reclamat, -des dels representants de la societat civil-, un impuls decisiu al projecte de la Marca Andorra. I a demés penso que és bo, fins i tot se'ns ha criticat, també i se'ns ha dit una certa passivitat.

Definir una imatge de marca i promocionar-la. De fet, la societat civil ha agafat la iniciativa, -és veritat-, i la Confederació Empresarial Andorrana va elaborar un document que és un excel·lent punt de partida i una bona base sobre la qual construir el projecte. El Govern creu que ara, -coincidint, a més, amb la creació del nou Ministeri d'Economia, Competitivitat i Innovació-, ha arribat l'hora de donar un impuls decisiu al projecte de la Marca Andorra.

Però, Srs. consellers i Sres. conselleres, també seria injust dir que fins ara no havíem fet res: Hem estat

treballant, -i molt i aquest discurs meu d'avui ho certifica-, en la imatge de marca. Perquè quan posem en marxa un model fiscal competitiu estem fent imatge de marca. No en tingueu cap dubte! Quan equilibrem els comptes públics, estem fent imatge de marca. No en tingueu cap dubte! Quan signem convenis de doble imposició estem fent imatge de marca. Quan millorem la qualitat del nostre sistema educatiu estem fent imatge de marca. Quan vetllem per tenir uns serveis públics de qualitat estem construint també imatge de marca. Amb projectes com el foment del vehicle elèctric, com el Museu Thyssen, com el nou centre d'Andorra Romànica, com la Coronallacs, tot això és imatge de Marca. Això és la imatge d'Andorra.

Per tant, el que volíem era treballar en els elements que conformen la Marca Andorra abans de pensar en promocionar i comunicar aquesta Marca.

Ara tenim molt a explicar, perquè hem fet entre tots moltes reformes, i tenim motius per estar satisfets en molts àmbits. Per això ha arribat el moment de sumar altres actors de la societat civil en un projecte transversal per construir la Marca Andorra.

Senyores conselleres i senyors consellers, he deixat per al final d'aquesta intervenció la negociació amb la Unió Europea d'un acord d'associació que permeti l'accés d'Andorra al mercat interior. No he deixat aquest punt al final perquè sigui menys important. Ben al contrari. L'he deixat per al final perquè sigui menys important, és evident que és molt important, ben al contrari. L'he deixat per al final perquè a diferència d'altres projectes que he anat desgranant, aquesta és una qüestió que probablement vagi més enllà de la present legislatura. Les negociacions avancen a bon ritme, però en el millor dels casos l'acord estarà tancat coincidint amb el final de la legislatura. A més, una qüestió és la negociació de l'acord i una altra la seva implementació i desenvolupament; i això, -ben segur-, pertocarà a futurs governs. No repetiré avui les àmplies argumentacions d'anteriors debats d'orientació en favor d'aquest acord. Simplement em limito a assenyalar que el mercat interior europeu és l'àmbit de creixement natural de l'economia andorrana, les seves empreses i els seus treballadors; així com l'àmbit natural d'estudi i desenvolupament dels nostres joves.

I avui les nostres empreses, els nostres professionals i els nostres joves es troben encara amb massa traves i dificultats per viure, treballar, estudiar o fer negocis en el mercat europeu.

També cal recordar que el progressiu acostament cap al mercat interior ha estat una línia compartida per tots i cadascun dels governs des de la dècada de l'any

1980. Fixeu-vos si vaig lluny. Podríem dir, sent molt gràfics, que ja fa dècades que tenim un peu dins del mercat interior, principalment gràcies a l'acord duaner. Nosaltres hem aprofitat el moment en què la Comissió Europea va rebre el mandat de negociar un acord d'associació amb Mònaco, San Marino i Andorra, això és el moment actual.

També val la pena recordar que com a mínim dos governs anteriors s'havien mostrat favorables a negociar un acord d'aquestes característiques. El govern del Sr. Albert Pintat amb la seva aposta per l'Espai Econòmic Europeu i el govern socialdemòcrata que advocava per una associació ad hoc.

Vam aprofitar, -com deia-, l'oportunitat que s'obria amb el mandat de negociació que va rebre la Comissió Europea. Però no vam anar a la negociació amb els papers en blanc, sinó que havíem definit, -ja durant la passada legislatura-, quines eren les especificitats andorranes que calia tenir en compte. Les particularitats pel que fa a la lliure circulació de persones d'un país de 468 quilòmetres quadrats i poc més de 70.000 habitants, particularitats que van ser reconegudes en el seu dia en el cas de Liechtenstein.

Un tractament específic per al tabac, un producte del qual viu el sector agrícola i part del sector industrial del nostre país. El manteniment dels dos monopolis d'Estat de FEDA i Andorra Telecom; un fet que no representa una amenaça a la lliure competència dins de l'entorn europeu vistes les reduïdes dimensions del mercat andorrà i que, en canvi, permet a Andorra fer un ús estratègic d'aquestes dues empreses públiques, com hem vist en matèria energètica i mediambiental; i una aplicació gradual de la lliure circulació de serveis, que doni un temps d'adaptació als nostres professionals liberals.

A la vista dels esdeveniments dels últims 12 mesos podem, -per què no ho diem-, podem ser raonablement optimistes amb aquesta negociació. Les converses no han quedat aturades, malgrat els problemes sobrevinguts que per a la Unió Europea representa la negociació del Brexit. Ni tampoc la Comissió s'ha mostrat insensible, tot al contrari, amb les particularitats d'Andorra.

Ben al contrari, tot apunta que pel que fa a la lliure circulació de mercaderies es podrà assolir un acord satisfactori amb un tractament específic per al tabac. Un acord que ha de donar un ampli termini a l'economia andorrana, específicament al sector agrícola i a la indústria tabaquera, per reconvertir-se de forma gradual. I això el sector ho sap. Perquè si d'una cosa estic realment satisfet pel que fa a l'acord d'associació és d'haver incorporat els sectors productius i els agents econòmics i socials a la taula

de treball en la qual estan presents el Govern, el Grup Demòcrata, els consellers del Partit Socialdemòcrata i la consellera Bonet.

Aquesta taula de treball ens ha permès compartir amb els representants de l'economia real l'evolució de les converses. És cert que en els últims sis mesos s'ha donat molta rellevància a la negociació de la lliure circulació de mercaderies, però estàvem en aquesta fase de la negociació. Tenir els agents econòmics i socials asseguts a la taula amb els representants polítics ens ha permès començar a concretar alguns dels avantatges d'un acord d'associació, més enllà de la filosofia general, que jo i altres membres del Govern hem defensat diverses vegades en aquesta Cambra.

Parlava fa uns instants de trobar una bona solució per al tabac; i dic específicament el tabac, perquè el treball fet en el marc del Pacte d'Estat per Europa ens ha permès posar sobre la taula la conveniència d'ampliar la unió duanera a la resta de productes agrícoles. I això ajudarà, -sens dubte-, el sector agrícola i ramader a reconvertir-se i a ser menys dependent del tabac.

De fet, bona part de la feina que s'està fent des del Departament d'Agricultura va en la línia d'ajudar a la reconversió i diversificació del sector agrícola i ramader. Si finalment s'assoleix un bon acord d'associació, l'accés dels productes agrícoles andorrans al mercat interior europeu, -uns productes que avui dia estan fora de la unió duanera-, també ajudarà a la consolidació del sector agrícola i ramader.

L'eliminació de traves duaneres que comportaria l'acord obriria un nou mercat per als productes del sector. I això, -potser que ho recordem-, es reclamava des de la Cambra de Comerç des de fa més de 10 anys.

Així mateix, l'adopció de la política de qualitat de la Unió Europea pot suposar una gran oportunitat per a les produccions agrícoles i alimentàries andorranes, que gaudiran d'un reconeixement i d'una protecció arreu del territori comunitari, en igualtat per primera vegada, de condicions als productes europeus.

Tenim una experiència fora de la Unió Europea, que és l'obtenció d'una indicació geogràfica protegida per a la carn d'Andorra. Això demostra que es pot aconseguir un producte i un segell de la qualitat fora del mercat interior; però ens ha costat dues dècades de feina, per a un sol producte.

Adherint-nos als estàndards de qualitat europeus, des de l'interior del mercat europeu, aquest procés hagués estat molt menys costós. Més enllà dels productes agrícoles, també els productes industrials es beneficiaran de formar part del mercat interior

europèu. És cert que avui aquests productes ja formen part de la unió duanera, però des del mercat interior podríem, per exemple, establir acords amb qualsevol Estat membre per poder utilitzar els seus organismes d'acreditació i certificació.

I aquí, una altra vegada, la producció industrial andorrana, -que avui és escassa i que en el futur hauria de ser indústria lleugera d'alt valor afegit-, tindria el segell de qualitat europeu, que no és poc senyores i senyors consellers.

No sabem si es crearà un sector industrial dins del mercat interior. Però el que sí sabem és que fora no és possible. Però diguem-ho clar als ciutadans, fora és impossible.

El sector industrial de San Marino que he visitat, -que té força més indústria que nosaltres-, reclama disposar d'un segell europeu i reduir urgentment les traves duaneres. És una mostra de les oportunitats que s'obriran, també a casa nostra. Oportunitats de negoci, sí, però que es traduiran en inversions productives, en més llocs de treball i en més oportunitats per a les ciutadanes i els ciutadans d'aquest país.

En l'àmbit de la lliure circulació de serveis, l'acord d'associació obrirà les portes dels nostres professionals a poder treballar lliurement als països de la Unió Europea, més Noruega, Liechtenstein i Islàndia. Evidentment, també obrirà les portes del mercat andorrà a professionals que no resideixen a Andorra; per això volem que sigui una obertura gradual. Però aquest és un procés que s'ha viscut en altres països europeus, també en països de reduïda dimensió territorial com Liechtenstein, i ha estat un èxit.

A més, la convivència de professionals locals amb professionals internacionals millorarà, -encara més-, la competència i la qualitat dels serveis que es presten a Andorra, i això serà bo, i el Partit Liberal això ho ha de compartir, per al conjunt de la societat i de l'economia.

El que dic per als serveis en general, és especialment clar per als serveis financers i per al futur de la plaça financera.

En els últims anys hem vist com la signatura de l'acord monetari va ser un encert, perquè ha reforçat la credibilitat de la plaça financera; perquè la sortida de la crisi financera que hem viscut es va fer aplicant una directiva que formava part d'aquell acord; i perquè ens està obrint les portes a mitjans de pagaments electrònics.

Però aquell acord no incloïa el passaport financer, que ha de permetre a la banca andorrana operar en

l'entorn europeu sense traves; a la banca i a d'altres prestadors de serveis financers.

L'acord d'associació també és l'oportunitat d'obrir l'accés de les empreses andorranes als concursos públics dels Estats membres de la Unió Europea, un pas clau en la internacionalització de les nostres empreses, -especialment les de la construcció i treballs públics.

Els que coneixen bé el teixit empresarial d'aquest país saben el que costa accedir a un concurs públic europeu sent una empresa d'un Estat tercer. Gairebé és impossible. Per això aspirem a incloure a l'acord d'associació un capítol relatiu a la contractació pública, com la mateixa Unió Europea perquè hi ha precedents, ja es va fer en un acord amb Geòrgia el 2014.

Aquests són alguns dels avantatges concrets que pot comportar l'accés d'Andorra al mercat interior europeu. Però pretendre fer una llista exhaustiva de tot el que podem guanyar seria pràcticament impossible.

En primer lloc, perquè un acord d'associació és dinàmic i determinats resultats no es concretaran fins que aquest Acord no estigui en aplicació efectiva. Però, en segon lloc, perquè obrir nous mercats per a la nostra economia no només ha de servir per millorar i enfortir els sectors actuals tal i com els coneixem avui dia, sinó per crear nous sectors. Fora de l'Acord no els crearem, senyors. Alguns que potser, avui per avui, no som capaços ni d'imaginar. Fora de l'acord no els crearem, senyors. Per això em giro un cop més amb el màxim de respecte cap a la principal força de l'oposició. Perquè sense Liberals d'Andorra serà difícil... sense Liberals d'Andorra, en sóc conscient, serà difícil enfocar l'aprovació en referèndum de l'Acord d'associació amb garanties d'èxit. Ho sé.

I en aquesta qüestió, jo penso que a ningú, i menys a Andorra, li convé tacticismes polítics, perquè molt sovint majories i governs nous acaben signant i ratificant acords negociats per anteriors governs. Les forces de l'oposició, que volen ser alternativa de Govern, han de tenir-ho això molt present. I en tenim exemples: l'Acord duaner el va negociar el Govern del Sr. Josep Pintat i el va signar el Govern del Sr. Òscar Ribas; l'Acord monetari el va negociar el Govern socialdemòcrata i el va signar el meu Govern. Per això en aquest acord hi hem de ser tots, perquè si vostès governessin, qualsevol de vostès, -però ho dic als liberals perquè els socialdemòcrates ja estan al Pacte d'Estat-, també estarien negociant en uns termes molt similars, per no dir idèntics-, en els que penso que estem negociant nosaltres.

Perquè aquest Acord és un dels fonaments, no l'únic, però un dels fonaments del nou model social i econòmic que vindrà. No en tingueu cap dubte!

Jo penso que no fer-ho ara, seria una greu equivocació que pagarien durament les generacions futures. Per això les agències de ràting, que insisteixen molt en la necessitat de diversificar l'economia, perquè no depengui tant del turisme, el comerç minorista i la banca, veuen amb bons ulls les negociacions de l'Acord d'associació amb la Unió Europea; perquè serà un instrument en favor de la transformació i la millora d'Andorra; perquè és un acord que pot reforçar el futur creixement econòmic i el futur benestar social del nostre país; i perquè, sens dubte, contribuirà a què Andorra, i el que Andorra és i representa, sigui més coneguda a arreu començant per Europa. Fins i tot més enllà del que diuen les agències de ràting: abans que ens avalués cap agència de ràting, Andorra ja havia emprès el camí de l'accés progressiu al mercat interior europeu. És amb aquesta voluntat d'estar presents als centres de decisió internacionals, també que el Ministeri d'Afers Exteriors està preparant l'obertura d'una nova ambaixada a Berlín. Fins ara, la representació diplomàtica a Alemanya era assumida per l'ambaixada de Brussel·les, però és evident que aquesta ambaixada s'haurà d'especialitzar i concentrar cada cop més en els afers europeus.

D'altra banda, amb la sortida del Regne Unit de la Unió Europea, el lideratge al si de la UE queda clarament en mans de l'eix franco-alemany. Andorra té unes tradicionals bones relacions amb França i, per tant, ha de fer-se més present també a Alemanya. Una Alemanya que, al llarg de les últimes dècades, s'ha convertit en un referent de bona governança econòmica, d'equilibri entre l'economia de mercat i la protecció social i d'un teixit empresarial que ha sabut evolucionar cap a la innovació i el valor afegit. Alemanya és un país que està cridat a tenir un paper rellevant, més enllà de la Unió Europea, en un món globalitzat, amb forts vincles econòmics i humans entre els països i amb un reforçament dels organismes de cooperació multilaterals.

Tot això aconsella programar amb deteniment l'obertura d'una legació diplomàtica a Berlín, que serà efectiva l'any vinent. Vostès saben, -perquè tots els partits presents a l'arc parlamentari han tingut responsabilitats de govern-, que la diplomàcia andorrana té molt present aquella màxima de fer més amb menys. Perquè amb menys recursos que els altres països hem de fer més coses que els altres països. Evidentment, -i l'obertura d'una ambaixada a Berlín és un exemple-, hem de dotar de més recursos i més personal la nostra diplomàcia, però seguirà

sempre sent un cos que haurà de multiplicar els seus esforços. Gràcies a aquests esforços, -i també als del Govern en el seu conjunt-, avui Andorra gaudeix d'un bon posicionament internacional. Andorra té un gran posicionament internacional en aquests moments.

Pensem només en alguns esdeveniments dels últims anys i en d'altres que viurem en els propers mesos o en els anys a venir. La legislatura passada vam assumir amb un èxit notable la presidència del Consell d'Europa, centrada precisament en unes qüestions cabdals en el discurs d'Orientació Política en l'educació. Vam rebre per primer cop a un secretari general de les Nacions Unides; vam rebre el 2015 les visites dels dos primers ministres veïns, també per primera vegada, el president del govern espanyol i el primer ministre francès; acabem d'acollir fa uns dies el president de la República Portuguesa, un país amb el qual ens uneixen uns vincles molt intensos; i properament el Consell General acollirà l'Assemblea Parlamentària de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa, així com l'Assemblea Regional Europea de l'Assemblea Parlamentària de la Francofonia el 2018. Aquesta tardor celebrarem a Andorra la tercera reunió entre els tres països tercers que estan negociant un acord d'associació amb la Unió Europea: Mònaco, San Marino i Andorra. Hem convidat -i ens ha dit que sí- el president del Consell Europeu, el Sr. Donald Tusk, a visitar el nostre país durant el primer semestre del 2018; i també durant aquell semestre Andorra ha convidat el Grup de Treball del Consell de l'Associació Europea de Lliure Comerç (EFTA), en el qual estan representats vint-i-vuit països europeus. I, evidentment, de cara al futur un dels grans reptes que tenim com a país és organitzar amb èxit la Cimera Iberoamericana de caps d'Estat i de Govern del 2020. Serà sens dubte una oportunitat única per projectar Andorra a l'esfera internacional, especialment en una regió com és la iberoamericana que té uns vincles humans amb Andorra i que també està integrada per alguns dels països més dinàmics i que fan part del G20 des d'un punt de vista econòmic. Coincidint amb l'Assemblea General de les Nacions Unides, la setmana vinent, tindrà l'oportunitat de celebrar reunions bilaterals amb molts països iberoamericans per reforçar la candidatura andorrana.

Senyores conselleres i senyors consellers. En els debats d'orientació política he parlat sovint de reformes econòmiques i financeres. I potser ha pogut fer la impressió que només buscàvem l'homologació econòmica, que parlàvem massa d'homologar el nostre model econòmic. Però aquesta percepció, si existís, no tindria res a veure amb els fets. La nostra

aposta per la qualitat abasta tots els àmbits de l'acció de Govern. Hi ha la voluntat d'una bona governança en matèria pressupostària, en matèria econòmica i financera, sí, però també s'ha treballat en favor d'un model social de qualitat: la gran reforma que es va fer la legislatura passada amb la Llei de serveis socials i sociosanitaris i que s'està implementant aquesta legislatura, tal i com es va poder veure al debat sobre polítiques socials del novembre passat. Però també s'ha estat treballant per millorar encara més la qualitat del nostre sistema educatiu.

La presència d'Andorra en tots els compromisos internacionals en matèria de medi ambient, i la traducció d'aquests compromisos en accions concretes i en pressupostos concrets, també és una mostra de la nostra voluntat d'homologar-nos amb les tendències internacionals.

O la reforma sanitària, que vam discutir en aquesta Cambra no fa gaire: què estan fent la majoria de països? Avançar cap a models sanitaris integrats, ben coordinats, en què es té en compte la qualitat de tot el procés i el valor per al pacient; en què la despesa sempre ha d'estar justificada per les bones pràctiques i criteris científics. I això és el que estem implementant també nosaltres aquí.

De la mateixa manera que volem ser un país modern i referent en polítiques socials, educatives, de salut pública, de lluita contra el canvi climàtic, també ho volem ser en cultura, en oferta turística, en innovació i en infraestructures de comunicació modernes, ben dimensionades i respectuoses amb l'entorn. L'homologació, ja sigui econòmica, social o mediambiental, no nega la diferència. Recordo que fa sis anys i mig, en el moment d'assumir la responsabilitat de governar, parlàvem..., -és com si fos ara-, d'homologació diferenciada. I què marca la diferència? La diferència la marca la qualitat perquè no es tracta només de ser diferents, sinó de ser millors... De ser millors. Quan acabi aquesta legislatura, aquest és el llegat que haurem deixat en aquests vuit anys de govern: haver fet front a les reformes que portaven molts anys ajornant-se, haver posat ordre a les finances públiques i al sector públic en general i haver posat els fonaments sòlids d'un model social i econòmic basat en la qualitat. Un model que està permetent, -ja avui dia-, a Andorra, i Andorra tornar a créixer, tornar a generar benestar i tornar a crear llocs de treball.

Jo penso que tot això ha sigut molt difícil. Ho haurem fet sense trencaments. Jo penso que ho haurem fet respectant el llegat del passat, i ho haurem fet també sent agraïts amb l'Andorra que ens ha donat el que tenim i amb les persones que s'hi van esforçar; i complint amb el deure que tots hem contret amb les generacions futures de deixar-los un

país en el qual ells, -també ell-, tinguin la seva oportunitat.

Aquest serà el meu últim debat d'orientació política. En podria fer un altre d'aquí a un any, però tindria poc sentit celebrar un debat d'orientació pocs mesos abans de la dissolució del Consell General. Per això he volgut fer referència a aquests 8 anys de Govern, dels quals en portem 6 i mig. I també una referència, -i això és l'important-, al paper de la meva generació. He començat la meva intervenció d'avui recordant que l'any que ve, és Sr. síndic un gran moment, celebrem els 25 anys de la Constitució. La gent de la meva generació, -i aquí n'hi ha uns quants-, vam néixer políticament amb la Constitució: uns a favor i els altres com jo en contra. Però fins i tot els que hi estàvem en contra la vam acceptar, -faltaria més-, i hi vam creure des del primer moment, un cop aprovada.

Perquè el nou model polític sorgit de la Constitució ens havia d'unir a tots. I aquest és el primer deure que teníem com a generació: no deixar que les divisions polítiques de fa 20 o 30 anys ens defineixin. El Sr. Miquel Aleix era el subsíndic, que estava al mateix partit polític que el Sr. Ladislau Baró o que el Sr. Gilbert Saboya; i el Sr. Jordi Cinca, el Sr. Vicenç Mateu i jo mateix militàvem en quatre formacions polítiques diferents, però al capdavant, estàvem molt més a prop del que podia semblar. Per tant, el gran acord que va ser i és Demòcrates per Andorra, -per si sol-, ja valia la pena; perquè perpetuar aquelles divisions no era bo i no tenia cap sentit. A més, és un acord al tomb de les grans reformes que Andorra necessitava des de feia temps. Reformes socials i econòmiques que han tocat tots els àmbits de l'acció de Govern i que van quedar concretades en el full de ruta que estem aplicant. La nostra missió, -i quan dic nostra no només vull dir del Govern i la majoria que li dóna suport, sinó també de tot el Consell General, si així ho vol-, la nostra missió és posar les bases d'un model social i econòmic que estigui al servei de la gent. Que torni a donar oportunitats a les ciutadanes i als ciutadans d'Andorra. Un model que faci compatible la iniciativa privada amb la sana protecció social, en què el sector públic estigui present per ajudar al sector privat i amb una Administració adaptada a la realitat d'Andorra. La posició d'Andorra al món, la competitivitat, l'obertura, tots aquests objectius estan al servei d'un objectiu més gran: les oportunitats i el benestar d'una nova generació d'andorranes i andorrans. És l'objectiu i és el deure que tenim les andorranes i els andorrans de la meva generació. Un deure que tinc la satisfacció, -modestament ho he dit-, d'haver contribuït a complir.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies Sr. cap de Govern.

Acte seguit, se suspèn la sessió fins demà dia 14 de setembre a les quatre de la tarda, moment en què iniciarem el debat amb la intervenció dels grups parlamentaris.

Moltes gràcies a tothom, se suspèn la sessió.

Ses suspèn la sessió.

(Són les 18.56h)

L'endemà dijous 14 de setembre del 2017, a les 16.03h es reprèn la sessió.

El Sr. síndic general:

Reprenem la sessió.

Iniciem el debat amb la intervenció dels grups parlamentaris.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet teniu la paraula.

Teniu tres minuts.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Sr. cap de Govern, heu fet un discurs molt extens de tres hores, en molts moments tenia dubtes si estava en un míting electoral o en un debat d'orientació política ja que ha dedicat molt temps, des del meu punt de vista, a repassar accions fetes aquesta legislatura i l'anterior.

L'he escoltat atentament i no he trobat justificacions per saber que ara sí que s'avançarà en les reformes anunciades des del 2012.

I em sap greu començar així, però és el sentiment que tinc i que comparteixen molts dels nostres ciutadans.

La realitat és que ha passat per alt projectes de gran envergadura o problemes importants que afecten a tots els ciutadans, i segurament el temps que queda en aquesta legislatura farà que difícilment puguin veure la llum moltes de les propostes que ahir ens va anunciar.

No va parlar de:

- L'obertura econòmica i dels grans projectes que fa anys que no poden implantar-se. Molts per manca de legislació. I poso un exemple el Conveni d'Oviedo, adoptar i ratificar aquest text és imprescindible per poder implantar l'Institut Marqués.

- El casino, que segons les seves paraules al 2012 ja teníem el projecte encaminat, però encara no ha

sortit l'edecte per adjudicar la concessió del casino ni sabem on s'ubicarà.

- Sobre el sistema de pensions de jubilació, no hi va destinar ni un segon del seu discurs, i que no li preocupi la situació de la branca jubilació, a mi sí que em preocupa. Si fem cas dels seus estudis actuarials, aquesta representa una espasa de Damocles que pot posar en perill la sostenibilitat de les finances de l'Estat.

- The Cloud o l'edifici el Núvol, ahir només va anomenar sense especificar on es troba el projecte. Penso que es va anar molt ràpid a enderrocar l'antiga caserna de bombers.

- I no ens va dir res de la llei d'igualtat, ni si tindrà en compte alguna de les prioritats plantejades en el Llibre Blanc de la Igualtat abans de finalitzar la legislatura.

I altres projectes dels que ja portem 6 anys parlant i no avancen, o si ho fan és de forma molt lenta

- Per exemple, l'heliport, un projecte que es desperta en cada debat sempre pendent dels estudis o de l'emplaçament.

- L'aeroport Andorra- La Seu d'Urgell, segueix en el mateix punt i no acaba d'arrencar, i els estudis es revisen una vegada i una altra, però el sistema GPS segueix sense estar operatiu.

- La reforma de la funció pública, primer agrair a la ministra Descarrega la presentació de les línies generals, però tot i que el text entri a tràmit parlamentari a finals d'any penso que és normal pensar que aquest no veurà la llum ja que no acabarà el tràmit parlamentari.

- La reforma sanitària, en cada discurs ha estat un dels temes prioritaris i sobre el qual calia actuar de forma ferma, decidida i sobretot ràpida per mantenir el dèficit dintre d'uns límits assolibles. I tristament he de dir que ara per ara, hi ha moltes mancances sobre la reforma (cartera de serveis, metge referent, xarxes de salut, dèficit SAAS...). I el problema es troba primer, en la manca d'un projecte ben planificat, ben estructurat, ben programat i amb un cronograma molt ben definit, i després en la manca de consens.

S'han proposat pactes d'Estat i reunions, però no s'ha arribat a cap consens polític, i com molt bé va dir, i comparteixo amb vostè, la salut d'un sistema sanitari es troba en què aquest pugui ser reformat però de forma àgil i pugui donar resposta a les necessitats canviants dels ciutadans, per poder ser més eficient, més accessible, més equitatiu i més sostenible. I ens trobem que la despesa augmenta sense control, pel simple motiu de què no sabem amb què ens gastem els diners i si aquests realment donen

resposta a les necessitats de salut de la nostra població per no disposar d'indicadors.

- El turisme, tot i que el nombre de visitants i turistes sembla que han augmentat lleugerament, encara ens trobem en què la percepció que tenen els hotelers i comerciants sobre l'impacte econòmic en els seus negocis és realment molt minsa i inestable i seguim sense oferir res diferent als altres, totes aquelles marques d'alt nivell que s'havien d'instal·lar al nostre país, no sabem què ha passat....

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí Sr. síndic.

...i tenim sort de què certs atractius com la neu o les nostres muntanyes són encara molt potents i interessants pels nostres turistes.

- La reforma del codi de relacions laborals, que tot i que tinc constància que el Grup Demòcrata hi treballa, encara no sabem cap on anirà, ni si aquesta reforma planteja pèrdua de drets socials o laborals, fet que aniria en contra de la Carta Social Europea i que Andorra encara té recorregut per millorar.

- Sí que han augmentat el nombre d'assalariats, i lleugerament la massa salarial, però també la sinistralitat laboral. A més tot i l'augment del salari mínim caldrà tornar a conèixer on es troba el gruix dels salaris, al 2015 el 50% dels assalariats cobraven un salari per sota de 1500 euros, existeixen desigualtats salarials molt importants i el fet que hi hagi un augment de les partides en prestacions socials evidencia que la recuperació econòmica no arriba a totes les famílies, persistint la precarietat tot i trobar-se dintre del mercat laboral de forma activa.

No li negaré que han fet coses que comparteixo (millores en l'Administració, temes de medi ambient, negociacions UE, millores en educació, i inversions necessàries, entre altres), ahir ens en va explicar moltes, però ens va explicar aquesta part de l'acció de govern amable, que sempre tenen molta acceptació, i dóna la impressió que les coses funcionen bé. I de ben segur que hi ha coses que funcionen, però n'hi ha que no, i sobre aquestes hi va passar de puntetes, o inclús ni si va referir.

Ahir ens demanava propostes, la meva millor proposta és la meva disposició a treballar en positiu, aportant tot el que pugui per aconseguir millorar les coses que afecten directament al conjunt dels ciutadans i aconseguir una Andorra millor.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També pel Grup Parlamentari Mixt, per SDP, té la paraula el conseller, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

La seva intervenció no em sorprèn gens. Un any més promeses i projectes recurrents.

El seu discurs no convenç. No ens el creiem.

Ens ha parlat de gairebé tot però no ha pogut ocultar la buidor del seu pas pel Govern.

No farà pas ara tot allò que no ha fet en sis anys i mig.

En la sanitat no ha estat capaç de plantejar una reforma, únicament accions puntuals sense encarar una reforma estructural del SAAS.

Tampoc ha encarat cap proposta per afrontar una reforma consensuada amb totes les forces polítiques per garantir la viabilitat de la CASS i de les pensions. Mentrestant cada any el dèficit generat no para de créixer.

Els projectes de reforma de les competències i transferències són un retrocés, una burla a les institucions comunals, i una bufetada a la Constitució. Ja sabem que vostè no la va votar en el seu dia, però de tant en tant seria bo que la consultin.

La seguretat jurídica és absent de la seva gestió i ha acceptat la pèrdua de sobirania davant la intromissió espanyola.

Els països amb democràcia solvent es basen en la representativitat dels seus sistemes polítics. La política també passa necessàriament pels actes jurídics que neixen de la legitimitat de les lleis, que s'adopten en temps i forma pel poder legislatiu després d'un procés de discussió en comissions que representen la pluralitat del Consell General.

El pluralisme és la base de la convivència. I vostè no el respecta.

La negociació per l'acostament a la Unió Europea, si de negociació es pot parlar, continua sent una nebulosa. No va voler implicar en el seu dia el conjunt de l'arc parlamentari i els sectors econòmics, i ara ho promet.

Estem en una situació pitjor que la que us vam deixar el 2011. Tot i tenir la tranquil·litat de comptar durant dues legislatures amb una majoria absoluta, no ha estat capaç de fer el necessari per dur a terme les reformes que Andorra necessita.

Li falta prudència, anàlisi i reflexió sobre aspectes en els quals no es pot badar.

S'està fraccionant la societat, hi ha qui es beneficia de la recuperació, però existeix una considerable part de població que veu dia a dia com el seu poder adquisitiu baixa.

L'informe de Càritas posa de manifest que les atencions del banc d'aliments entre el 2015 i el 2016 van augmentar en un 13%.

El raonador del ciutadà recomana que es faci una revisió dels sous a l'alça, per fer front a l'augment desproporcionat dels preus dels pisos de lloguer mentre que els salaris baixen. També ho recomana el president de la CEA.

Cal actuar, però el Govern mira cap a una altra banda, així el ministre d'Educació creu oportú de pujar els preus del forfait escolar més d'un 4%, perquè, segons ell, l'economia millora.

Govern es felicita perquè el nombre d'assalariats a la CASS ha augmentat. Però la massa salarial baixa d'un 7,1% i el salari mitjà es redueix en un 9,8%, en el mateix període.

Si l'economia repunta en alguns sectors, com l'immobiliari, els serveis empresarials, l'hostaleria o la sanitat; no ho fa pas el comerç, o la banca.

La banca, que està adaptant-se a un nou model i que pateix les conseqüències de l'afer BPA. Un afer que malgrat les vostres promeses no troba solució i els clients continuen atrapats a Suïssa amb la renda variable.

Aquesta és la realitat que amagueu.

Sous precaris pels joves, que no poden emancipar-se o fundar una família, amb uns preus dels lloguers disparats.

Els joves ho tenen difícil i veuen que el Govern prefereix atribuir càrrecs a gent del sud de la frontera. Cal donar-los expectatives de futur i el Govern de DA els ignora.

Governar és anticipar-se i preveure solucions per l'esdevenidor, però no ho fan, i actuen en funció de les circumstàncies.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Víctor Naudi:

Vaig acabant. Gràcies Sr. síndic.

L'obertura estrangera no dona els resultats esperats. Podem tenir una fiscalitat baixa i atractiva però no hi ha seguretat jurídica amb canvis constants de lleis. No és pas esmerçant diners amb publicitat que es

captaran els nous sectors productius, generadors de llocs de feina, que el país necessita. L'únic que s'ha aconseguit per ara és facilitar l'arribada de negocis que acaben saturant un mercat ja de per si malmès.

En qüestions cabdals d'Estat li he ofert la col·laboració en més d'una ocasió. Però la vostra supèrbia i el fet d'anteposar els interessos electorals a l'interès general han acabat estroncant qualsevol marc de diàleg i de treball amb el conjunt de l'arc parlamentari per a tractar els grans problemes del país.

El discurs d'ahir, genera més preocupació que confiança, és un discurs retòric i buit de contingut que posa de manifest que s'ha deixat passar una gran oportunitat de millorar la situació del país. És, simplement, la manifestació d'un fracàs.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part també del Grup Mixt, pel Partit Socialdemòcrata, Sr. Pere López teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Intentaré concentrar el temps d'intervenció limitat que tinc en representació dels consellers del PS en aquells aspectes que mereixen la nostra atenció de forma més destacada. De ben segur que quedaran temes tan importants com aquests per a futures rèpliques, que espero que el Sr. cap de Govern ens doni l'oportunitat de poder debatre també àmpliament en successius torns de rèpliques perquè també podem disposar de més temps els grups de l'oposició.

Com deia em centraré en aquells aspectes en els quals ens sembla que hem de prioritzar la nostra atenció, aspectes en què la situació és delicada en el nostre país i aspectes pels quals no cal esperar cap tipus de millora diria d'aquí a finals de la legislatura perquè tot i les seves tres hores de discurs no hi vam saber trobar propostes concretes per donar solució.

Faré la relació d'aquests aspectes:

- Pensions baixes; pensions de jubilació, pensions d'invalidesa. No va fer cap ni una sola citació en relació a aquesta problemàtica.

- Les prestacions socials retallades per vostès l'any 2014.

- L'accidentalitat laboral creixent.

- Salaris baixos i insuficients per tenir una vida digna per a una bona part dels ciutadans, que a més tenen

una expectativa d'empitjorar amb la reforma laboral de caràcter neoliberal que vostès volen tirar endavant.

- Les dificultats d'emancipació pels joves: dificultats per incorporació al mercat laboral amb continuïtat, amb uns salaris especialment baixos per ells particularment per ells i sense projecció de creixement.

- L'escassetat de pisos de lloguer. Una problemàtica que afecta no només a les persones joves sinó que afecta avui en dia també a la gent gran, a les famílies monoparentals i cada vegada a més persones al nostre país, a més agreujat per l'increment dels preus dels lloguers.

- La precarització de la funció pública i l'eventualitat, i les seves conseqüències, com per exemple en matèria de seguretat. No m'hi referiré ara en aquesta primera intervenció, però em pararé després de la seva gestió en aquest àmbit.

- També de la inexistència política de protecció del medi ambient; els fracassos d'uns Plans Nacionals de Residus que es tradueixen en menys reciclatge, més generació de residus, i una política mediambiental condicionada pel forn incinerador de La Comella.

Però si pensàvem que el desgovern mediambiental no podia anar més enllà, ens hem quedat sorpresos en veure com el ministeri que suposa que ha de vetllar per la cura del medi ambient fa ulls clucs davant

d'autèntiques aberracions, -aberracions que no són només mediambientals, també cal dir-ho-, com ara plataformes que tapen el riu per més de 140 metres, fuites de ciment al riu, murs al bell mig de la llera del riu o fins i tot dintre d'un pont.

I també la seva manca d'iniciativa en projectes per reactivar l'economia.

I vull en aquest punt recordar el que els socialdemòcrates hem fet per tal de millorar la regulació, la diversificació i la potenciació de l'economia en el nostre país.

Perquè no s'hi val dir qualsevol cosa, Sr. Martí, no s'hi val atribuir-se tots els mèrits del reformisme en matèria econòmica quan hem estat els socialdemòcrates els que hem sigut innovadors i líders en aquesta matèria i ho continuem sent.

Faré la llista:

- La Llei del comerç, el primer sector econòmic del país, va ser una iniciativa parlamentària nostra. També ho van ser els programes destinats a la rehabilitació d'habitatges i a la renovació del parc mòbil. Uns programes que vostès van tenir congelats.

També ho va ser la Llei de les cooperatives i el marc fiscal, les lleis sobre l'impost de societats són evidentment unes lleis que es van aprovar amb el govern del PS, amb el govern socialdemòcrata, que són les que han permès firmar els convenis per evitar la doble imposició.

Però la cosa no acaba aquí, l'IGI també va ser una iniciativa parlamentària del PS, i l'acord monetari, que ens ha permès trobar el marc de solució per la crisi de BPA, també va ser un acord ratificat pel govern socialdemòcrata amb l'oposició dels molts que avui són al govern i que posteriorment van ratificar.

Jo diria que no està gens malament aquest balanç, i aquest sí que fa justícia al que ha estat la realitat en aquest àmbit.

Però això no només es limita al passat, l'única iniciativa a tràmit parlamentari que avui en dia està destinada a l'impuls de l'activitat econòmica és una iniciativa dels socialdemòcrates, és una iniciativa del PS.

Es tracta de la Proposició de llei de l'emprenedoria; un text destinat a agilitzar, simplificar i impulsar l'activitat dels emprenedors al nostre país (joves i no necessàriament joves) contenint mesures de suport, simplificacions administratives, de programes de subvencions i ajudes i reduccions fiscals per a projectes dels emprenedors.

I un projecte novedós, com ho van ser totes les altres iniciatives que abans m'hi he referit, que a més, regula de forma paral·lela el crowdfunding com a element necessari per donar viabilitat a aquests projectes innovadors.

Un projecte que, senyores i senyors de DA, és a tràmit parlamentari des del mes de febrer i com bé sap el cap de Govern, del qual, aquest mateix matí, el president de la Cambra de Comerç en demanava la seva aprovació. Serà bo que també en parlem en el torn de rèpliques.

I què ha fet el seu Govern en aquesta matèria? Doncs ben poca cosa; apropiat-se de les iniciatives dels altres com vam veure ahir com vostè intenta fer de manera repetida, desvirtuar algunes de les propostes i més aviat entorpir. I també m'explicaré perquè sé que l'afirmació és contundent.

Entorpir amb les seves esmenes a la Llei de cooperatives, que van convertir en inviables des del punt de vista econòmic aquesta bona iniciativa parlamentària.

Entorpir en tenir congelats per la seva tossuderia per tot allò que venia del PS els projectes, els programes destinats a la rehabilitació d'habitatges i la renovació del parc mòbil.

Entorpir mitjançant les seves disputes ministerials que bloquegen projectes interessants d'inversió estrangera al nostre país.

Entorpir no regulant activitats que poden tenir un creixement econòmic al nostre país.

Entorpir amb obertures de comerç i de societats que s'eternitzen durant mesos.

I també amb unes tramitacions inacabables en inversió estrangera que fa mesos i anys que diuen que canviaran.

I ens temem amb tot aquest històric i la seva manca de visió i d'anticipació el que acabaran fent amb les seves esmenes a la Llei de l'emprenedoria i de la regulació del crowdfunding. Ja vam assistir al meu entendre, a les desafortunades intervencions que va fer tant el conseller Jordana com el ministre Camp en relació a les propostes interessants que moltes d'elles ara miren de copiar-nos per altres vies, que es contenen en aquesta proposició de llei.

Per tant, cal dir-ho perquè és la realitat, des del PS hem estat innovadors i líders en matèria de foment i de diversificació de l'economia.

Però tot i el convenciment que tenim des del PS, de què la millor política social és la que prové del creixement econòmic, de la generació d'oportunitats, de la diversificació, del suport als joves, també sabem perfectament que aquest funcionament no és sempre perfecte, i que hi ha ciutadans als quals no podem deixar a l'estacada i als quals les administracions han de donar suport.

Començaré per la problemàtica de les pensions i que començaré referint-me evidentment, com no és cap sorpresa al debat de polítiques socials que en aquesta Cambra es va tenir a demanda dels consellers del PS.

En aquell debat, mentre que el ministre Espot afirmava al nostre entendre de manera vergonyosa que Andorra i cito literalment és un país a l'avantguarda en polítiques socials. Una frase que ja em permeto dir-li que ha passat a la història de la política andorrana i no precisament com uns dels passatges més destacats.

Des del PS ens vam esforçar amb dades, a diferència del que va fer vostè, a intentar explicar quina és la realitat que realment es viu en el nostre país, i que ens sembla que és bo que avui recordem de nou.

La pensió mitjana a Andorra és de 600 euros al mes, 600 euros al mes. Molt inferior a les de França i a les d'Espanya, en el cas d'Espanya un país amb salaris més baixos i amb menys riquesa que el nostre.

Més del 85% de les pensions són inferiors a mil euros. L'import mitjà de les pensions d'invalidesa és de 602 euros. Es pot dir realment que a Andorra les

pensions no són baixes i que permeten una vida amb dignitat?

I com deia en altres qüestions: què ha fet el Govern de DA en tots aquests anys? Doncs bé, com tots vostès saben tot i que va ser una iniciativa del grup parlamentari, modificar el nostre marc de prestacions socials, retallar les pensions més baixes que han portat a situacions arrel de l'aplicació de les seves lleis de l'any 2014, com que una persona amb 488 mesos cotitzats té una pensió de 581 euros.

Retallant un 27% les pensions d'invalidesa vinculades a malaltia, que des de l'aplicació de la Llei del 2014 s'ha reduït de mitjana de 840 euros a 610 euros. I també reduint un 25% les prestacions pels malalts de llarga durada.

No sé si aquest és realment el resultat de la seva política, el que vostès han fet al llarg d'aquests dos mandats el que vostès van fer l'any 2014, no sé si això és el que vostès entenen com un país que està a l'avantguarda.

Com deia ahir no ens han proposat res per donar solucions a totes aquestes problemàtiques, absolutament res. Tres hores de discurs i ni una sola proposta.

Al nostre entendre vostès estan trivialitzant la política social, no prenent decisions sobre els aspectes importants i es limiten a la convocatòria d'actes de tot tipus d'escenificacions, d'aparicions en premsa i, al nostre entendre, s'està utilitzant la política social com un objecte de promoció política.

Manca de propostes, menysteniment als debats que es tenen en aquest Consell, perquè a més, -i després ho explicaré amb més detall-, d'aquell debat de polítiques socials cap de les propostes de resolució que es van acordar per aquesta Cambra han estat finalment tirades endavant pel Govern.

Una qüestió que no es limita només a les polítiques socials. Avui repartirem als mitjans de comunicació el balanç de les propostes de resolució acordades al llarg de totes aquestes dues legislatures. Sembla que la dada parla per si sola. Només 11 de les 43 propostes de resolució aprovades pel Consell han estat portades endavant. Quasi, quasi que ens podríem demanar si val la pena continuar amb aquest debat o el podríem deixar aquí mateix.

Un element que és greu de menysteniment al Consell General, com ho és també altres de les actuacions que vostès fan i que atempten a la nostra qualitat democràtica: fer cas, sovint omís, a les iniciatives legislatives que vénen de l'oposició; nomenaments polítics i sotmesos a interessos en el camp de la Justícia; atac a la independència i la neutralitat en diversos organismes públics i altres

situacions que permeten veure com recula la qualitat democràtica al nostre país.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Pere López:

En aquest àmbit també vull situar la seva no admissió a tràmit de la Proposició de llei per regular la llibertat sindical, un altre element imprescindible per construir una democràcia complerta perquè, quina reforma laboral volem tirar ara endavant sense tenir interlocució amb els sindicats sense que existeixi una veritable activitat sindical.

Bé, ja sabem que el que realment pretenen amb aquesta reforma és abaratir els acomiadaments, retribuir menys les hores extres, agreujar encara més les circumstàncies vinculades al descans setmanal o el repòs entre jornades i, a sobre, n'hi ha qui vol parlar de què Andorra ha de ser un país amb serveis de qualitat a nivell turístic.

Em referiré més endavant al salari mínim, una qüestió que també en la qual vull aprofundir més del temps que dispo en aquest temps d'intervenció per referir-me a la problemàtica de l'habitatge; una problemàtica en la qual vostè ahir, com tantes altres, no va aportar cap solució i sobre la qual és molt important, i després també ho debatrem amb més amplitud al llarg dels torns que vindran, el que vostès han fet és suprimir el Departament d'habitatge. L'any 2016 amb un edicte del BOPA que mereix ser llegit i que després llegiré aquí, vostès van entendre que no hi havia cap problemàtica vinculada a l'habitatge i van suprimir aquest departament. No sé si això és el que vostè, Sr. Martí, ahir entenia com aquesta política d'anticipació que caracteritza als demòcrates.

I finalment abans que el Sr. síndic em torni a cridar, un cop més, l'atenció voldríem referir-nos al recent encara que intens idil·li polític que sembla que es viu aquests dies entre Liberals i Demòcrates per Andorra, afectant a qüestions importants com són les competències i les transferències i particularment a la qüestió de la sanitat.

No acabem d'entendre aquest suport incondicional de Liberals d'Andorra, una reforma en la que al nostre entendre no hi han participat, sobre la qual avui en dia apareixen importants dubtes també del seu encaix jurídic i en el qual ha quedat molt clar que el que Demòcrates per Andorra ha fet és limitar-se a simular uns paràmetres per obtenir el mateix resultat que fins ara rebia cada una de les parròquies.

I acabo amb la qüestió de la sanitat. El debat de política sanitària demanat per Liberals d'Andorra, al nostre entendre, ha complicat més encara quina és la gestió sanitària que fem al nostre país.

Si els dubtes que ja existeixen sobre el lideratge per part del ministre, els seus enfrontaments amb els responsables del SAAS i els curtcircuits que li pugui fer el cap de Govern s'han complicat un cop Liberals d'Andorra va fer una sèrie de propostes, propostes que convé recordar com limitar el número d'especialistes, eliminar el SAAS de la Comissió Mixta, o no reemborsar determinades patologies, propostes evidentment legítimes des del punt de vista polític però que són diferents de l'actual model sanitari i que van merèixer el rebuig en el torn d'intervencions tant del ministre com del conseller Jordana en representació del Grup Demòcrata. Tot i aquest rebuig en les intervencions, l'endemà ens vam trobar una proposta de resolució conjunta contenint les propostes que havia ofert el Sr. Gallardo, en representació del Grup Liberal. Per tant, em permeto demanar a uns i als altres on passem ara en qüestió de la reforma sanitària.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. conseller.

És ara el torn del Grup Parlamentari Liberal. Té la paraula el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Molt Il·lustres Senyores i Senyors Consellers, senyors del Govern, Cap de Govern.

Avui, en l'inici del segon període de sessions, abordem el tercer debat d'Orientació Política d'aquesta legislatura, una legislatura que, mica a mica, s'aproxima al seu termini.

El Grup Parlamentari Liberal l'encara, amb uns principis clars, que no són altres, que els que vaig anunciar el 31 de març del 2015 i alhora que hem vingut exercint al llarg d'aquesta legislatura.

Incidir en el temps de les coses i sobretot en el seu contingut, tot sota un denominador comú, política d'Estat, visió d'Estat, i sens dubte acords d'Estat quan hi hagi hagut voluntat política per part del seu Govern. A més, hem exercit i ho continuarem fent, el control i impuls a l'acció del Govern, ja que és la nostra obligació com a consellers generals. Ahir, Sr. cap de Govern el vàrem escoltar atentament; vam poder observar que el discurs d'orientació política, es va centrar en gran part en efectuar un balanç de la feina feta en els seus sis anys. Com a cap de Govern,

un discurs conegut per tots, que no aporta res de nou. Ha estat un discurs d'acomiadament en forma de relat de la feina feta, durant aquests sis anys, amb agraïments principalment al seus ministres i al seu grup parlamentari.

Fetes aquestes apreciacions, em voldria centrar en el que el nostre grup parlamentari entén que són els reptes del país i com afrontar-los.

En primer lloc, és clau tenir una visió d'on ens trobem. Tal com ens ha dit el Sr. cap de Govern sembla que l'economia es comença a recuperar. Utilitzant les seves paraules d'ahir: "*Estem en un moment de relativa bonança econòmica*". En aquest punt permeti'm una comparativa: l'evolució de la nostra economia està plenament afectada per l'evolució de les economies del nostre entorn, i en especial de la d'Espanya. Al país veí, el Producte Interior Brut de l'any 2016, va créixer un 3% respecte del 2015, i està creixent un 3,1% al llarg del segon trimestre del 2017. Els factors que impulsen aquest creixement, en el cas de l'economia espanyola, són el retorn a la competitivitat de la seva economia, els baixos tipus d'interès, el preu del petroli, el turisme juntament amb la inversió empresarial i la construcció. Tot i així, el Banc d'Espanya conclou en els seus informes, que l'economia espanyola creix amb força, però que les dos terceres parts del creixement és conjuntural; és a dir, per factors transitoris com els esmentats anteriorment.

Paral·lelament, el Producte Interior Brut de l'eurozona va créixer un 1,9% durant el 2016 i un 2,3%, segons les dades publicades del segon trimestre del 2017. Tots els analistes conclouen que Europa entra en la fase d'expansió econòmica del cicle, i alhora genera més optimisme i retroalimenta el creixement. En conclusió, la zona euro, tal com he dit anteriorment, es troba en la seva fase expansiva del seu cicle econòmic. I en conseqüència, hauria d'afectar positivament a la nostra economia. Andorra, segons l'informe de Standard and Poor's que vostè va citar ahir va créixer un 1,2% el 2016, i la perspectiva de creixement, pel 2017, és de l'1,3%. Per tant, Andorra gaudeix de creixements inferiors als de l'Eurozona i, en tot cas, en clara descorrelació amb el que havia estat en anys anteriors. El nostre model econòmic, segons l'informe d'Standard and Poor's, té una dependència molt forta en el sector turisme i comerç que està fortament correlacionat amb el nostre sector financer i aquest sector, segons el propi informe de l'agència de ràting, pot ser una font de risc, en cas de limitacions creditícies, en la compra del propi deute de Govern. La diversificació de la nostra economia és cabdal si volem assolir creixements similars al de l'Eurozona.

Tots els membres d'aquesta Cambra saben que l'economia es mou per cicles, i després de cicles de fase expansiva, de durada més o menys llarga vénen cicles de crisi, i el que han sigut factors transitoris de creixement, com els tipus d'interès, per citar-ne algun, desapareixen i es converteixen en factors d'agreujament de les crisis. A més, quan les economies del nostre entorn, es troben en fase expansiva, sempre és més fàcil cercar inversors, que vulguin diversificar o expandir en noves àrees de negoci. Malauradament, per Andorra no ha estat així, el model d'inversió estrangera no porta els fruits desitjats, per més que s'esforcin a fer-nos creure el contrari. L'evidència és el nomenament del ministre Sr. Saboya, al cap del nou Ministeri d'Economia, Competitivitat i Innovació, al qual li desitjo molts encerts en les seves noves funcions. Tal i com estem li costarà poc i li ofereixo la nostra col·laboració. De no ser així, si realment, tot anés tan bé aquest nomenament no s'entendria.

En el darrer Debat d'Orientació Política, li vaig exposar quins són els canvis a implementar en aquest àmbit. Des del Grup Parlamentari Liberal considerem que la Llei d'inversió estrangera s'ha de basar en la lliure competència i s'han d'eliminar tots els criteris de discrecionalitat que s'atorga al Govern. Una societat s'ha de poder constituir al nostre país en un termini màxim de 48 hores. Paral·lelament, i potser més important, és que un inversor estranger o nacional necessita garanties jurídiques de l'Estat on exerceix la seva activitat. Aquestes garanties es basen principalment, en mantenir una normativa fiscal estable i competitiva. La competitivitat no ve marcada per disposar únicament d'un tipus impositiu baix. Vostès ho saben. L'actual marc fiscal d'Andorra, va ser definit en un entorn molt diferent a l'actual. Aquest fet ens porta a què s'hauria d'haver adaptat la nostra legislació fiscal al context actual i fer-la competitiva. A més, l'execució de models fiscals definits fa alguns anys, presenten errors de concepte i enfoc, i aquests s'han traduït en menys efectivitat en els convenis de doble imposició signats i que, en un futur proper, alguns s'haurien de revisar.

Per tant, en l'actualitat, el creixement de l'economia es sustenta en els següent sectors motors: el comerç, el turisme juntament amb els sectors que depenen directament o transversalment d'ells i també molt especialment, el sector financer. Tots junts representen més del 65% del Producte Interior Brut. A aquest s'hi afegeixen, altres com la construcció, l'immobiliari, i els serveis públics. Fruit de les sinergies del primer. El fet que el comerç i el turisme i les seves activitats connexes es recolzin l'un sobre l'altre, ha estat la força de l'economia andorrana. En aquest sentit, l'evolució econòmica d'Andorra

presenta una forta dependència en la conjuntura exterior.

La limitada producció interna, (a diferència de Luxemburg o Liechtenstein) es supleix amb unes importacions elevades per atendre la demanda nacional i, sobretot, la demanda dels visitants estrangers al país, basada en diferencials impositius. Aquest fet, ens posiciona clarament com un país importador basat en una baixa pressió fiscal. Per tant, és un objectiu clar, que tant a curt, mig i llarg termini, que aquests dos sectors motors de l'economia, mantinguin el seu atractiu. No podem prescindir d'ells de la nit al matí, ni debilitar-los, sinó tot el contrari. La nostra societat del benestar pivota a l'entorn d'ells. Prova d'això, és que la part més important dels ingressos de l'Estat, tant indirectes com directes, en són dependents a l'igual que la majoria de llocs de treball del país.

La signatura de l'Acord duaner de l'any 1990, va consolidar les bases del nostre teixit productiu, i ha permès crear un marc avantatjós per la nostra economia sobretot via les franquícies duaneres acordades als visitants. Aquest nivell de franquícies i l'estructura de l'Acord s'emmarcava, plenament a les necessitats d'Andorra i pel seu creixement econòmic. Per tant, l'acord de l'any 1990, tal com el tenim, és vital per a la nostra economia, és un element estratègic de la negociació i més, si desconeixem les obligacions que representarà tot el nou cabal comunitari del futur Acord d'associació, la nostra economia no pot suportar més pressió fiscal.

Som coneixedors que en el marc de les negociacions de l'Acord d'associació, a l'Acord del 1990 ja si ha renunciat, en paraules del cap de Govern: "s'ha fusionat". Som coneixedors de la nova proposta, però no disposem dels estudis d'impacte de la globalitat del procés i en particular, si l'assolit és suficient per afrontar els costos de les demés llibertats, sense més pressió fiscal. En resum, no sabem on estem, excepte que no tenim acord del 90 i encara sabem menys on estem, si ens basem sota el principi de la negociació que no hi ha res tancat, mentre no està tot tancat.

L'altre gran sector de la nostra economia és el financer. Per tant, l'estabilitat financera d'un país és un element clau pel seu desenvolupament. I recuperar la confiança en el mateix és el punt de partida inexcusable. En el darrer informe de Standard & Poor's del juliol del 2017, l'Agència millora el ràting d'Andorra, i és un pas per poder recuperar el nivell d'abans del mes de març del 2015, en el marc d'una perspectiva estable. Des del Grup Parlamentari Liberal, valorem molt positivament aquesta qualificació. És una bona notícia per al país, i manifesta que s'està retornant cap a la normalitat. Tot i l'anterior, l'Agència adverteix dels danys que

pot suposar pel país tota la resolució dels processos judicials de Banca Privada d'Andorra, fet que no deixa de ser altament preocupant. L'Agència també apunta que la convergència de les regles de joc andorranes amb les internacionals, en aquest cas l'intercanvi automàtic d'informació, suposa un repte per la competitivitat del sector financer a mitjà termini. Entre les entitats financeres del país i les seves filials a fora, hi ha uns 46.000 milions d'euros sota gestió, i això significa 18 vegades el Producte Interior Brut d'Andorra. Aquests factors fan que Andorra sigui vulnerable a potencials turbulències en aquest sector perquè, per als bancs, és el Govern de facto, l'última barrera financera. I Aquest fet pot arribar a tenir una incidència directa en la sobirania, atès l'impacte que els problemes financers tindrien en el balanç de l'Estat. El Grup Parlamentari Liberal comparteix plenament aquesta diagnosi. Ja ho hem comentat moltes vegades, i no és en va, que vàrem proposar la creació de la Comissió de Vigilància i Prevenció del Risc Financer, amb uns objectius clarament definits, i coneguts per tots vostès. El repte és majúscul, i més si tenim en compte tot el desplegament del marc normatiu corresponent a l'Acord monetari, on Andorra, Sr. cap de Govern va en retràs. I més, tenint en compte l'aparició de noves directives que evolucionen constantment, a l'entorn dels nous paradigmes financers internacionals. És a dir, quan Andorra assoleix implantar una directiva, aquesta ja ha canviat o s'ha derogat. En conclusió, no som capaços de seguir el ritme.

Arribats aquí permeti'm unes reflexions, o més aviat, com es resol o s'enfoca una dicotomia entre objectius. Si a més de l'Acord monetari, en l'Acord d'associació es vol incloure el passaport financer, és a dir, el reconeixement de la plaça financera andorrana i de la supervisió com equivalent a la dels països membres, tot el cabdal comunitari serà d'aplicació al Principat. Això, creiem que pot afectar els marges de les entitats financeres, ja que la mida de les mateixes (banc o entitats no bancàries) és petita quan la comparem amb entitats financeres dels països del voltant, però això, no és obstacle perquè tot aquest cabdal s'apliqui d'igual manera. El grau de governança, en general, a la qual el sector estarà sotmès implicarà ampliar personal per feines que no aporten directament al compte de resultats, i poden restar, d'aquesta manera, competitivitat al nostre sector financer. Compartim plenament amb vostès, Sr. cap de Govern, que el camí de convertir Andorra en una plataforma financera homologable és del tot necessari i inevitable. Però, alhora em sorgeixen una sèrie de qüestions que segurament vostè, Sr. cap Govern, em podrà respondre, com les següents: si a la llarga l'aportació al compte de resultats de les entitats financeres és majoritàriament

d'altres països, per què les *holdings* haurien de mantenir-se a Andorra i no optar per la legislació que aporta més al compte de resultats? Quin avantatge competitiu podem tenir quan ja estem parlant d'implementar BEPS que escrutaran els resultats i que aquests tributin a cadascun dels països on es generin? Si el pes del sector financer andorrà disminueix en la nostra economia, per exemple, els passius dels depositants disminueix mentre s'incrementen a les filials de fora, com afectarà això el finançament creditici del país? Existeix perill per a què aquesta situació es pugui donar? Tenen alguna previsió feta de l'evolució dels futurs assalariats del sistema financer andorrà? Com convertirem Andorra en una plaça financera atractiva? Quins avantatges oferirem?

Com li he dit, l'objectiu és clar: contribuir a equiparar el nostre sector financer al dels nostres estats veïns, perquè pugui competir d'igual a igual a l'exterior. Però, Sr. cap de Govern, anem tard i descompassats. Sr. cap de Govern, la despesa de l'Estat, juntament amb l'endeutament continuen disparats. Això unit a tot un conjunt de necessitats futures que tindrà l'Estat per fer front als compromisos contrets com les pensions de jubilació, o dotar de més mitjans als òrgans de supervisió, o assimilació de cabals comunitaris, per citar-ne alguns. Es traduirà a la llarga amb més increments de pressió fiscal i per consegüent, menys competitivitat. Per tant, ens trobem enfront d'una difícil conjuntura econòmica.

Els motors tradicionals de l'economia no són suficients per cobrir les nostres necessitats, l'aposta per l'obertura econòmica és incipient necessita més temps i una liberalització, les economies de l'entorn es troben en el seu cicle expansiu, i Andorra descorrelacionada.

És més, les reformes estructurals, tantes vegades anunciades, continuen al tinter, no s'han implementat. La reforma sanitària no es pot demorar més. Tot el plantejament efectuat pel seu ministre de sanitat, no veurà els efectes, fins d'aquí 5 anys. Per tant, els dèficits continuaran en aquest període a l'alça.

En aquest aspecte, coneix perfectament la nostra postura. La vàrem debatre el 8 de maig d'enguany, en el debat sobre l'acció política i de Govern en matèria de sanitat. El debat monogràfic que vam demanar, des del Grup Parlamentari Liberal, va servir com a mínim per arrancar el compromís, per part de la majoria, d'analitzar les propostes presentades emmarcades com el que nosaltres entenem accions clares i decidides a reforçar la fiscalització i la contenció de la despesa de la CASS i del SAAS, fins que la reforma sanitària no es posi en

marxa. Propostes ja conegudes per tots vostès. Si estan disposats a discutir aquestes propostes, els Liberals estem disposats a abordar el problema de la sostenibilitat i perdurabilitat del sistema sanitari, i crec que encara estem a temps.

Si bé, la voluntat inicial va semblar que era la d'analitzar les possibilitats reals d'aquestes propostes, el tarannà durant la reunió, celebrada el 14 de juliol, no va ser el mateix per part del Govern que el que va expressar el Grup Parlamentari de DA. No tancarem cap porta però esperem i desitgem un canvi d'actitud per part del Govern perquè el problema de la sanitat requereix de veritable cintura política.

La reforma de la funció pública és una altra de les grans promeses, el 12 de setembre d'enguany, vàrem rebre a la M. I. Sra. Ministra Eva Descarrega, a la que agraïm la seva compareixença i valorarem les seves propostes.

I per últim, la reforma estrella que tants i tants anys s'ha demorat i generat molta controvèrsia, i en continuarà generant, es troba en tràmit parlamentari. I, aquesta, no és altra que el model d'Estat, encarnat per les lleis qualificades de competències i transferències. No entraré ara a fer més valoracions dels canvis que suposen, i la magnitud del mateix. Hi haurà temps de fer-ho, en el marc del debat que es celebrarà en el ple del Consell General, quan el M. I. Sr. Síndic el convoqui.

Sr. cap de Govern coneix perfectament quin ha estat el tarannà en tot aquest procés del Grup Parlamentari Liberal, i la seva postura al respecte. Ara bé, tothom és coneixedor, de l'informe emès a petició de l'Hble. Comú de Sant Julià de Lòria, referent a aspectes inconstitucionals de les mateixes. El Grup Parlamentari Liberal actualment, es troba en tràmit de valoració. Un cop disposem de les perceptives valoracions no tindrem cap inconvenient de comentar-les amb vostè o en el si de la comissió.

Dit l'anterior, que quedi clar, aquestes lleis no són lleis que depenen únicament dels vots dels consellers del Grup Parlamentari Liberal, com s'ha dit, sinó de tots els grups parlamentaris, començant pel grup de la majoria, que li dóna suport. No crec que ningú d'aquesta Cambra vulgui votar lleis inconstitucionals, si és el cas.

Per acabar, Sr. cap de Govern, i referent a la seva proposta de sumar-nos al pacte d'Estat en la negociació de l'acord d'associació. I a més, li afegiria per afrontar tots els reptes que he mencionat al llarg del meu discurs, li faig la proposta següent. A aquesta alçada de la legislatura, la figura de govern de coalició, que en el seu dia, es va plantejar ara ja no té sentit. La legislatura s'acaba i s'ha de decidir quan la volem acabar.

Dit l'anterior, és ben conegut per tots, els motius pels quals el Grup Parlamentari Liberal s'ha mantingut al marge del pacte d'Estat sense, per això, renunciar al seu europeisme. Aquests motius subsisteixen i per tant, el Grup Parlamentari Liberal no entrarà al pacte, ni s'adherirà a ell. És més, el document jurídic que conforma el pacte d'Estat, no és vàlid ja que l'acord del 1990, es va identificar com una de les línies vermelles a no renunciar. La realitat és que, en el decurs de les negociacions, s'ha renunciat a ell i ja ni tan sols es manté en tant que peça jurídica. I amb això, no dic que sigui pitjor o millor. En tot cas, deforma l'acord jurídic o voluntat explícita que el mateix recollia. A més, una força política s'ha retirat del mateix.

Ara bé, tal i com li he exposat a l'inici, és voluntat del Grup Parlamentari Liberal voler incidir en les coses i en concret, en el seu contingut. És a dir conscient, que el que importa és defensar els interessos d'Andorra en la negociació amb la Unió Europea, el Grup Parlamentari Liberal proposa un marc informal de col·laboració més estreta amb el Govern. Aquest es podria materialitzar per mitjà de diferents fórmules amb la condició de què garanteixi una independència mútua i la integritat de la visió i programes.

Aquesta fórmula tècnicament seria l'estatut d'Observador Actiu en el pacte d'Estat, reforçat per un codi de conducta o ètic de transparència i col·laboració mútua. La figura d'estatut d'observador actiu del pacte, suposaria ser admès a les reunions o congressos del pacte sense ser membres del mateix de ple dret. Això, normalment comporta el dret a prendre la paraula, a prendre iniciatives, a ser escoltat i a obtenir informació sense que les decisions que es prenen siguin vinculants per l'observador que conserva la independència. El codi de conducta o ètica de transparència i col·laboració mútua, suposaria establir una sèrie de principis sobre la gestió i la conducta adequada que les parts es comprometrien, unilateralment, a seguir per poder intercanviar informació i idees sense comprometre el contingut dels programes de cada part.

Aquesta és la proposta del Grup Parlamentari Liberal que pot permetre una visió d'unitat i enfortir la negociació d'Andorra. El Govern ha de signar un acord amb Europa, el Consell General l'ha de ratificar i hauria de ser per unanimitat, i el vot al referèndum un sí rotund.

En aquesta proposta crec que totes les parts es podríem sentir còmodes i assolir la fita desitjada.

I per última, aprofito aquest punt per agrair totes les compareixences del ministre al si de la Comissió d'Exteriors.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És ara el torn del Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Ladislau Baró teniu la paraula.

El Sr. Ladislau Baró:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, ha transcorregut ja una mica més de la meitat de la present legislatura. Aquesta pot semblar una mera consideració fàctica, temporal, cronològica. I ho és. Però és alhora la constatació que tots plegats estem sent capaços de superar amb èxit una legislatura extraordinàriament important i complexa. D'alguna manera s'hi va referir ahir el cap de Govern així com també ho han fet avui, amb els seus estils i d'una forma una mica diferent, els representants de les forces parlamentàries de l'oposició.

Només començar la legislatura, l'anomenada crisi BPA va posar en risc, recordem-ho breument, l'estabilitat del nostre sistema financer. El desafiament va ser colossal i, malgrat això, penso que cal reconèixer que els aspectes més urgents i rellevants de la mateixa s'han encarat i solucionat de manera raonable i satisfactòria, tot i que també cal admetre que en aquest àmbit encara romanen diverses qüestions en curs de resolució. En qualsevol cas, el perill d'una crisi que pogués afectar irreversiblement la nostra banca sembla esvaït, encara que cal continuar en tot moment vigilants, com ha remarcat el Sr. Pintat.

D'altra banda, estem també confrontats a una necessària, complexa i exigent negociació amb la Unió Europea per a l'assoliment d'un acord d'associació. L'accés al mercat interior europeu, des d'un marc institucional que asseguri als contractants lleialtat i cooperació, ha de permetre obrir nous camins de desenvolupament i de prosperitat a la nostra societat tot assegurant períodes de transitorietat que garanteixin l'estabilitat de la nostra economia. S'obra així una gran finestra d'oportunitat per Andorra a la qual cal accedir-hi després de culminar una negociació complexa i delicada. Pel moment, cal dir que les coses semblen força ben encaminades, tant pel que fa al marc institucional com al capítol dedicat a la circulació de mercaderies.

Així, per un costat, cal remarcar la presència de canvis d'entitat en el sector financer, no només els derivats de l'afer BPA, sinó, també i sobretot, els que provenen d'una transformació de les polítiques públiques globals en matèria de cooperació fiscal i

transparència. D'altra banda, convé esmentar l'encarament d'una negociació amb la Unió Europea que remourà cap a millor, -certament-, elements estructurals de la nostra economia. Aquests són dos elements claus que donen pauta a l'esdevenir de la legislatura present.

Ja es veu, només esmentant aquest parell de qüestions, que aquesta no està sent una legislatura ni fàcil ni plàcida. Tampoc ho va ser l'anterior, sigui dit de passada. Permetin-me, senyores i senyors consellers, senyor cap de Govern i senyors ministres, una breu mirada al context en el que els demòcrates hem hagut d'assumir les nostres tasques de Govern i de majoria parlamentària. El 2011 la crisi econòmica que castigava bona part del món es trobava en el seu punt àlgid, un punt àlgid que, per cert, no va ser ni conjuntural ni passatger; a la vegada, per acabar de fer més complex l'escenari, feia ben poc temps que la comunitat internacional havia iniciat un imparable procés per a construir un nou paradigma normatiu en matèria de cooperació fiscal internacional i de transparència financera.

I sense ànim de treure pit, voldria ara remarcar que els demòcrates haurem contribuït, durant un període de temps gens plàcid i més aviat poc agraït, a assegurar estabilitat parlamentària i governabilitat, així com gestió comunal en bona part dels comuns.

I permetin-me ara afegir, lluny de qualsevol triomfalisme, insisteixo, que haurem contribuït a assegurar no només estabilitat i governabilitat general i comunal, sinó també bon govern. No sé si tot plegat haurà estat aquest el Govern dels millors, deixo aquesta consideració per analistes molt més fins que qui ara us parla, però sí que estic convençut que s'haurà propiciat la governança reformadora que l'entorn canviant exigia.

Ahir, en el seu discurs, el Sr. cap de Govern es va proposar explicar que totes les reformes impulsades pel Govern van encaminades a fer d'Andorra un país de qualitat i quin impacte té això en el dia a dia dels ciutadans. Voldria felicitar-lo per aquest enfocament. La veritat és que llevat de les intervencions del Sr. Pintat i de la Sra. Bonet, que han tingut una vessant crítica, notable, però per altra banda també han tingut una proposta, una capacitat d'oferta de diàleg. Doncs, hem de remarcar també que les altres dues intervencions, la del Sr. Víctor Naudi i la del Sr. Pere López, han estat d'una contundència molt més gran. Jo m'atreveria a agrupar amb aquests dos blocs l'oposició, almenys en relació a la sessió d'avui.

Sr. López, no sé si a vostè el preocupa de manera especial aquest eventual idil·li que vostè atribueix entre el Grup Liberal i nosaltres. Jo crec que

simplement hauria d'entendre que més que un idil·li és una manera diferent d'enfocar les relacions en l'arc parlamentari a l'hora de confeccionar pactes o d'establir ponts.

Bé, en tot cas, sí que penso que val la pena remarcar que potser això és una mica la genètica d'una determinada força política que avui no està estructurada com ho estaven en el si del Consell General. Però em refereixo a la genètica de la socialdemocràcia, que és una genètica que sempre ha estat en certa forma com empenyada amb els governs que hi ha hagut, excepte aquell període de temps que hi han estat ells.

És a dir, tindria credibilitat una mica aquest... el discurs del Sr. Víctor Naudi, diu: "jo no trobo res de nou amb això que diu el cap de Govern". Sr. Naudi, jo tampoc trobo res de nou amb això que ha dit vostè. Sempre el trobo amb aquesta actitud. Per tant, bé potser hi ha un element estructural o de llarga durada que fa que, doncs, els plantejaments polítics es vagin autoreproduint d'aquesta manera.

Insisteixo, el voldria felicitar Sr. cap de Govern, i ho voldria fer perquè, d'una banda, les seves paraules van servir per contextualitzar tant les accions que s'han dut a terme aquests últims sis anys, no només la legislatura actual, com els projectes de present i de futur que ahir ens va detallar. En aquest sentit, li agraeixo que ens concretés alguns dels grans projectes previstos d'aquí fins al final de la legislatura, que demostrin que aquest Govern no s'atura i que té la determinació necessària per continuar liderant les reformes que necessita el país.

Comparteixo l'optimisme que ens va voler transmetre, la confiança en què Andorra té la capacitat d'afrontar, i superar, els reptes que se'ns plantegen en els diferents àmbits.

I el felicito també per una certa dosi d'autocrítica en la seva intervenció. Perquè potser no sempre hem sabut explicar prou bé, -el Govern i el grup parlamentari que li donem suport-, el perquè de totes aquestes reformes. Ahir ens va recordar que el centre del projecte reformista de Demòcrates per Andorra són les persones i que la política dels grans números només té sentit si reverteix finalment en un major benestar i una millor qualitat de vida per al conjunt dels ciutadans.

Vull que el Govern sàpiga que el Grup Parlamentari Demòcrata li seguirà fent costat en aquest projecte que ens uneix. Un projecte en el qual hem confluït persones de diferents generacions, -ho va dir vostè ahir-, i també d'origens polítics ben diversos, -també ho va dir vostè ahir-, però que coincidim en el rumb que pensem que ha de seguir Andorra en un món que cada vegada viu de manera més ràpida i

interconnectada. I no només hi coincidim, hi he constatat al sentir la intervenció del Sr. Pintat, gent provinent del Grup Demòcrates per Andorra sinó també gent que s'asseu en aquesta Cambra i que no forma part de la majoria.

El cap de Govern va començar ahir el seu discurs recordant que aquest curs celebrarem el 25è aniversari de la Constitució, el gran acord polític i institucional del poble andorrà, i que durant anys hi han hagut veus, provinents de diferents sectors, que reclamaven un altre tipus de constitució, en aquest cas de caire econòmic i social, que hauria de ser complementària de la primera; en realitat, més que a una constitució en sentit estricte aquestes veus es referien a la necessitat d'establir un ampli consens en matèria de política econòmica i social. Hi estem d'acord.

El que és evident és que el model que va permetre el creixement d'Andorra a partir de la segona meitat del segle XX, el model sobre el qual vam sustentar la nostra riquesa i el nostre benestar, havia començat a mostrar signes d'esgotament quan va esclatar, fa una dècada, la greu crisi econòmica i financera a tot l'entorn europeu.

El context global ha estat, i continua, marcat per la incertesa. No només hi ha hagut una crisi econòmica i financera, sinó també una greu crisi de confiança en tots els àmbits i a tots els nivells.

A casa nostra, les fragilitats pròpies d'una economia relativament tancada i assentada sobre uns pilars molt concrets s'havien anat evidenciant, les referides fragilitats, els últims anys, -i en algun moment, en episodis més recents, se'ns han mostrat amb una especial cruesa.

Per tot plegat, alguns vam creure que calia donar un impuls, -valent i decidit, però alhora cercant el màxim consens possible amb els diferents sectors econòmics i socials-, a un seguit de reformes que feia temps que es començaven a perfilar com a única sortida possible per a una Andorra que segueixi generant riquesa i garantint el benestar dels seus ciutadans. La recerca del consens va començar en el propi projecte de Demòcrates per Andorra, capaç d'unir, com he comentat anteriorment, persones amb un passat polític divers. I ressaltó la paraula "projecte" perquè, contràriament al que ens retreu algun altre partit, Demòcrates per Andorra té un projecte polític ben definit, tal com va demostrar ahir el cap de Govern en el seu discurs.

Jo penso que ahir vam està sentint discursos diferents, almenys per part d'algunes forces polítiques de l'oposició. Jo vaig entendre que era un discurs perfectament ben articulat, que intentava posar molt èmfasi en polítiques de proximitat i en

polítiques concretes que escapen de vegades als grans temes, doncs, que ocupen el que serien més aviat qüestions d'Estat, però que tenen una incidència molt gran amb la qualitat de vida de les persones, i que a la vegada depenen de l'èxit amb el qual se solucionin els grans temes d'Estat.

I això no només va ser un discurs retòric ben travat, sinó que a la vegada va ser un discurs farcit de referències concretes a la feina feta durant sis anys i a la feina que es vol fer durant els dos anys que queden.

El cap de Govern va afirmar davant d'aquesta Cambra, -i nosaltres, evidentment, ho compartim-, que l'objectiu últim de totes les reformes que s'han dut a terme aquests dos últims mandats, i que de ben segur tindran la seva continuïtat en els pròxims anys, és una Andorra de qualitat. Perquè la qualitat ho abraça tot: la qualitat empresarial i dels professionals significa una major competitivitat; la qualitat ambiental és un millor entorn per viure i és també el llegat que deixarem a les generacions futures; la qualitat en l'educació és dibuixar l'Andorra que volem; la qualitat dels serveis és atendre els ciutadans en els seus requisits i les seves necessitats.

Penso que aquests sis anys s'han de mirar en el seu conjunt. En tot aquest temps, el Grup Parlamentari Demòcrata ha donat suport a les reformes, treballant perquè el marc legal acompanyés tot aquest procés. Sí que voldria remarcar que, malgrat les dificultats que no sempre ens han deixat avançar al ritme que hauríem volgut, la transformació d'Andorra és avui un fet. Tenim un país més obert, més transparent i cooperant amb el seu entorn. Això ofereix noves oportunitats a les empreses, als professionals, als estudiants, i ens dona un punt de partida diferent en la negociació amb la Unió Europea per tal d'arribar a un acord que ens sigui beneficiós com a país.

Encara que de vegades se'ns hagi acusat de tirar pel dret, la realitat és que fins i tot la darrera legislatura, quan disposàvem d'una amplíssima majoria parlamentària, -moltes vegades recordada pel Sr. Pintat-, hem procurat arribar a acords amb els diferents grups, especialment en aquelles qüestions de més calat. Perquè entenem que, amb diferències en el ritme o en l'estratègia, sovint compartim la direcció que cal seguir, -i així, de fet, s'ha posat de manifest en diferents ocasions, la més recent al tomb de la reforma del marc competencial i de transferències als comuns. Val a dir, en relació a aquesta qüestió, quan ens trobem en plena tramitació dels projectes de llei concernits, que el nivell de consens polític assolit al voltant de la mateixa és força elevat, tot i que no unànime. D'altra banda, el fet que l'informe jurídic demanat pel Comú de Sant Julià al professor Aparicio plantegi

dubtes de constitucionalitat no ha de rebaixar, -i veig que no ho fa-, de manera sobrevinguda l'amplitud del referit consens. Això sí, l'informe ha de ser estudiat i discutit i si s'escau, -i segons el nostre criteri això és possible-, rebutat totalment o parcialment. Ja es veurà. Cal tenir en compte l'informe i a partir d'aquí doncs es pot demanar d'altres opinions, se n'ha de demanar, així ho hem expressat al Govern i tots plegats valorarem l'abast dels possibles dubtes i fins a quin punt poden ser rebutats.

He destacat que el discurs d'ahir va posar en relleu que les accions del Govern van encaminades a la consecució d'una Andorra de qualitat, segons els paràmetres d'avui que no són els mateixos de fa tan sols unes poques dècades. Des del Grup Parlamentari Demòcrata estem d'acord que l'anomenada Marca Andorra ha de ser, més que una bona campanya publicitària, un bon producte.

Això és aplicable a tots els àmbits: des de l'educació fins al turisme, tal com es desprèn de les paraules del cap de Govern. En aquest punt, voldria ressaltar la política mediambiental del Govern, liderada per una ministra que havia estat durant la legislatura passada consellera general del Grup Parlamentari Demòcrata i que ja aleshores havia demostrat aquella voluntat de consens a la qual m'he referit abans. Andorra ha fet palès aquest mandat el seu compromís amb la lluita contra el canvi climàtic, que és sens dubte un dels grans reptes que afronta en aquests moments el conjunt del planeta i que pot tenir conseqüències negatives molt clares sobre un dels pilars de la nostra economia, com és el turisme de neu. En aquest sentit, cal reconèixer que el Govern ha implementat mesures mediambientals valentes, algunes més populars i altres no tant, i que en qualsevol cas ho ha fet mirant de dialogar amb els sectors implicats en cada cas.

Valorem també molt positivament algunes de les mesures anunciades en relació al patrimoni, natural i cultural. Precisament sobre el patrimoni cultural, -i aprofito per saludar una altra ministra que també havia estat consellera general i també membre del nostre grup parlamentari-, voldria trencar la visió que de vegades s'ha volgut donar de Demòcrates per Andorra, com si aquesta fos una qüestió que no ens preocupés. Ha estat aquest Govern que ha recuperat i ha posat en valor alguns dels elements singulars del nostre patrimoni, com ara l'Hotel Rosaleda, Ràdio Andorra o Casa Rossell. Sabem que el patrimoni forma part de la nostra identitat i el volem, no com un fòssil, sinó viu i a l'abast de tothom, sempre que les condicions d'accés en garanteixin la seva conservació.

Vaig acabant Sr. síndic.

Entre les grans reformes pendents, -a més del ja esmentat procés d'establiment del nou model de competències dels comuns i de transferències-, tenim la reforma de la Funció Pública i la reforma sanitària. Celebrem que el cap de Govern anunciés ahir que el Projecte de llei de la Funció Pública entrarà a tràmit parlamentari aquesta tardor. Vull recordar que la reforma integral de la Funció Pública va ser un encàrrec del Consell General al Govern, introduït mitjançant disposició a la llei de regulació del pla de pensions dels funcionaris. Alguns van qüestionar aleshores la voluntat de Demòcrates per Andorra d'abordar amb profunditat i en tota la seva complexitat una qüestió que s'havia anat ajornant d'un govern a un altre. Doncs bé, confiem que aquest projecte de llei servirà per esvaïr dubtes.

Pel que fa a la sanitat, estem d'acord en una visió de reforma contínua, entenent que és un àmbit que evoluciona a mesura que evolucionen les necessitats de la població. En aquest punt, vull reiterar el suport del Grup Parlamentari Demòcrata a l'hora de tirar endavant aquelles mesures que millorin l'eficiència i la sostenibilitat del sistema, garantint en tot moment la qualitat assistencial que caracteritza el nostre sistema de salut.

El cap de Govern va parlar igualment del gran tema que transcendeix la legislatura i que no és altre que l'acord d'associació, ens hi hem referit abans amb la Unió Europea. En aquest sentit, d'entrada agrair la proposta que des del Grup Liberal arriba de cara a trobar aquest... amb paraules del Sr. Josep Pintat, aquest rol del seu grup parlamentari com a observadors actius del pacte d'Estat, que penso que podria afavorir, si el Sr. López no interpreta això com una manifestació més de l'idil·li que entenc que no ho és, que podria afavorir un consens en aquesta Cambra a l'hora de continuar secundant la negociació de l'acord d'associació.

El Sr. cap de Govern ens va dir que l'acord en relació amb la Unió Europea transcendia la legislatura i això és així perquè aquesta tal i com va explicar, es va iniciar molt abans que l'actual govern tirés endavant el que recollia el mandat de negociació, amb una fita important com va ser la conclusió de l'Acord Duaner, i perquè l'actitud decidida dels governs que han precedit el Govern de Demòcrates per Andorra, -cal admetre-ho, i perquè possiblement transcendirà també la legislatura, no retroactivament sinó en un futur perquè s'allargarà fins arribar a la conclusió del mateix més enllà d'aquesta legislatura.

Des del Grup Parlamentari Demòcrata pensem que és bo recordar l'històric de les negociacions amb la Unió Europea, ja que evidencia que l'acostament a Europa és una voluntat compartida per les diferents sigles polítiques que han governat Andorra. És

evident, com ho és Sr. López, la reforma fiscal certament, com ho és tot l'àmbit de l'esforç per adoptar normes de transparència en matèria fiscal i de cooperació i bé, només m'ha fet una mica de gràcia com ha intentat xuclar amb els seus dos anys de govern tot l'abast de canvis i de reformes i de voluntat transformadora que hi ha hagut en aquest país en els últims trenta anys. Bé tota la sèrie de coses que van fer, s'ha descuidat els horaris comercials que també van contribuir de forma molt decidida a la dinamització de l'economia.

Bé, en tot cas....

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Ladislau Baró:

...cal negociar com proposava el Sr. Pintat i com estem intentant fer des del principi amb la vertebració del pacte d'Estat, el millor acord i, per tant, cal que tots els diferents grups treballem de manera constructiva en aquest sentit. I en aquest sentit sortiré content a partir de la proposta feta pel Grup Parlamentari Liberal del debat d'avui.

Ahir el discurs del cap de Govern va palesar un projecte per Andorra que és un projecte inclusiu, un projecte que vol garantir oportunitats per a tothom i no vol deixar ningú enrere. Per aquest motiu, s'han implementat i es continuaran implementant mesures correctores allà on calgui. En alguns casos són les regles del joc les que s'han de revisar, com poden ser les relacions en el marc laboral entre empresaris i treballadors. Aquí és el Grup Parlamentari Demòcrata que està treballant, prioritzant el consens abans que els terminis. Un consens que primer hem focalitzat o estem focalitzant amb els agents socials i que després traslladarem al conjunt de les forces parlamentàries.

La noció imprecisa, i ara sí vaig acabant Sr. síndic, però il·lustradora de constitució econòmica i social a la qual ens referíem abans i a la qual es va referir el Sr. cap de Govern, és precisament això: establir uns acords de base, compartits al màxim pel conjunt d'agents, que serveixin com a fonaments d'un nou model de país, tal com la Constitució va fixar l'estructura jurídica i institucional de l'Estat, aviat farà 25 anys, es tracta ara d'acabar d'assolir un marc no compacte, no que no admeti la discrepància perquè en matèria de política econòmica i social hi ha d'haver posicionaments diferents però sí que hi hagi unes regles del joc que et marquin unes pautes en les quals Andorra vol construir el seu progrés econòmic i social.

Senyores i senyors consellers, el Grup Parlamentari Demòcrata, -insisteixo-, dóna tot el suport al projecte anunciat ahir, -al projecte global i als projectes concrets anunciats ahir-, pel cap de Govern i assegura la col·laboració més lleial, amb vistes sempre a l'interès general. Temps i lloc hi haurà per fer un balanç definitiu del present mandat. Pel moment, queda encara molta feina per fer en el que queda de legislatura.

I tot i que no em voldria avançar al que pugui passar després, sí que puc dir que el projecte de Demòcrates per Andorra no s'esgota espero en aquesta legislatura. N'estic segur que no. Igual que en els seus inicis, aquest és un projecte que pretén sumar: sumar procedències i pretén continuar fent-ho. Sumar procedències i trajectòries polítiques diverses, sumar experiència i joventut, sumar talent i vàlua. Tot plegat amb un objectiu ben definit: treballar conjuntament amb les altres forces i amb els altres partits polítics que integren el nostre sistema de partits, treballar per l'Andorra que volem, l'Andorra de qualitat que el cap de Govern ahir ens va proposar i va descriure.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabades les intervencions dels grups parlamentaris, se suspèn la sessió durant mitja hora perquè el Govern pugui preparar la seva resposta.

Reprendrem la sessió a les 17.45h.

Se suspèn la sessió.

(Són les 17.13h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 17.50h)

El Sr. síndic general:

Passo la paraula al Sr. cap de Govern.

Teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Moltes gràcies Sr. síndic.

La veritat és que és sempre un plaer d'escoltar a tots els parlamentaris evidentment, però si em permeten és un plaer d'escoltar un parlamentari d'experiència com el Sr. Ladislau Baró. Al qual li agraeixo les seves gentils paraules de suport incondicional al Govern que vostè anomena reformista. I té aquelles coses de saber racionalitzar els debats i sense voler qualificar ningú d'un costat i de l'altre, diu: "aquí hi ha dues

maneres de veure les coses, intervencions pausades, constructives”, i llavors posa en aquest bloc evidentment Liberals d'Andorra i la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet. Aleshores fa un segon bloc que sense dir que no facin propostes pausades, poques, hi ha com una mena de veure la política pel que fa referència al partit socialista amb una certa lucidesa des d'un punt de vista dels temes d'Estat internacionals i amb una crispació evident quan són temes nacionals.

Però això es complica molt més amb el Sr. Víctor Naudi, que és amb temes de crispació contínua amb internacional i nacional.

I comencem doncs per la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, que la poso dins dels que han fet propostes raonables i s'han expressat tots amb educació però sense crispació. I és veritat que ha estat crítica amb el Govern d'Andorra i no és per incivilitat que ens ha dit que hi ha projectes que encara no veuen el final, ni s'acaben de culminar. I n'ha fet una llista bastant exhaustiva. Jo penso que al llarg d'aquest debat i en els altres debats, n'han anat parlant i parlant de tots aquests temes, i és veritat que alguns encara no veuen un final segur i d'altres, en vaig parlar ahir ja estan força encaminats.

Però vostè té una frase final que a mi m'agrada molt, quan diu: “jo el que puc fer, -si em permet-, és i em poso a disposició independentment que no comparteixo tots els plantejaments de Govern, em poso a la disposició i vull ser útil amb les meves aportacions”.

Jo no sé si això que l'honora, li haurien deixat dir fa unes setmanes. Però en tot cas vostè ho ha dit i això l'honora.

I després tenim el que queda d'SDP. I ho dic amb tot el respecte perquè hi ha hagut aquesta participació. I ho diré amb el respecte que vostè no té moltes vegades amb el cap de Govern. I abans d'aquest debat, a part de què té frases que un dia d'aquests m'explicarà perquè és molt fàcil de dir-les, i després d'haver-les dit i no en parlem més i ja ho he dit. Allò de gairebé intromissions espanyoles, ja m'explicarà el què vol dir això. També m'ho hauria d'explicar si hagués dit intromissions franceses o intromissions alemanyes. Ja m'ho explicarà això, perquè és molt fàcil. Segurament li han dit de dir això perquè és una cosa que es diu molt sovint, sobretot des de les files d'SDP i després no es diu exactament el perquè.

Llavors aquests dies, qui em coneix, avui els diaris feien una mica de titular que deia que el cap de Govern havia fet una mena de relat i també una mena d'acomiadament. També és veritat que hi ha molta gent aquí, uns quants que els agradaria veure'm fora. Però abans d'aquest debat s'ha dit moltes vegades que el Sr. cap de Govern menysprea

el Consell General. Si alguna cosa no faig i no faré mai és menysprear el Consell General. Vostès saben que he estat assentat al Consell General deu anys i em sembla que no l'he menyspreat mai i l'he respectat tot el que he pogut.

I llavors hi ha el clàssic, que ahir ho vaig dir obertament, gairebé això potser no li han dit de dir-ho i per tant, ja li dic jo que segurament a la pròxima intervenció potser ja ho té preparat, és el Sr. Martí, és una persona que no va votar la Constitució. És un clàssic i per tant, no l'han degut ni llegir. I a més té un menyspreu al Consell General.....

Fixi's el que tinc d'alta estima al Consell General. Quan arribo a cap de Govern, el primer acte que faig, i en parlo amb el Sr. síndic dins de la serenor la més absoluta, un que no ha votat la Constitució i que tant es repeteix i que la respecto. I a més li diré que si es torna a fer una segona Constitució i estigués ben feta, la votaria.

El primer acte que faig és dir-li al Sr. síndic que a mi em sembla que no, que és el Consell General, que ell ha de fer els actes de la Constitució, li pertoca als representants del poble, la sobirania popular i cedeixo tots els actes al Consell General.

Llavors acaben aquelles polèmiques que es veu que van succeir durant el seu mandat, que hi va haver una època en què fins i tot es va quedar a fosques el Consell General per una qüestió d'unitat mòbil perquè tota la unitat de televisió s'havia de centrar al que se'n diu el Govern d'Andorra. Per tant, quan el Govern cedeix al Consell General tots els actes, ja no hi ha problemes dels mòbils de les televisions, i per tant ha d'estar on ha d'estar.

I respectar la Constitució, és respectar el Consell General i també tenir un gran respecte, ahir en parlava el molt que ens aporten els coprínceps, i en parlàvem des d'un punt de vista del sistema educatiu.

I hi ha coses curioses, hi ha símbols a la vida, i jo penso que no ho hauria fet mai, de la mateixa manera que ens ha honorat tant el copríncep Macron per primera vegada després de 42 coprínceps francesos de tenir la bandera francesa i la bandera andorrana. Hi ha governs que posen la fotografia del cap de Govern al mig. I jo perquè penso que de caps de Govern n'hi ha un però de caps d'Estat n'hi ha un, representat per dos figures. El que faig a les ambaixades és treure la fotografia del cap de Govern. Això és el respecte més escrupolós al Consell General, als coprínceps que és una institució major, i em sembla que amb això ja ho he explicat tot.

I la veritat és que ho deia i ho dic sincerament, és veritat, he agraït moltes vegades el Partit Socialdemòcrata les aportacions que ha fet i sobretot

en temes molt importants a nivell internacional. Però si em permeten, molts diuen que he escollit aquest debat en aquesta data perquè justament aquest matí hi havia la presentació de l'informe de la Cambra de Comerç. No, ho he escollit, em vaig explicar perquè hi va haver un debat sobre política sanitària perquè vostès ho saben, Srs. consellers generals, hi ha una agenda extremadament atapeïda en aquest període de sessions i em semblava correcte fer-ho ara i per tant, és únicament en aquest sentit i amb tot el respecte al Consell General que vaig escollir aquesta data.

Però aquest matí, hem pogut assistir a la Cambra de Comerç al fet de veure com estava la situació.

I ahir no vaig parlar de dates macroeconòmiques i vaig parlar de temes tan importants com el medi ambient. Vaig parlar de temes tan importants com cultura, educació. Vaig mirar de parlar de tot, vaig desgranar molts projectes. Ja en parlaré.

I avui el Sr. Pantebre ha dit el que ha dit, i em sembla que molts de vostès hi eren i la situació econòmica va molt millor. Gairebé tots els indicadors menys el de la banca estan a l'alça. A més tenim un creixement de les importacions molt important, fins i tot les xifres que no arriben a dos dígitos però gairebé amb el 8%. Tenim en aquests moments una creació de llocs de treball, sempre al maig del 2017, del 3,4% respecte si ho comparem amb el mateix mes de l'any anterior. Tenim també en aquests moments, s'està creant molts més llocs de treball que mai. El creixement de la massa salarial perquè aquí també s'ha dit una contra veritat per no dir una mentida, és a hores d'ara de 4,3%, podríem estar-ne més que satisfets.

I en definitiva és el de sempre. Una mica de crispació i fer veure que aquí, Andorra solament hi ha un partit polític que està al costat dels que pateixen més. I això els representa i en té el lideratge i en té la paternitat, vull dir que en té l'exclusivitat el Sr. Pere López.

Però si tant li hagués fet patir això, quan verdaderament tenia possibilitats d'estar al costat de la gent que patia més, quan era ministre de Finances, no pot dir que no podia haver fet alguna cosa més. Jo li explicaré el que hauria pogut fer. I no ho faig com vostè perquè segurament també va fer coses per ajudar a la gent més desvalguda.

Hauria pogut fer mitjançant un decret, el que hem fet nosaltres. De pujar per exemple el salari mínim de 6,7% amb el que va de legislatura, augmentant cada any l'1,5% aquest salari mínim. I això es fa per decret. I quan es fa això, es fa una cosa que és una evidència, que és que el llindar de cohesió va lligat al salari mínim i, per tant, s'està pujant el llindar de

cohesió. Per tant, quan es fa això s'està ajudant molt més a les persones amb diners públics. Fixi's en el que representa? No és únicament pujar el salari mínim, és pujar el llindar de cohesió i doncs, aquelles persones, per exemple aquelles persones que vostè diu que reben solament 500 euros de pensió, doncs, amb la nostra política que ara m'explicaré rebran el complement fins el salari mínim.

I vostè ens diu que hi ha pensions que són de 500 euros, i a més ens diu, -i ho diu així d'obertament-, que això gairebé és la mitjana de les pensions d'Andorra... No és veritat! No és veritat! I és que s'ha de dir així, no és veritat!

Miri, una persona que ha treballat quaranta anys rep de mitjana, -i ho tinc apuntat aquí-, em sembla que al torn d'uns 1.500 euros, i és veritat que hi ha persones que no han cotitzat i que no han tingut la possibilitat de treballar tants anys, i aquestes persones poden rebre 500 euros i potser poden haver-hi persones que reben menys encara. I vostè, que no ho ha dit aquí perquè no ha fet cap proposta... Això sí, eh? Això sí, vostè és el líder indiscutible de la sensibilitat social! I vostè ho ha dit moltes vegades, ha dit: "És que en aquest país si verdaderament volem unes pensions justes, com a mínim, tothom hauria de tenir una pensió al tomb de 1.000 euros" -dic 1.000 euros per tenir el salari mínim-, això ho va dir vostè i ara sembla que ja no se'n recorda. Si és una proposta molt bona des del punt de vista social! Però, vostè diu això i ho generalitza per tots. Aquella persona que cobra una pensió de 300 euros li paguem 700 euros més, i en canvi nosaltres el que diem és que depèn, perquè aquella persona que té 300 euros potser resulta que té molt patrimoni, que verdaderament té molta capacitat econòmica, i no cal. Per això el que vam votar amb ajuda seva, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, la Llei de serveis socials i socio-sanitaris, i amb vostè també Sr. Víctor Naudi en el seu moment; i, nosaltres volem ajudar a aquelles persones que verdaderament tenen més dificultat. Sí, sí... més dificultat! I vostè vol ajudar a tothom per igual. Però el més curiós de tot això és que nosaltres ho fem perquè així sembla que ajudem al que jo vaig definir ahir com una "societat inclusiva" i vostè diu això, i queda molt bé, i segurament és molt electoralista però no diu com ho financia.

I després també hem de dir les coses als ciutadans com són, per això tenim aquest sistema, perquè sabem... aquest sistema de solidaritat, de fer una societat inclusiva perquè sabem que hi ha pensions en aquest país molt baixes, però hem d'anar a aquella gent que solament té aquella pensió per viure i no pot viure! Per tant, aquí està l'Estat solidari.

Això és el que emana de la Llei de serveis socials i socio-sanitaris.

Però també digui'm una altra cosa, és veritat que tenim les pensions que tenim pel que cotitzem també. El que no es pot fer, penso que des d'un punt de vista de la seriositat, és barrejar-ho tot: parlar de les pensions que cada vegada s'han de reformar i donar entre cometes "ajudes" a tothom per igual. A mi em sembla que és molt més social, molt més equitatiu, molt més just la política que nosaltres fem. I ahir, també amb una altra llei que emana també de la Llei de serveis socials i socio-sanitaris, fem una altra cosa, fem el servei d'atenció a domicili, i vull parlar i en vull tornar a parlar. Miri, jo quan era cònsol d'Escaldes-Engordany vaig fer dos coses... No ho vaig fer tot bé perquè mai es fa tot bé, però hi ha dos coses de les que estic molt orgullós: és de potenciar el servei d'atenció a domicili, -i ara que no se m'enfadi Andorra la Vella perquè no sé com està ara. Escaldes-Engordany era la parròquia que donava més servei de tot Andorra i jo tenia, com a cònsol, la reflexió de dir: "Sí, però Andorra no s'acaba a Escaldes-Engordany", i aquesta prestació ens la mereixem independentment de la parròquia on vivim. Això és un gran avenç dins de l'equitat, i això fomenta una societat inclusiva.

L'altra cosa de la que vaig estar content, i vostè era ministre de Finances, -parlem que és el líder de tot el que és social-, era anar també al que és més urgent. I des d'Escaldes-Engordany, després ho vam portar de seguida al Govern d'Andorra i vam fer ajudes directes als desocupats, i vam donar feina a la gent, perquè sempre és molt més noble tenir una feina que esperar un subsidi, i ho vam fer i ho vam generalitzar. Però, va ser molt poc davant del que he fet... -i ja sé que li molesta que sempre parli de tots i cada un dels ministres però, no sé, de vegades sembla que només li molesta especialment quan parlo del Sr. Espot-, i el Sr. Espot no va fer un dels programes que vostè va llençar, que el va continuar fent, en va fer sis més; i això, fixi's bé, no calia aprovar un pressupost. En alguns programes que ha fet el Sr. Espot no calia... En alguns no! Bé, Sr. Pere López, així tindrà ocasió de...

Dic això perquè és massa fàcil, i miri que vostè li he dit sempre que el felicito per la seva actitud amb l'Acord d'associació, per la seva... No, no, i vostè no ho farà segurament mai quan deia al Sr. Ladislau Baró que he xuclat gairebé totes les reformes, així en una sola frase. Però, nosaltres sempre hem dit que... i m'ho ha sentit dir moltes vegades, el Partit Socialdemòcrata va començar un camí i nosaltres vam continuar-lo, però nosaltres vam anar molt més enllà... molt més enllà! Vam implementar l'IRPF, vam fer moltes més coses i ara tampoc vull fer el

detall perquè no se'm digui que ara faig un debat sobre el reformista que és el cap de Govern.

Però em sembla que tot això... -i fixi's que li parlo amb una serenor extrema, eh?- em sembla que la ciutadania ho ha de saber, perquè és veritat que jo m'he enganyat moltes vegades quan he sigut cap de Govern amb aquella famosa frase que: "Quan un és cap de Govern la pitjor decisió no és decidir". De vegades un decideix, sempre compartit amb els ministres i de vegades l'encerta, i de vegades no l'encerta. Però, no m'ha sentit mai dir a mi que jo tinc la paternitat de res. No, no, és que posat des d'aquí ens alligona. Ens diu que nosaltres... Sí, sí, Sr. Pere López, el bo és que... vostè farà el de sempre, això de dir: "No, jo això no ho he dit..." I bé, tot això que fa que embolica i que fa sovint. Però, tothom l'ha sentit, volent dir que nosaltres no estem al costat de la gent necessitada, i és fals! I és fals! Però, per estar al costat de la gent necessitada no es pot prometre el que no es pot pagar! I jo sé que és difícil, i per això no es pot prometre i generalitzar encara que el que digui en aquests moments no sigui polític perquè a tothom li agradaria tenir una pensió de 1.000 euros però jo prefereixo el que puc sostenir econòmicament fer-ho per a aquells que verdaderament ho necessiten. A mi em sembla que això és més que raonable, ho faig sense generar cap classe de crispació i em sembla que és la política que estem portant, i doncs, des d'un punt de vista de les pensions de solidaritat, diguem-ho així i tinc aquí una xifra, les hem augmentat moltíssim. Per què? Perquè també, en un moment donat, és veritat que ens ha tocat gestionar un moment molt dur de la crisi, i moltes famílies han perdut la feina i, per tant, han anat al més urgent, al que eren aquelles ajudes que ajudaven a la societat d'inclusió. És així de senzill... és així de senzill.

Tinc d'altres dades que li podria dir, però no vull fer-ho... Miri! M'ho havien preparat sobre coses de què vostè parla molt però en definitiva no va fer gran cosa, però no vull fer-ho. Simplement... No, no... vull dir, no vull continuar si vostè s'ho agafa així! Però, és vostè que juga a aquest joc, i a mi em sembla que aquest joc de dividir entre bons i dolents no va dins de la nostra història.

A Andorra, quan no hi havia tantes lleis, també els andorrans ens ajudàvem entre nosaltres. Ara, evidentment, hi ha mecanismes, hi ha lleis... Això és l'esperit andorrà, i no és paternitat de ningú, ens ve de nosaltres. De la mateixa manera que som una societat molt inclusiva des del punt de vista que acollim moltes nacionalitats.

I voldria parlar també de forma general del perquè el discurs, jo, d'ahir. Jo ahir penso que hi ha coses, i li donaré alguns exemples, que no es poden explicar si

no s'expliquen les reformes, i perquè després d'aquestes reformes -perquè les coses s'han de fer pas a pas-, es poden fer coses més concretes.

M'explicaré. Ja sé que una de les obres més importants que està en curs és el Palau de la Justícia, era una qüestió de sobirania i, també sé, -i em sembla que ho vaig dir en d'altres debats d'Orientació Política-, que la segona més urgent des d'un punt de vista d'infraestructures viàries és el desviament de Sant Julià de Lòria; però, també sé i sabia que no tenia la capacitat de fer-ho, i que el primer que havia de fer és ficar ordre a casa des d'un punt de vista pressupostari, i no aniré al que havia passat anteriorment perquè estic molt satisfet, -i en parlaré al final-, del que és la gran aportació, -i en parlaré al final-, que ha fet el Sr. Josep Pintat.

Doncs, explico el perquè nosaltres teníem una obligació, i vull felicitar al ministre de Finances, de sempre fer un superàvit de gestió gairebé menys el primer any perquè estàvem una mica hipotecats, -mira si sóc cautelós!-, per obres que estan engegades i que les hem de pagar nosaltres. Hem fet durant tres o quatre anys, doncs, equilibrar els comptes des d'un punt de vista també de superàvit de gestió. I vam aconseguir l'any passat, i ahir potser ho vaig fer de forma massa eloqüent. Això no s'ha fet en tot el segle de fer superàvit de caixa l'any passat. I ara estem en una posició també gràcies a l'Acord de transferències i transferències amb els comuns amb els quals s'arriba a un acord al tomb de 55 milions, de fer el que no teníem capacitat de fer i és el desviament de Sant Julià de Lòria que era una prioritat, i es fa perquè abans s'han fet els deures.

Donaré un altre exemple, quan es parla per exemple del Casino, -que la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet feia referència quan s'ha parlat del Casino... en una part, potser ha estat un lapsus...-; el concurs està en marxa ja i properament veurem quina és l'oferta guanyadora. Però, jo feia part del Partit Liberal andorrà i amb el Sr. Marc Forné, que és una persona que m'aprecio molt, tenia moltes ganes de fer el Casino, i jo penso que en el seu moment, a més, si tirem de la història es veurà allò de dir: "no és el moment Sr. cap de Govern", perquè teníem, penso jo, de fer les coses també en ordre, teníem sobretot que fer la reforma fiscal i sobretot teníem de complementar totes les avaluacions del Moneyval, i una vegada fet això, que són bones les avaluacions, és quan podrem fer el Casino. Em sembla que una mica és aquest el relat d'ahir.

Donaré un altre exemple a nivell de cultura. Ahir vaig explicar que ara estem en condicions pel que he dit, perquè hem equilibrat els comptes, i perquè tenim aquesta capacitat d'inversió de fer el vial de Sant Julià i de fer altres coses en altres camps, que la

Sra. Rosa Gili li agrada més que les rotondes... Ho dic perquè penso que hem d'estar atents. I farem, doncs, el Museu de l'Automòbil, però vull parlar de les infraestructures o dels béns inventariats. Calia, per honorar la feina que es va fer quan es va recuperar el Rosaleda, anar al més urgent: l'Hotel Rosaleda estava a punt del col·lapse. Vam anar a l'urgent per ficar el Ministeri de Cultura, però primer s'havia de fer la feina aquesta abans de llençar el concurs, i hem vist que amb el concurs, a més a més, hi han hagut encara més dificultats. Això val, com ens vam trobar, sud ràdio... Perdó, Ràdio Andorra. Vam començar unes obres, -me'n recordo com si fos ahir-, unes obres que vostès van començar amb una coberta, una coberta... Bé, està bé! I nosaltres l'hem refet, i ara estem mirant en una proposta de resolució., -després ja tornaré a les propostes de resolució-, amb l'acord bàsicament de tot l'arc parlamentari, estem estudiant de fer-ne un ús i de veure si es pot, o no, ubicar Ràdio i Televisió d'Andorra.

I el mateix val, per Casa Rossell, i per això ho explicava, i per això aquesta política de recuperar primer els edificis per poder fer les inversions perquè també hem fet els esforços a nivell pressupostari per poder-ho tirar endavant.

He donat aquests exemples i en donaré un últim perquè em sembla que el discurs d'ahir, home... que un es digui a un mateix que és coherent doncs, no té massa sentit però potser amb aquests exemples és més entenedor.

Perquè tenim la possibilitat ara de fer... -fem-ho molt més català...- "El Núvol", perquè abans vam fer una estratègia de dir, hem de diversificar també, una de les nostres joies de la corona, que és Andorra Telecom, i ho vam reeixir en una ubicació a La Massana amb el Call Center, i amb unes inversions a fora que han funcionat força bé i, doncs, raonablement tenim la possibilitat de poder-ho finançar, però una cosa darrera l'altra.

Després, des d'aquesta tribuna hi ha coses que s'entenen perfectament, perquè un té l'honor de poder parlar aquí i veu el comportament de la gent i, per tant, permeti'm també que li digui Sr. López que no és una qüestió de tenir més o menys temps, si ahir gairebé ni em va escoltar vostè! En tot cas, el veia bastant distès, però perquè el seu discurs és sempre el mateix... sempre el mateix! i cap proposta, dic passant, però cap proposta. Això sí, les crítiques totes les que vulgui.

Fixi's bé, que així ho recupero perquè la gent entengui de què estem parlant. Quan vostè diu, i generalitza, que hi ha pensions gairebé que la mitjana són 600 euros, i ho buscava, són 1.245 euros

per aquella gent que ha cotitzat com a mínim 35 anys.

I em sembla que li he contestat bàsicament a tot i tindrem ocasió de parlar segurament d'altres qüestions a nivell de la rèplica.

Liberals d'Andorra, a mi em sembla que tornaré a pujar, Sr. Josep Pintat, a aquesta tribuna per parlar del seu oferiment, perquè vull fer una intervenció molt clara sobre el seu oferiment, però ja li avanço una cosa, solament amb el que vostè ha dit jo ja estic content d'haver fet el Debat d'Orientació Política... solament per això. I a mi em sembla que com a cap de Govern tenia, entre cometes, la "lucidesa" de dir així obertament, i llavors podria semblar que no tinc el convenciment que el que defensem nosaltres de l'Acord d'associació no tenim prou arguments, però sé el que pesa la seva força política. Llavors, aquest oferiment, en parlaré després, en vull parlar específicament, perquè penso que és, i amb tots els respectes, amb tota la gent i amb tot el que hem parlat, el més important i no per nosaltres, ja ho he dit moltes vegades, sinó per les generacions futures.

Però vostè ha fet una intervenció que li agraeixo profundament amb el to. Vostè i jo hem tingut l'ocasió sense desvetllar-ho ni on, ni quan, per l'allargament del sistema financer andorrà. A més ha sigut un goig de parlar d'això, i en parlaré amb el ministre de Finances, jo comparteixo el seu diagnòstic i alguns interrogants que hi ha, i compartim això segur que el Fons Monetari Internacional, que vostè sempre ha defensat, és una oportunitat. A més, és un senyal més de reforçar la nostra credibilitat des d'un punt de vista internacional, i també és evident que això no fa purament de prestador d'última instància i per tant haurem d'anar a buscar un prestador d'última instància i, ja ho vaig dir ahir, que un camí per introduir aquest tema era l'Acord d'associació; i també vaig dir que amb l'Acord monetari no està inscrit el passaport financer, -i ara parlem una mica al fons del que vostè em diu, i del que vam parlar, i que em sembla que ambdós autoritats podem parlar obertament aquí.

Evidentment que tot té el seu risc; evidentment que la plaça financera andorrana hi ha una part que està més internacionalitzada que altra; evidentment que estem d'acord que ens fa falta un passaport financer. Jo sóc de l'opinió Sr. Pintat, jo sóc de l'opinió però no sóc un especialista que els costos per instal·lar-se fora són superiors als costos per quedar-se aquí, aquesta és la meva opinió i li vaig dir, però el que és més important és de tenir aquest passaport financer perquè els bancs d'aquí puguin operar a fora, però també potser, -i en vam parlar, de què vinguin bancs de fora a instal·lar-se a Andorra, per això és molt

important que, entre cometes, i això no dic que sigui dolent, "abans donem als bancs d'aquí tota l'estabilitat perquè si volen quedar-se aquí tinguin tots els instruments per operar d'aquí a fora".

També vam parlar del futur de la banca des d'un punt de vista... jo no ho sé, però quin percentatge vam parlar amb vostè, seria el més adequat a nivell d'internacionalització. Això són tot de coses que hem de parlar profundament i que també n'hem de parlar amb la banca.

I a més a més, vostè sap que el Govern d'Andorra està a la disposició dels partits polítics amb un tema tan important com aquest. Vostè d'això n'ha parlat llargament. Jo avui faig algunes pinzellades, però m'ha semblat molt oportú de dir-ho i de fer diagnòstics, i fer-ho tot dins de la serenor.

S'ha parlat també de la constitucionalitat o no de les lleis de competències i transferències. Amb tot el respecte, tinc el màxim de respecte a totes les autoritats, el Sr. cònsol de Sant Julià ha demanat un dictamen, ho ha fet un catedràtic reconegut. Diu el que diu. Jo estic en possessió d'aquest document. Ha dit el Sr. Ladislau Baró i jo també he dit que nosaltres estem en predisposició també de fer compartir amb vosaltres d'altres informes que diuen, que en tinc un, de forma molt clara que és constitucional.

Però el que no s'hi val, Sr. Víctor Naudi, a mi em sembla que aquí, diem les coses clares. Vostè quan parla de competències i transferències surt amb el seu portaveu i diu que és una reformeta. Volent dir, bé això és res. I ara diu, nosaltres ja vam dir que podia ser anticonstitucional. Fals! Quan s'insinua, teníem dubtes. Fals! Fals, Sr. Pere López! Fals!

Però perquè no diem la veritat! Fixi's bé, un dels preceptes, doncs, que el lletrat diu que podria ser anticonstitucional, és allò d'altres criteris, parts iguals, població, territori i altres criteris. Si vostè en volia ficar més... No se'n recorda... Clar. Però mai es va dir ni es va insinuar res. Més encara.

Quan es firma l'acord institucional fa tres anys amb els cònsols, dos de les tres coses que estan sota sospita, ja s'indicaven allà. Ningú va dir, i a demés quan s'entra la llei d'ordenament del territori ja s'indica com anirà la llei. Ningú. Per tant també agraeixo, Sr. Josep Pintat, aquesta cautela de dir "no en vull parlar, vull ser seriós, vull analitzar els diferents informes", i a demés, vostè m'ho va dir, "en vull parlar amb el cap de Govern". Perquè és massa important i li vaig dir el perquè és tan important aquesta llei. Però em sembla que les coses s'han de dir pel seu nom.

I aquí tinc, és veritat, que quan un és cap de Govern, prepara moltes fitxes. Però deixaré si hi ha altres

interpel·lacions. Jo penso que ahir, estimats consellers generals i conselleres generals, qui us parla va fer un discurs no per vanagloriar-se de ser reformista, és que no ens hem de vanagloriar de ser reformistes o no. Eren tot reformes necessàries per Andorra, però al final, el que és important és que s'hagin fet i que tinguin èxit per la societat andorrana en el seu conjunt.

Jo el que vaig dir és que es va fer tot això perquè ara hi ha d'altres projectes, independentment dels projectes majors que són els temes de la Unió Europea, que ara es poden concretar. I a més a més, vaig dir que hi hauria moltes lleis a tràmit parlamentari. I vaig gosar dir també, perquè és veritat que potser per alguns, la credibilitat del cap de Govern en el tema sanitari està sota dubtes la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, i vaig avançar tot de dates. I vaig dir també que bona part de la reforma ja estava feta. I a demés la vaig mirar de tornar a explicar, que és complicat, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, i sobretot pels que ens escolten, de ser didàctic.

Aquest és el compromís. Nosaltres la tirarem endavant.

Com també celebros, i agraeixo, Sr. Pintat, perquè és una llei major, sobre la llei de la funció pública, que va venir a explicar la ministra de la Funció Pública, m'ha semblat entendre que no veuen els grans principis tan malament, a l'espera de veure més concrecions de la llei.

Aquesta és una altra reforma pendent que tirarem endavant.

Srs. consellers, les reformes no s'acaben mai, i a nosaltres ens ha tocat fer unes quantes reformes. I al pròxim Govern li tocarà fer d'altres reformes. I és així a Andorra, i és així a França, és així a Espanya i és així a tot el món.

El més important, i amb això acabo, amb la saviesa del Sr. Ladislau Baró, és que no se'ns digui que hem volgut sempre passar amb força. Perquè no és veritat! Una llei que se'ns ha criticat tan durament, per exemple, com la Llei de serveis socials i sociosanitaris, que jo recordo com si aquesta llei verdaderament fiqués dins la misèria més absoluta el sistema de solidaritat social, la cohesió d'aquest país. La van votar gent, consellers generals, que fa quatre dies governàveu junts, que devíeu tenir la mateixa sensibilitat, o no?

I per tant, el que deia el Sr. Ladislau Baró, i invito al grup parlamentari, també amb la reforma del Codi de relacions laborals i el desplegament, també, amb la seva plenitud del dret sindical, a compartir amb les altres forces polítiques.

I al final, si es fa tot l'esforç, al final si aquest esforç no està compartit, el que no es pot demanar al grup parlamentari que fa aquest esforç, de renunciar a tots els principis per tenir el suport d'altres formacions i renunciar a l'essencial de les lleis treballades.

Això és el que ha intentat de fer al llarg d'aquests anys Demòcrates per Andorra.

Per concloure, tornaré a pujar, si em permet el Sr. síndic, sé que marca una mica el tempo el cap de Govern a nivell de rèpliques, perquè em sembla que hi ha un abans i un després d'aquest debat. I és l'ofertament que ha fet el Sr. Josep Pintat sobre el tema europeu i això, evidentment, mereix una contesta específica que tindran avui mateix Sr. Pintat i Srs. consellers liberals.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obrim un segon torn d'intervencions per part dels grups parlamentaris.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sr. cap de Govern, per mi la discrepància és positiva, és una oportunitat, no és un problema i és una manera de participar i de poder intentar portar idees. Si tothom està igual, no hi ha debat i és una manera de poder debatre. Per això el meu ofertament a participar. Però vostè ja em coneix des de fa dies i sap que això ho ha tingut absolutament sempre.

Però això també ho vull lligar, ja que ha acabat parlant del tema sanitari, una mica amb la voluntat que la sanitat, vostè diu que ahir va donar dates, però miri, li posaré un exemple. La famosa cartera de serveis... no sé, jo m'he revisat tots els seus debats des de l'any 2012, i des d'aleshores s'ha comentat i sempre deia que estava a punt d'estar realitzada i que vindria de seguida, i és clar, estem on estem i ara ja em resulta difícil, no creure, però tinc els meus dubtes si al final, doncs, la podrem veure abans que acabi la legislatura. I sí que és un element fonamental per la reforma sanitària.

Aquesta reforma que, doncs, no acaba d'avançar per un motiu o per un altre, però no acaba d'avançar. I clar, quan parlem de debat, de discrepància, de col·laboració, de participació, d'aportar idees, doncs, a l'última reunió que es va fer fruit de la resolució o de la proposta que es va fer en aquest Consell per part del Partit Liberal amb el Grup de DA per poder

analitzar una sèrie de punts que ells van plantejar i que, evidentment, probablement des de la discrepància però que podia ser interessant discutir, doncs, vaig quedar que els altres estàvem una mica com a mers observadors, simples observadors, amb poques possibilitats de poder participar.

També, una puntualització en el tema del casino. Té raó, m'havia equivocat, parlava de la concessió que no està acabada i, evidentment, fa molts dies que hi donem voltes i encara no hi ha la concessió, i a més que no hi hagi la concessió, doncs, com he dit abans, no sabem ni on estarà ubicat.

Després també, m'he centrat en el tema de les pensions de jubilació, no tant amb les pensions d'afers socials i de temes socials que ja en vam parlar força en el debat de polítiques socials, però sí que sobre el tema de les pensions de jubilació. Perquè considero, que, com he dit abans, és un tema molt preocupant i que, a més a més, amenaça les finances de l'Estat en uns anys propers, i això no es pot deixar estar.

És a dir, es va presentar un informe que donava uns terminis, que plantejava una situació de futur i d'un futur real, i aquí es va quedar tot. És a dir, s'ha presentat i ja està. I la mesura que es va fer va ser augmentar dos punts la cotització en la branca de jubilació. Això és una mesura puntual però no és una mesura que solucioni el problema ni que l'encari. I realment, probablement, si creiem que els resultats d'aquest estudi actuarial són reals i són certs, evidentment, el que no podem fer és esperar a què arribem a què entri en dèficit la branca de jubilació, perquè això seria un fracàs de la política en aquest aspecte. I jo crec que això no ens ho podem permetre i no els hi podem permetre a les persones ni als ciutadans d'Andorra. I a més a més tenint en compte que tenim el col·lectiu de jubilats i també el representant dels jubilats al consell d'administració de la seguretat social que reclamen una tretzena paga, perquè consideren que les pensions que s'estan donant, doncs, estan molt per sota del que haurien d'estar. I probablement això, requereix un debat polític, i si no ens hi posem amb això, doncs, ens trobarem que no tirarem endavant.

Després hi ha el tema de l'edifici el Núvol. El ministre Torres, doncs, va parlar o es va comprometre o els hi va enviar una carta als veïns en què durant el debat d'orientació política s'explicaria exactament en quin punt estava el projecte. Com a mínim això és el que va sortir en els mitjans de comunicació, o com a mínim és el que jo vaig llegir. Si no és així, doncs, ja m'ho corregiran, o ens corregirem tots, perquè és el que em va semblar llegir. Però jo penso que sí que és veritat que hi ha una reclamació per part dels veïns que aquell solar

buit amb aquelles condicions, doncs, no representa cap atractiu pels vianants i turistes que volen visitar la zona, i això perjudica aquella zona. I jo penso que seria bo explicar exactament realment què passarà amb aquest projecte que és de molt gran envergadura.

Quan al tema del Codi de relacions laborals, doncs, considero que és molt important tenir-ho en compte. Miri, aquest matí que he pogut estar una estona a la inauguració del Summit que s'ha fet aquest matí, parlava amb representants de la Confederació Empresarial, i em comentaven que en un restaurant que fa poc que ha obert, van començar a treballar molta gent, i en qüestió de poques setmanes, 2 o 3 setmanes, van començar a marxar una quantitat de gent de forma molt ràpida. És a dir, 10 o 15 persones ja.

Això és un problema que no ens podem permetre. Aquí està passant alguna cosa. És a dir, o bé, és que els salaris no són atractius i per molt que obrim les quotes d'immigració i fem venir gent, si els salaris i les condicions laborals no són bones no vindran, o com a mínim no vindran treballadors de qualitat que és el que realment es reclama.

I el nostre servei, tant que ens importa el turisme i tant que hi volem donar aquesta imatge, si no tenim treballadors de qualitat ben preparats i ben formats, no ho aconseguirem. I això no s'aconsegueix amb precarietat. I jo crec que cal fer mesures i accions orientades en aquesta línia.

I finalment, per no allargar-me més, quant a l'obertura econòmica, tot i que reconec que segurament s'han fet moltes coses i que s'han aconseguit moltes coses, tenim certs projectes que estan allà i que no sabem cap on aniran. I a mi em preocupen també, em preocupa el tema de l'Institut Marqués, doncs, surten veus també posant en dubte allò del centre Basella. Tots aquests centres que estan relacionats amb els temes sanitaris, aquest cluster no acaba d'avançar, com a mínim de la manera, segurament potser amb el nou ministre avançaran. No ho sé. Però potser sí que seria bo que sapiguéssim amb aquest temps que queda de legislatura, cap on haurien d'anar aquests projectes.

I jo em sembla que ho deixaria aquí, Sr. síndic.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També pel Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, començaré parlant o responnent a la intervenció del portaveu del Grup Demòcrata, i parlant de crítica, també n'ha parlat el Sr. cap de Govern.

Entenc que no els hi agradi la crítica, malgrat aquesta sigui respectuosa, i jo crec que la crítica és positiva. Estan constantment, Srs. de DA, en un estat de autocomplaença i, ara, que a més a més se senten estimats pel Grup Liberal i es deixen estimar, doncs, jo crec que estaria bé que de tant en tant fessin autocrítica, encara que es creguin els millors.

La situació no és per parlar d'idil·lis, no estem en el país d'Àlícia i al país de les meravelles, i el futur del país no és clar i no s'hi val a badar, com deia abans.

El Sr. cap de Govern no accepta la crítica. Ell mateix es dedica a criticar. Fins i tot ha tingut unes paraules menystenidores dient del que queda d'SDP. Jo crec que estic orgullós de ser-hi. I bé, a vostè li va tocar governar, com no pot ser d'una altra manera, tenint la majoria amb un 37% de veus del poble que el van elegir, i jo represento, vulgui o no vulgui, l'11,74%, i per tant, també crec que es mereix un cert respecte.

Em desconcerta amb aquestes... sempre està amb la crispació. Ho hem vist fa una estona. M'ha parlat també que no entenia la intromissió dels espanyols. Bé, jo ja li explico. Vostè no ha dubtat, doncs, en la passada legislatura i durant aquesta, a contractar un inspector del fisc espanyol. El director de l'INAF, fins i tot és, una persona que no és andorrana. Ja en vam parlar en el seu dia. Bé, hi han hagut també visites de fiscals o de cossos especials, fins i tot de l'Estat veí. Aquests en són uns exemples i n'hi ha d'altres.

Bé, quant a la Constitució, constantment en parlem, és un tema recurrent, que ja ho sabem, ho sap tothom que no la va votar. Però bé, vostè ara per parlar de la Constitució ha fet unes explicacions parlant de floritures, diria jo, de fotografies, que si el cap... bé, llençar-se flors personalment. Jo crec que no cal parlar de floritures i defensar la Constitució es defensa amb fets, no solament amb símbols, paraules i fotos.

I per això ha parlat i, també, introduiré el tema de la constitucionalitat o no de les lleis de transferències i competències. Ja es veurà en el seu moment. Vostè parla, sembla que té informes que no té. Bé, ja es veurà. Jo crec que, doncs, això del dret tampoc és una ciència exacta, però bé, jo crec que un respecte a una persona que és molt coneguda d'aquest tema, jo crec que com a mínim es mereix que s'hi miri ben mirat i que ho posi en qüestió, no?

Parlava que no es va dir. Bé, jo si em permet, en el diari de sessions de l'any passat del debat d'orientació ho trobarà, no en competències però sí amb la modificació de la llei d'ordenament del territori que té a veure en bona part amb un dels problemes que tenen aquestes lleis a tràmit. Bé, jo en aquell moment ja vaig dir que podia presentar vicis d'anticonstitucionalitat.

En tot cas, jo crec que parla que sempre estem criticant. Jo crec que el treball legislatiu, en aquest sentit, doncs, jo vaig presentar en el seu degut moment, és veritat en una primera pròrroga, però en una segona a temps, doncs, un seguit d'esmenes, no a la totalitat. I aquestes esmenes, jo li recomano que se les miri, perquè van encaminades, jo crec que a millorar el text i a corregir allò que entenc, que en bona part pot presentar indicis d'anticonstitucionalitat. Li recomano que se les miri. La situació econòmica diu que és bona. Bé, jo crec que en la meua intervenció deia que la massa salarial baixa. Vostè diu que puja. Bé, jo crec que es pot mirar les estadístiques de Govern.

Parla que vol ajudar als que més ho necessiten. Evidentment, jo crec que és obligació de tot Govern. Ahir ens va parlar, però en aquest cas no té en compte, jo crec, la demanda del raonador del ciutadà o de la pròpia CEA, de la confederació empresarial, en el sentit que cal apujar els sous. Jo crec que això és una qüestió important. No hi va fer esment, i tampoc n'ha fet avui. Ha parlat molt, però jo veig que parla molt de política inclusiva. Ahir en el seu debat s'hi va referir, però la seva política inclusiva, jo entenc que en matèria del problema que hi ha amb els pisos de lloguer jo crec que és exclusiva. En el sentit, que vostès, uns vegada més, no governen, no anticipen, l'obligació de tot Govern és governar i d'anticipar-se als problemes, vostès han d'actuar "a conseqüència de", i en aquest cas un dels problemes, no dic que sigui l'únic, el tema de la puja del preu dels pisos de lloguer bona part ve d'aquesta llei dels apartaments turístics, amb els quins es va posar en el mercat, es va legalitzar tota una sèrie de departaments que segurament no caldria que hi fossin i que a més a més, presenten i generen inseguretats jurídiques per aquelles persones que en van comprar.

En aquest sentit jo crec que aquí ha respost més, per això dic que és exclusiva d'uns quants, és una resposta a aquelles pressions d'alguns poders a aquells que suposadament el van ajudar a finançar la campanya del 2011.

En aquesta qüestió dels apartaments, i després critiqueu però en tot cas jo li dic que en aquesta qüestió si és per treballar, m'hi trobarà, ara si és per donar-li suport simplement, gratuïtament, això sí que

no. En tot cas, jo aquí ja li avanço que pot comptar amb la meva participació.

De moment ho deixo aquí.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També pel Grup Mixt, pel Partit Socialdemòcrata, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Volia començar aquesta segona intervenció fent referència a alguns dels aspectes que no he pogut abordar en la primera de les intervencions.

Començarem per cultura. Si abans parlàvem d'un Ministeri de Medi Ambient que no protegeix els rius, que no es preocupa per vetllar efectivament pel nostre medi ambient i per una política de reciclatge efectiva, tampoc podem parlar massa millor del Ministeri de Cultura. Ja vam tenir un intens debat amb motiu de la benzineria prop del pont romànic. Sembla que tampoc s'ha assabentat d'una rasa a prop de l'església de Santa Coloma. La protecció del patrimoni cultural doncs està absolutament abandonada, tot i que vostè va presentar un calendari que faria tota una sèrie d'entorns de protecció.

Bé, ja els anticipem que aquest serà un tema al qual dedicarem atenció política en els propers mesos. Vostè sap Sra. ministra que hem demanat les actes del Consell Assessor. Pel que sembla s'hi contenen algunes crítiques pel que ha sortit en premsa importants en la seva gestió. En tot cas, quan estiguem en disposició d'aquestes actes i puguem tenir debats polítics com correspon a aquesta Cambra, els farem.

En una de les meves intervencions parlava de les resolucions del Consell General i parlava particularment del tema del debat de polítiques socials en relació a la gestió dels fons de pensió. Està pendent des del mes de març que els responsables de la CASS presentin les propostes que han de garantir la viabilitat del sistema de pensions, des del mes de març, se'ls hi va donar tres mesos i mig. Es va negociar amb el Grup Parlamentari Demòcrata el termini per tirar endavant aquesta proposta de resolució que va merèixer els seus vots. Hem sentit parlar que el sistema s'ensorra i que presenta grans problemes de no sostenibilitat. No sé si novament Sr. Martí, això respon a allò que ens deia de la gran anticipació del projecte demòcrata. Jo tinc la sensació que vostès estan esperant que s'acabi la

legislatura i ja vindrà un altre govern o ja hi haurà un altre moment per prendre les decisions. En tot cas, en aquell balanç de 43 propostes que li deia abans i que vostè m'ha dit que em contestaria, aquest també fa part d'aquestes propostes de resolució.

Voldríem parlar també d'Andorra Telecom i de la gestió dels seus fons. Ja hem criticat diverses vegades la transferència excessiva de recursos d'Andorra Telecom cap al Govern d'Andorra per equilibrar els seus comptes i presentar-se amb una gestió magnífica. Ara veiem com s'apugen determinats paccs als clients amb una informació que com a mínim genera dubtes i se'ls va explicar de manera convenient. Doncs, bé suposo que entre tots hem d'anar pagant aquesta transferència important de recursos cap a Andorra Telecom.

I evidentment hi ha la qüestió del Cloud, que ara sembla que prefereixen dir-ne el Núvol. Bé ja està bé que en parlem en català, però en referència al Núvol el que els hi diem és que baixin de la lluna. Ja està bé de la història d'aquest projecte, ja està bé d'una gestió tan irresponsable amb un projecte d'aquesta envergadura, i el que els hi demanem si no saben què fer-ne encara, si van passant els mesos i els anys i no saben què posar-hi dins, que no facin absolutament res. Que deixin aquell espai lliure per l'ús públic i que no embranqui les finances públiques en un projecte de tant cost, del qual sempre diuen que el proper debat, és cert que el cap de Govern va dir que explicaria el projecte del Cloud, crec que el ministre Saboya també ho va dir a la ràdio aquesta setmana en una entrevista que se li feia, però és que com que no ho saben, ja poden fer els intents que vulguin perquè van passant els mesos i no saben què fer-ne d'aquest equipament.

No ens ha parlat Sr. Martí, ni ahir ni avui, de les dificultats econòmiques que tenen els grups i de les federacions esportives, i de la situació feble que pateix l'esport andorrà. Ens sembla que l'esport, tant pels resultats nacionals com pel que és la seva vessant de salut és una qüestió important que en algun moment, -tenint en compte que va parlar tres hores-, hagués estat bé que hagués trobat un espai per fer-hi referència. En tot cas també anunciem que les subvencions cap a les federacions esportives seran objecte del nostre seguiment en la propera etapa de control parlamentari.

I vull parlar ara de la seva gestió de la funció pública i particularment com deia abans, qüestions vinculades a la seguretat. I ho vull fer amb delicadesa perquè el tema és delicat, però al fer-ho amb delicadesa no exclou que vostès hagin d'assumir les seves responsabilitats en aquesta matèria.

Després d'anys parlant malament del Cos de Policia, després de tenir discursos, jo diria més aviat bel·ligerants cap als integrants d'aquest servei. Després de tenir una actitud agressiva amb motiu de la gestió o de la regulació dels fons de jubilació i de les aportacions que el Cos de Policia feia.

Després d'una tossuderia, jo diria negligent, a no contractar policies substituint aquells policies que havien optat per jubilar-se o per donar-se de baixa del servei. Després de tirar en solitari un projecte de llei com el del Cos de Policia que només va merèixer els vots del Grup Demòcrata i d'insistir a no ser flexible en aquesta tramitació, succeeixen els atemptats a la ciutat de Barcelona i de Cambrils, atemptats que evidentment tots lamentem. I el Sr. cap de Govern després d'anys de no cobrir places a la policia, de retallar els pressupostos, ofereix un pacte d'Estat en matèria de seguretat. Realment ens va deixar absolutament desconcertats. Sobretot insistim perquè la seva tossuderia, i tossuderia en aquest cas del ministre a no contractar i a no cobrir les baixes, ha deixat el Cos de Policia com és públic i notori amb un volum de recursos humans clarament insuficient. I aquesta és una actitud que només es pot considerar que negligent per la seva part.

Voldria parlar també de turisme, ja sé que vostè s'atribueix sovint i el ministre Camp, bona part del mèrit de les xifres dels visitants. Crec que algun dia seria bo que algú des del Govern reconegués la feina i les inversions fetes per part dels comerciants que han posat al dia les seves botigues, dels hotelers, de les persones que promouen activitats turístiques dels gestors, de les estacions d'esquí i de moltes persones que fan molta publicitat, que donen bon servei al nostre país i que alguna cosa hi deuen tenir a veure amb aquest increment de visitants al nostre país.

Volem fer també una petita remarca en la gestió dels fons públics i especialment al que un dia en vam parlar de la seva oficina de col·locació. És a dir la generació de càrrecs i més càrrecs i d'ampliació de les estructures de l'Administració.

Mirant la bancada de ministres, Sr. cap de Govern vostè que reclama atenció sovint, doncs em dirigeixo particularment a vostè perquè la bancada de ministres fa goig, no havia estat mai tan plena i tan farcida de ministres. Només li falta una cadira per ocupar però no només de ministres. Tenim tota una proliferació de denominacions en el si de l'Administració: directors generals, coordinadors, assessors, càrrecs de relació especial, creacions de societats de tot tipus, fins i tot em va semblar sentir que el Cloud es volia que el gestionés una societat a part d'Andorra Telecom. En tot cas aquesta informació va sortir en premsa, aquesta, és el resultat real de la seva gestió.

També hem fet una demanda d'informació sobre el creixement de l'estructura de l'Administració: creixement de ministeris, de departaments, de secretaries d'Estat, etc., etc.

Després, voldria parlar breument del tema del Fons Monetari Internacional, una proposta sobre la qual nosaltres hem manifestat, des del Partit Socialdemòcrata, reiteradament sobre els nostres dubtes en el fet de què sigui una qüestió prioritària.

Entenem que estaria molt bé que el cap de Govern, ja que en va parlar ahir, ens expliqués clarament quin és el cost d'aquesta adhesió. Hi hauria una presentació prèvia per part del ministre de Finances però aquesta és una qüestió que no ha estat aclarida, convé que expliquem ben bé quins són els beneficis, i potser a qui acabarà beneficiant més aquesta adhesió, i quin cost en pot comportar.

Em referiré després a l'Acord d'associació, però en aquest punt, ja que vostè quasi bé no el cita mai, a diferència d'altres ministres jo voldria citar al ministre Saboya en el sentit de què nosaltres hem col·laborat activament en aquest pacte. Després, evidentment, també faré referència al que ha estat una oferta del Sr. Pintat, i en tot cas, celebrem que el treball que hem pogut realitzar amb el Sr. Saboya també el puguem continuar amb la ministra, amb la Sra. Ubach.

I després per acabar ja amb els temes que no m'ha donat temps en la primera intervenció, voldria parlar del salari mínim. Ja anuncio que farem una proposta de resolució en el sentit de què es faci un estudi del cost de la vida real com demana la Carta Social Europea, com va demanar en el seu moment el Raonador del Ciutadà i, com per exemple, s'ha fet no fa gaires dies a Barcelona per saber en quin punt entre el 50 i el 60% del salari mitjà cal situar el salari mínim.

I no voldria acabar sense fer referència a les polítiques d'habitatge, a la problemàtica real existent en relació a l'escassetat de pisos i a l'increment dels preus dels lloguers. I feia referència, una vegada més, a aquesta gran capacitat d'anticipació demòcrata mitjançant la supressió l'any 2016, -no fa tants anys-, del Departament d'habitatge, abans ja ho he comentat i no em vull repetir, però penso que és bo llegir el contingut o, almenys un petit extracte, de l'edecte publicat al BOPA aquell dia. En concret diu: "El fet de què a dia d'avui l'oferta de pisos de lloguer sigui superior i que el preu mig del lloguer hagi baixat, és un dels justificants per la supressió d'aquest Departament d'habitatge". En tot cas, ens sembla que és un exemple ben clar del que és habitualment la seva incapacitat per donar solucions als problemes reals i per anticipar-se al que són

realment les dificultats que tenen els nostres ciutadans.

I en relació a les diferents intervencions, voldria començar pel Sr. Pintat fent algunes referències, tres. Vostè ha parlat de la reforma sanitària. M'ha semblat entendre que no estan massa contents de la reunió que es va produir al mes de juliol fruit de la Proposta de resolució acordada amb el Grup Demòcrata, i penso que és bo que sapiguem tots plegats si això va de debò, o no va de debò. És a dir, si del que es va votar aquí, vist que de les 43 resolucions només se n'han complert 11, si el que uns i altres van fer és un exercici de cara a la galeria o aquestes propostes tenen la voluntat de tirar-les endavant i saber que estan disposats a canviar el que és el mode habitual de funcionament del nostre sistema sanitari.

En relació a les competències i a les transferències... Bé, li hem de tornar a dir que no entenem el suport del Grup Liberal amb una reforma a la que vostès no han fet cap aportació. L'altra dia repassant, per acabar de preparar les esmenes, tenia unes notes en les que en la primera reunió vostè mateix deia que, què feien allà? Perquè si el model estava tancat, quina participació hi havia dels grups? I que vostè entenia que havia de començar de zero, per tant, ens sembla que vostès també tenen una responsabilitat enfront d'aquelles parròquies que per la seva situació o per la seva demografia o per la dispersió dels pobles en el seu territori aquest model els acaba perjudicant... els acaba perjudicant perquè els hi pertocaria un volum de transferències més elevat dels que acaba de tocar i, per tant, em sembla que en relació a les parròquies d'Andorra la Vella, de Sant Julià en gran mesura, i menys d'Escaldes, vostès també tenen una responsabilitat d'explicar al nostre entendre el perquè d'aquest suport sense haver-hi fet aportacions.

I en relació a la seva proposta de participació al pacte d'Estat a la Unió Europea, sense acabar d'entendre la fórmula que vostè proposa... Bé, en tot cas nosaltres sempre hem estat aquí per treballar per un acord d'associació que sigui positiu pel nostre país no volem pensar que és la recerca d'una sortida digna per poder entrar més que no reconèixer una voluntat de rectificació, però en tot cas tampoc en farem un cavall de batalla.

A nosaltres ens sembla que aquesta és una aposta bona pel nostre país i que tots hem de treballar plegats en el mateix sentit, sigui amb la fórmula que sigui. Per tant, si vostè creu que aquesta fórmula els hi permet participar activament per nosaltres serà perfectament benvinguda en tant que integrants del pacte d'Estat.

En referència a la intervenció del Sr. Baró i algunes de les seves al·lusions particulars... bé, a les polítiques, en general, però algunes al·lusions han estat més de caràcter més particular i concret.

Bé, vostè ha intentat explicar una mica això de l'idil·li entre liberals i demòcrates que sembla que va agafant més envergadura aquesta bona relació, i en tot cas, el debat d'avui s'ha vist clarament que les intervencions prop del Grup Liberal no tenen el mateix to que les intervencions referides al Partit Socialdemòcrata...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Pere López:

Sí.

Vist que ara, a més, les diferències en matèria d'Unió Europea que potser ha estat el cavall de batalla més gran entre liberals i demòcrates sembla que també es van eliminant, sembla que l'atansament cada vegada és més important. Tampoc ens ha de sorprendre tant perquè tenen el mateix, com deia vostè, el mateix ADN polític, com ens deia en relació als socialdemòcrates.

Vostè ens deia que estem empenyats o que tenim una actitud com d'empenyat. Deixi'm que li digui que no podem estar d'acord amb aquest qualificatiu. Vostès tenen poca cintura política i dificultats en encaixar la crítica. Els fa molta gràcia criticar i fer retrospectives però encaixen molt malament la crítica que els puguem fer... Llavors, empenyats no, però preocupats sí! Preocupats perquè en un debat d'orientació política, ni vostè que és el portaveu o el president del Grup Parlamentari Demòcrata, ni el cap de Govern no aportin solucions ni a les pensions, ni a l'habitatge, ni a la feina pels joves, que els hi preocupi molt poc la protecció del patrimoni cultural, ni la protecció del medi ambient... Home, molt contents no podem estar! Podríem aplaudir si hi hagués tota una sèrie d'actuacions però a nosaltres tot això ens preocupa.

Vostè diu que vostès fiquen, les persones al centre de la seva acció política i nosaltres els hem de dir que posen algunes persones al centre de l'acció política. Tot un col·lectiu de la societat al qual vostès no el tenen en consideració i en un debat com el d'avui, que és un debat per parlar de tot, doncs simplement no en fan cap menció...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant senyor conseller.

El Sr. Pere López:

Sí, sí.

Està molt bé parlar de la Unió Europea, està molt bé de parlar d'altres qüestions però, totes aquestes qüestions que són els problemes reals de la gent que ha d'arribar a final de mes doncs, simplement no tenen cabuda en el seu espai polític.

Quant al tema...

El Sr. síndic general:

Senyor conseller, quasi li demanaria que ho deixés per una següent intervenció.

El Sr. Pere López:

És que volia fer una rèplica al cap de Govern, però...

El Sr. síndic general:

Una següent intervenció.

El Sr. Pere López:

Molt bé.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Liberal, té la paraula el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, la meva primera intervenció ha sigut una intervenció, un balanç escarrit del que va ser ahir el discurs d'orientació política del cap de Govern, i la segona part ha sigut una presentació de com veiem nosaltres l'economia a Andorra i la situació del país. I hem fet unes propostes en el tema d'Europa, que com ha dit en parlarem més endavant perquè aquí tampoc no m'estendré més, esperarem les propostes i després també contestaré al Sr. López que està molt neguitós.

Comencem pel Sr. Baró. Hi ha una cosa en la que coincidim amb el tema de les transferències i competències vist l'informe del Sr. Aparicio, i tenen a veure els estudis amb el tema de constitucionalitat, quan els tinguem els comentarem, i els comentarem amb el cap de Govern, amb la comissió i si volen inclús estarà a la taula dels cònsols que vam fer en el seu dia i amb tot el respecte que em mereixen.

Després entrant dins del contingut del discurs i seré breu, només una sèrie de puntualitzacions. En el seu discurs, quan va parlar del salari mínim, em va

semblar entendre que altres governs ho podien haver fet, i que el salari mínim senzillament es decreta i que vostès han fet una puja d'un 6,5%.

Bé, el Govern liberal era una altra conjuntura, també vam decretar i també vam fer la puja del salari mínim que va ser d'un 12,5%. Si no es referia al Grup Liberal... jo entenc que era una altra conjuntura. No... però a partir d'aquí 12,5%... No va bé!

Referent al superàvit de gestió, que és el que ha empès les liquidacions. Ho celebrem. Però també recordem que tot i un model impositiu nou que s'ha desplegat que ha generat que hagi 90 o 100 milions d'euros més, i per tant, també té una lògica. Tot aquest marc impositiu nou que es va generant.

Referent al tema de la sostenibilitat de les finances públiques, és un debat que vam tenir en el ple d'aquesta Cambra al moment del marc pressupostari i en el moment del pressupost, jo m'hi vaig referir molt amb el ministre Sr. Jordi Cinca del tema de l'article 12.5. Hem pogut veure l'opinió del Tribunal de Comptes. I l'opinió del Tribunal de Comptes és una recomanació que s'hauria de modificar la llei de sostenibilitat de les finances públiques en concret aquest apartat per clarificar el concepte. Perquè ells fan una interpretació de deute a endeutament, però la llei presta irregularitats, i és el que van dir. Per tant, revisar aquesta llei de sostenibilitat de les finances públiques, pot ser una proposta que nosaltres farem. I tot i així, en els comptes del 2015, que també vam debatre aquí àmpliament i li vaig preguntar directament, CTRASA no compleix i el tribunal de Comptes ho va dir clarament que infringeix la llei.

Això són puntualitzacions en el tema de les finances públiques.

Ens ha parlat, ahir en el discurs, que es vol fer polítiques per anticipar en futur, i sobretot en el tema de l'atur. En la meva exposició jo el que he procurat dir és que les economies de l'entorn es troben en una fase expansiva del seu cicle econòmic, que aquest fet genera optimisme, i això fa que es retroalimenti i generi més creixement. Tots sabem el que passa quan aquelles fases expansives generen grans tasses d'inflació, pujades de tipus d'interès, es comença a entrar en una recessió i, trobo encertat, que es facin previsions per començar a preveure. I crec que políticament o potser vostè, més ben dit, què s'ha intentat fer? Però la crisi, el que ha sigut, ha impactat fort en els pressupostos, les polítiques anticíclics econòmicament serien importants, tenir una altra manera en períodes de recuperació o de creixement, estalvi, deixar a la iniciativa privada en períodes de recessió, la qual redueixi deutes,

inversió i finançament públic. Això es pot fer quan es troben situacions sanejades.

És una reflexió més que voldria aportar.

I quant a la reforma pública, el que he dit, és que vam rebre la ministra, vam escoltar les seves propostes, que en principi estem disposats a treballar-hi. I a més també hi afegiria un punt, ahir, amb el tema de la reforma pública o de la funció pública va parlar de la carrera professional. Bé, la carrera professional en un punt del seu discurs, això ja va estar dissenyat per un govern liberal, en concret el Govern del Sr. Albert Pintat en aquell moment.

Jo de moment deixaria aquí el torn de rèpliques. Bé, faltaria contestar al Sr. López, en el tema de transferències i competències. Jo ja he dit que abordaré el debat el dia que tractem la llei de competències i transferències. Per tant, aquí ara no hi entraré més. I amb el tema d'Europa, doncs quan vingui el moment en parlem, i li agraeixo que doni suport a la nostra proposta.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És ara el torn del Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Ladislau Baró teniu la paraula.

El Sr. Ladislau Baró:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Molt breument.

D'entrada celebrar, el cant o la glosa o l'elogi de la discrepància constructiva que ha fet la Sra. Bonet. Entenc que és una bona manera d'encarar l'actitud del parlamentari, no només en els debats plenaris, sinó amb les feines en comissió i en qualsevol tipus de diàleg parlamentari que hi pugui haver fora dels canals formalitzats pel reglament.

La discrepància constructiva dins del diàleg, entenc que ha de ser, la llavor bàsica de la feina de qualsevol parlament. Per tant, celebrar aquest plantejament.

Quant al Sr. Naudi, també no celebrar, però gairebé també compartir la necessitat que ell considera rellevant del fet d'assumir i de formular crítiques, i també la necessitat de realitzar exercicis d'autocrítica.

Jo entenc que ahir el discurs del Sr. cap de Govern contenia elements d'autocrítica. De vegades li costa fer-la, ho reconec. Però també en sap fer quan vol. I el mateix ens passa a tots, l'autocrítica és difícil i per això li volia dir que val una mica per a tothom. Val una mica per tothom. Ho lligo amb la qüestió del

Tribunal Constitucional i dels recursos al Tribunal Constitucional.

Home, els que tenim una mica de trajectòria política sobretot en matèria legislativa, doncs, sabem que de vegades les lleis tenen elements complicats o que l'encaix constitucional dels mateixos pot ser com a mínim discutible. I sabem també, doncs, que el dret, -vostè ho ha dit-, no és una ciència exacta, que admet moltes interpretacions, en el cas que ens ocupa de la llei de transferències es parla de la interpretació que es pot fer del criteri de proporcionalitat, no és un tema pacífic. Per tant, hauríem de ser una mica prudents en aquesta qüestió, hauríem de ser una mica prudents. El president del seu partit fa servir la paraula plantofada a la Constitució cada dos per tres. A la que veu alguna cosa que no li agrada, ja gairebé ho considera com una eventual plantofada a la Constitució.

Bé, tant ell com jo, ja em sembla que conjuntament en alguna llei que havíem votat conjuntament, el tribunal Constitucional ens va dir que no acabava d'estar prou ajustada. I no va passar res. Perquè per alguna cosa hi ha aquest òrgan jurisdiccional que controla, entre altres coses, la constitucionalitat de les lleis.

Això no vol dir que no s'hagi de ser escrupolosos, que si hi ha informes que aconsellen una cosa, s'hagin de mirar en calma, i al final, si les opinions doctrinals o dels tècnics no es posen d'acord, doncs, alguna decisió s'ha d'acabar agafant.

Però, bé, celebrar l'elogi de l'autocrítica, remarcar la necessitat que ens l'apliquem tots plegats, no només en una única direcció. I finalment, doncs, bé, assumir que la discussió sobre la constitucionalitat de les lleis no és un tema blanc i negre i tampoc ha de ser un tema que s'hagi de fer servir com un bumerang polític per trobar arguments per emmascarar discrepàncies polítiques. Una cosa són les discrepàncies polítiques legítimes, i una altra cosa és la discussió sobre la constitucionalitat de les lleis.

Celebrar en tercera instància la persistència del Sr. Pere López, en anar allargant de manera constructiva, com diria la Sra. Bonet, el debat d'orientació política, preguntant, tornant a preguntar, i anar fent-nos passar, a base de petits compromisos, el seu programa electoral perquè l'anem aprenent. Doncs, bé, cosa que estem fent no només en aquest debat, sinó també ho hem pogut fer en el debat de política social i també en el debat de política sanitària.

També celebrar, Sr. Pere López la seva actitud amb Europa. És cert que amb molt poques fissures o sense cap, o de vegades potser amb alguna discrepància sense fissures i molt poques, volia dir discrepàncies i

no fissures. I també, bé, això ja no ho celebro, però constatar la seva persistència en intentar fer petar, -ho diré col·loquialment-, l'acord entre Govern, comuns i forces parlamentàries. Un acord no unànime però se li nota aquesta persistència. Intenta posar una mica d'esclatxes, de falquetes que puguin trencar la cohesió no unànime que hi havia al voltant d'aquella taula.

Si no recordo malament, les seves objeccions venien sobretot amb l'apartat de transferències, en canvi no era pas així amb matèria de competències. I el plantejament del dictamen sol·licitat pel Comú de Sant Julià i respost pel professor Aparicio, també qüestiona la primera llei, i amb aquesta llei no vaig sentir cap objecció. I en tot cas, les objeccions que vostè plantejava no eren de constitucionalitat.

Finalment, no sé si celebrar en aquest cas o constatar, però fer-li remarcar que entre els Liberals i nosaltres no existeix cap idil·li però sí que existeix una visió d'Estat compartida en determinats temes. Visió d'Estat que també és compartida amb vostè en matèria d'Europa i no sé, potser sí que li podria preguntar doncs per la seva interpretació, no sé si la paraula idil·li o potser gairebé més col·loquialment i que el Sr. Ferran Costa no se m'enfadi pel castellanisme. Però la "tirada de tejos" d'aquest estiu de la Sra. Rosa Gili als liberals com l'hauríem d'interpretar?

(Se sent riure)

Si això no és una proposta d'idil·li, tornaré al castellà "Baje dios i lo vea".

(Se sent riure novament)

Molt bé. I finalment en quant al Sr. Pintat, celebrar i deixo potser pel final la qüestió d'Europa, pel final o per una següent intervenció vist que els quins m'han precedit en l'ús de la paraula doncs així també ho han plantejat. Celebrar la prudència constructiva, prudència sobretot, però també constructiva amb la que encara la qüestió de la presència d'aquest informe del Dr. Aparicio en matèria de competències i transferències als comuns. I també celebrar la seva preocupació constant al llarg de tota la legislatura perquè el tema s'ho mereix, anava a dir la seva insistència "machacona", a vegades ho és però constant i el tema ho mereix sobre la sostenibilitat de les finances de l'Estat. És realment un tema que ens preocupa a tots i amb el qual doncs hauríem de mirar, amb la disposició que tenim sobre el paper del marc pressupostari, sobre com cal articular-lo en relació al pressupost. Cal que fem també un esforç per intentar construir un consens en aquest àmbit, com es pot fer doncs amb Europa, -en parlarà més endavant-, com es pot fer en sanitat i

espero que també el puguem mantenir en matèria de competències i transferències comunals.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció per part de Govern...

Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Sí moltes gràcies Sr. síndic.

Serà una intervenció evidentment molt més breu que l'anterior. Simplement per anar per feina.

Dir que el Ministeri de Medi Ambient, el Ministeri de Cultura no estan fent la feina és, ho diré així de clar, és posar-hi molt mala fe. Perquè ja els hi agradaria, i comparar és sempre odiós, tenir al final d'aquesta legislatura el balanç que tindran dels dos ministres. Però en fi, allà vostè.

Vull parlar potser també per anar per feina d'aquesta mena de falta de confiança, diguem-ho així que ha expressat la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet sobre la reforma sanitària. És hora penso jo, ahir ho vaig mirar d'explicar, de publicar. Això no vol dir que no tinguem de continuar amb aquestes reunions que vostès van llançar per mirar de poder fer les aportacions necessàries sobre la reforma del sistema sanitari. El Govern d'Andorra publicarà exactament els diferents passos calendaritzats dels diferents moviments que s'han de fer, independentment que s'haurà de continuar treballant. Es poden fer les dues coses en paral·lel. M'hi comprometo avui en seu parlamentària, perquè entenem que aquesta és una reforma important de la mateixa manera que és molt important la reforma de la funció pública i li agraeixo Sr. Pintat que l'hagi acollit en principi, i s'ha de treballar amb bons ulls. I per tant, de la mateixa manera que dic això amb sanitat, sí que és veritat que vaig anunciar alguns projectes que encara no estan en curs al tomb de la sanitat, i en voldria parlar d'un: d'oncologia.

Voldria parlar d'oncologia perquè una mica com aquest nou projecte que ha llençat el ministre Espot per aquelles persones que verdaderament estan en risc, amb aquelles famílies que no estan desestructurades però que tenen uns comportaments que no són els adequats i que volem fer aquest centre de reinserció per aquests menors que poden agafar un mal camí i que per una qüestió de sobreria m'expressava així, tenim de no enviar-los fora sinó de fer-los quedar a casa per reconduir-los en benefici d'ells i de les seves famílies.

I vull parlar d'oncologia. Oncologia és el mateix. Miri, perquè siguem gràfics Sra. Rosa Gili. Si aquest Govern ha de renunciar a una rotonda, a un eixample i això suposa que la voluntat d'aquest Govern abans que acabi la legislatura que tinguem aquí, a Andorra un aparell de ràdio teràpia, ho farem. A més, han donat les instruccions en aquest sentit. Ja no és una qüestió que sigui el Sr. Baselga o no sigui el Sr. Baselga, es farà el concurs i Andorra tindrà un aparell de ràdio teràpia, que és molt important. I ho farem per una cosa que també se'n diu d'equitat i d'exclusivitat. Miri, fixi's bé, i jo ja fa dies que he superat perquè no ho he tingut mai, la lluita de classes del maig del 68, que algunes vegades en algunes declaracions que fa la Sra. Rosa Gili sembla que hi estiguem allà, vostè aquesta formació francesa que té, allò que se'n diu "Sous les pavés, la plage!", però jo ho tinc molt superat tot això.

Però el que al meu punt de vista és important, és l'equitat. Hi ha moltes famílies, i vaig molt de pressa, que tenen malauradament un malalt i un malalt que pot verdaderament pot acabar malament per dir-ho així. I ha de fer ràdio teràpia, i és veritat que en alguns casos ha d'anar a Barcelona o a Tolosa, però la veritat és que és un maldecap. Perquè quan ha de pujar és un drama perquè ja té en si una malaltia seriosa i la ràdio teràpia evidentment és un tractament cansat i han de pujar a vegades amb el taxi i és un maldecap. Només per això, també és una qüestió de sobirania, ho farem, i ho té encomanat el ministre que si al final tenim de renunciar a alguna cosa, amb el que sí apostem és amb això. Ho volia dir públicament. Quan dic públicament per anar concretant les coses que nosaltres farem efectiu al calendari de forma molt clara, de què són els diferents passos i continuarem escoltant les aportacions del grup de treball que li agraeixo, que segurament hi haurà una pròxima reunió i tots els suggeriments.

I després vull parlar, però això serà una intervenció molt curta, del seu suggeriment.

Vostè sap que jo demà passat he de marxar de viatge als Estats Units, a l'ONU per veure si podem regir, una cosa molt bona per Andorra, i és l'acolliment de la Cimera Iberoamericana al 2020. I vull parlar amb vostè ja Sr. Pintat perquè he tingut ocasió de parlar amb el president del grup parlamentari, això sí que és una gran notícia per Andorra. No per aquest Govern sinó per Andorra. Per tant, vostè ho anomena observador actiu al pacte d'Estat. Estic disposat a escoltar-lo de seguida i a més ja li dic des d'ara que donaré totes les facilitats perquè ahir em vaig expressar de forma molt clara. No és un projecte d'aquest Govern, és un projecte que hem de compartir tots els que representeu la sobirania

popular. Jo li agraeixo profundament, a vostè i a tot el Partit Liberal d'Andorra això. Només queda de convèncer el Sr. Víctor Naudi, però això ja és una altra cosa. Moltes gràcies Sr. Pintat.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. cap de Govern.

Obrim un altre torn d'intervencions si és que algun grup desitja intervenir...

Des de la tribuna, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

El temps d'intervenció dels grups és proporcional a la intervenció del Sr. cap de Govern. Aleshores, com que la intervenció del Sr. cap de Govern ha sigut molt breu, també els hi demanaria brevetat.

Sra. Sílvia Eloïsa teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic. Seré molt breu.

Només un parell de coses. Clar, quan tens poc temps a l'inici doncs et toca dividir les coses i anar-les introduint quan pots.

En quant al tema del projecte de la sanitat, doncs evidentment m'ho apunto, i estaré molt pendent d'aquesta publicació del projecte. Penso que s'hauria d'haver començat per aquest punt, d'haver publicat el projecte i així doncs tindriem molt clar quins són els passos a seguir, de quina manera s'implantarà la reforma sanitària i crec que d'aquesta manera segurament ens hauríem posat molt més d'acord i haguéssim trobat molts més punts en comú.

En quant al tema d'una cosa que va parlar ahir, que era el dèficit pressupostari, en una de les seves intervencions va apuntar que el fet de crear el Centre de Reeduació i Reinserció de Menors, que ara també ha nomenat, això podia provocar un augment del capítol 1, i també ha fet la mateixa referència quant al Servei d'Atenció a Domicili. Jo ja estic d'acord, és a dir, que el capítol 1 augmenti per aquestes contractacions que són necessàries en el cas de l'atenció a domicili, per no només atendre a les persones que han de romandre més temps a casa, sinó també per fer una detecció preventiva quant a la fragilitat doncs, evidentment són ben vingudes. El que sí que penso és que hauríem de fer un replantejament i és que amb aquell tipus de contractes que s'han fet alguns, que els seus salaris pugin molt per sobre del que estan estipulats i que han generat certes dificultats i que alguna vegada ja hem discutit aquí. Jo crec que aquest és el problema. No és el fet de què s'hagin de contractar més persones que realment tinguin un servei molt clar a la societat.

I, per últim molt ràpidament, pel tema del pacte d'Estat. Jo també celebro haver pogut participar en l'última reunió. Li vaig expressar el meu compromís a poder participar i continuar, i evidentment, reitero aquí en aquesta Cambra que ho continuaré fent.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També pel Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. Ladislau Baró parlava de prudència sobre la constitucionalitat, i celebro doncs que tingui aquesta actitud. Bé, com a mínim s'ho planteja, contràriament doncs a les paraules del Sr. cap de Govern que deia ahir doncs que ja donava per fet abans de tenir els informes que aquesta qüestió és constitucional i d'alguna forma també s'excusava en aquell acord que jo dic que "és paper moll", l'acord institucional del 2014, que semblaria ser que està per sobre d'això... No té res a veure!

Bé, una altra... Ara el Sr. cap de Govern parlava del Centre Oncològic. Celebrem doncs... Celebro que es decanti cap aquí. També recordarà que hi havia una proposta de resolució en aquest sentit, però bé, una vegada més amb la reforma sanitària doncs, com ja li hem vingut dient, trobem a faltar un fil conductor: són actuacions puntuals, no hi ha una reforma estructural profunda i no s'aborda la reforma pròpiament dita del mateix SAAS. Jo crec que això era necessari.

Molt breument doncs, després en matèria de turisme que, crec que no se n'ha parlat massa, vull recordar que a nivell de turisme s'ha gastat, s'han esmerçat molts diners en les dues legislatures pràcticament s'han gastat uns 7 milions d'euros en promoció turística i jo crec que amb una tercera part d'aquesta promoció s'hagués pogut enllestir les fases 1 i 2 de la desviació de Sant Julià de Lòria, amb la qual cosa doncs, milloraria molt l'entrada de turistes i aquell turisme que de vegades mal anomenat "de qualitat" potser tindria moltes més facilitats per venir al nostre país.

A nivell del medi ambient doncs, també molt breument, jo crec que parlem de... El Sr. cap de Govern va fer un decàleg d'actuacions, de petites actuacions que compartim i que estan molt bé, però bé, jo crec que per un cantó l'arbre no ens deixa veure el bosc. Per altra banda, continuem augmentant la crema indiscriminada a nivell del

Centre de Tractament de Residus i vaig trobar a faltar, doncs, també una menció especial al paisatge, hem de cuidar el paisatge, jo crec que hem de... esperarem a tenir aquest Pla sectorial d'infraestructures energètiques però jo crec que s'ha de tenir molta cura amb l'impacte o amb la visió paisatgística, especialment amb els molins de vent si tal cosa es produís, però també amb aquelles qüestions de captacions de preses d'aigua en els nostres rius que malmeten i poden malmetre també la qüestió paisatgística i mediambiental. Jo crec que s'ha de ser prudent en aquesta qüestió, com també s'haurà de ser prudents amb no massificar excessivament la muntanya, crec que la muntanya és un medi de llibertat i, per tant, exagerar indiscriminadament una utilització massiva i amb un excés de refugis guardats, jo crec que això pot ser contrari a les llibertats de circulació per la muntanya.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Mixt també, pel PS, Sr. Pere López teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Li estava dient Sr. Baró, que vostè diu,-ho ha dit avui i no l'he sentit mai aquesta expressió-, que vostès "posen a les persones al centre de la seva acció política", i jo li deia que "algunes persones" perquè vostè en cap de les seves intervencions ha parlat de totes les qüestions que abans li parlaven, ni de l'habitatge, ni de les pensions, ni dels joves que no tenen feina, ni les dificultats per moure les famílies; per tant, serà per "altres persones", no cap d'aquestes, que es troben en aquestes circumstàncies.

Quant a tot el que hem fet els socialdemòcrates a nivell econòmic sembla que li sàpiga greu. Diguim si no és veritat que la Llei del comerç, que la fiscalitat, que l'IGI, que els programes de rehabilitació, que l'Acord monetari van ser propostes nostres. Vostès quan parlen d'aquest reformisme, al qual després m'hi referiré, incorporem tot això com si hagués estat una feina feta per vostès quan no és així i, per tant, tot aquest procés de reformisme, aquest reformisme econòmic, les grans reformes les hem imposat nosaltres, i si no és així li demano que em corregeixi.

El que sí que hem notat sovint és la seva falta de cintura política i la seva voluntat per admetre les propostes que vénen dels altres. Vostès ens demanen sempre sentit d'Estat, ser positiu i no ser crítics, però

tenen una incapacitat per acceptar qualsevol cosa que vingui de l'oposició, sigui la quina sigui. Vam veure fins i tot en una qüestió, com una proposició de llei que es presentava en aquest cas pel conseller Carles Naudi, en relació a les intoleràncies alimentàries, en qualsevol cosa sigui bona o no sigui bona l'han de fer vostès. Jo diria, i no vull ser molt sever amb el meu qualificatiu, que és una actitud gairebé "pueril" la seva. És a dir, davant d'una evidència que hi ha una bona proposta, fan girar el món en un sentit contrari per fer-ho vostès. Ho estem veient amb la Llei de l'emprenedoria i ens hi trobarem. Tota una sèrie de qüestions que van ser criticades en el debat parlamentari, doncs ara estem veient, de mica en mica, que es parla d'un punt únic d'atenció als empresaris, que es parla de formació en emprenedoria a la facultat... És que tot això està a la Proposició de llei... Segur que buscaran la fórmula per carregar-se aquestes propostes a la Proposició de llei i, vist que vostès ho estan fent, els hi dic "infantil", els hi deia "pueril", una actitud d'una certa immaduresa política de no saber acceptar tot allò que ve per part de l'oposició.

I simplement, crec que ha fet un titular quan ha dit que amb els liberals tenen una visió d'Estat compartida. En tot cas, està bé que sapiguem que hi ha aquesta visió d'Estat compartida. Nosaltres la compartim en alguns àmbits, potser en alguns àmbits econòmics i de projecció internacional, però en altres àmbits no la tenim compartida i tenim tot el dret a manifestar-la. Si vostès la comparteixen està bé que hi hagi una alternativa política diferenciada de la de vostès.

Parlant del cap de Govern en la seva intervenció, que abans no he tingut ocasió de fer-hi alguns comentaris, no ens ha dit res encara de les 11 de 43 propostes de resolució que ha tirat endavant, o millor dit, de les 32 votades que no s'han tirat endavant. Penso que el respecte al Consell General no pot passar per posar unes fotos, o unes altres fotos, o per dir que el dia de la Constitució el farem al Consell General en lloc de fer-ho al Govern, jo crec que ha d'anar una mica més lluny això. Estan molt bé aquestes històries que ens han explicat però aquí es voten lleis, aquí es voten propostes de resolució i la seva feina com a cap de Govern és complir-les i fer-les complir. Si davant d'aquest balanç, per dir-ho d'alguna manera, li és igual i ja li està bé doncs, el seu missatge és molt clar: si creu que això és el més normal del món que aquí es votin propostes de resolució, que no es compleixin i que aquí no passa res.

Vostè ens ha dit que la Cambra de Comerç havia dit que l'economia anava molt millor, i ha dit moltes vegades "molt millor". Permeti que li matisi perquè

jo també hi era en la presentació de la Cambra de Comerç, ha dit "millor". Espanya està creixent bastant més que nosaltres, la curva de creixement d'Espanya i de decreixement d'Espanya amb la nostra presenta importants similituds i estem per sota, per tant, diguem les coses com són.

Ens ha dit que en el tema social... i després m'hi referiré a l'habitual recurs del monopoli, no han fet propostes. Miri, el temps de les propostes ja va passar. Vam demanar un debat de polítiques socials, vam fer un monogràfic, vam venir amb les dades, vam dir a les explicacions, vam fer les propostes i vostès, com sempre, ens les van tombar... i ja està! El que no farem és fer propostes cada vegada perquè vostès ens votin en contra. Ja hi haurà ocasió en futurs comptes electorals en què pugui presentar cada un les seves propostes. No podem venir cada setmana a presentar una sèrie de qüestions que vostès no escolten o no volen escoltar.

Ha dit varies vegades...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Pere López:

A la companya Rosa Gili que no tot són rotondes, però és veritat que el seu Govern que no té diners per les pensions i per aquests complements, ha tingut molts i molts diners per fer rotondes i per fer inversió a la via pública. I aquesta és la realitat. Els números ho contenen i la via pública, doncs, ho demostra.

Després, i ja per acabar, dos temes només Sr. síndic. Amb el tema de la sanitat, i això sense saber on estem. És a dir, si la proposta que es va fer era una proposta de la llarga llista de propostes de resolució que no van enlloc, o si hi ha una voluntat o no de tirar endavant. Em sembla que no és de rebut sortir d'aquest debat sense contestar aquesta pregunta clarament. És a dir, si allò es vol tirar endavant o si allò va ser un oferiment o un xec en blanc o va ser un acte per sortir del pas aquell dia sense prendre's ho seriosament. De fet ho fan tot sovint de no prendre's seriosament les propostes de resolució.

I acabo finalment amb aquest recurs fàcil del monopoli dels temes socials i del lideratge de temes socials. Miri, no és que el vulguem tenir nosaltres, és que vostès hi rebutgen. No dir ni un sola paraula en tres hores d'un discurs de pensions, és un missatge bastant clar. És a dir, no donar cap missatge a les persones que tenen pensions baixes, de si hi haurà o no un canvi en aquest sentit, no donar cap explicació en relació als problemes d'habitatge, tampoc al fet d'haver eliminat aquest departament,

tot i que aquest fet potser no cal molta explicació, s'explica per tot ell sol de la seva incapacitat política, no seva, de tot el seu Govern, per donar solucions. No parlar de les invalideses, que vostès han retallat de manera que m'atreveixo a qualificar d'inhumanes. És a dir, les pensions d'invalidesa després de la llei de l'any 2014, m'atreveixo a qualificar d'inhumanes. Algú ho ha de fer. Ja que vostès no ho fan, nosaltres, evidentment, sí que ho fem.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, no hi ha intervenció...

Pel Grup Demòcrata, tampoc hi ha intervenció...

Per part del Govern...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Serà una intervenció extremadament curta.

El Sr. Pere López ha acabat fins i tot amb paraules que fèiem coses inhumanes a l'estil de gests verbals, suposo.

Miri, li contestaré allò de l'incompliment de les propostes de resolució, perquè vostè ja ho ha publicat als mitjans de comunicació, ho donarà, els meus serveis m'ho acaben de passar, entre les que no estem complint hi figura i ho diu sense cap rubor, ho diu amb tota llibertat, ho passa a la premsa, unes sobre els refugiats. Avui hi ha hagut una roda de premsa i aquesta es complirà.

També parla del Cos de la Policia i contra la lluita del blanqueig. Les noves places que hi ha al pressupost també es compliran.

Parla de la reforma de la funció pública. S'ha explicat aquesta tardor, també es presentarà aquesta llei.

Parla d'implementació, fins i tot d'història clínica compartida. Està a tràmit parlamentari.

Parla de les necessàries vies de sortida. Ahir vaig parlar del desviament de Sant Julià. Estudiar la possibilitat de formar part de PISA. Em diu, ahir en vaig parlar.

Vostè, Sr. Pere López, i ho dic amb tota amabilitat i amb tota cordialitat, hi suma tot això i totes aquestes estan en curs. A mi em sembla que és una manera de fer política que, com a mínim, qualifiquem-ho així, extremament poc seriosa, molt poc.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels grups...

Bé, si no hi ha cap més intervenció per part dels grups i del Govern, donaria aquí per acabat el debat i se suspèn la sessió fins demà dia 15 a les 10 del matí.

Els recordo que el termini màxim per a la presentació de propostes de resolució per part dels grups parlamentaris és fins demà a les 9.00h del matí.

Se suspèn la sessió.

(Són les 19.35)

L'endemà divendres 15 de setembre del 2017, a les 10.06h, es reprèn la sessió.

El Sr. síndic general:

Bon dia, reprenem la sessió.

S'han presentat sis propostes de resolució, totes elles admeses a tràmit per la Sindicatura, i recordo breument el procediment.

En primer lloc, es procedirà a la defensa de les propostes de resolució segons l'ordre de presentació.

Una vegada feta l'exposició per part dels grups parlamentaris, se suspèn la sessió per tal que cada grup pugui analitzar la seva posició respecte a les diferents propostes de resolució presentades, i si és el cas, fer propostes que portin a un text assumible i consensuat per part de tots els grups.

Passem doncs a la presentació de la primera Proposta de resolució registrada mb el número 1023 i presentada pel Grup Parlamentari Liberal.

Intervé per exposar la proposta de resolució, el Sr. Carles Naudi.

Teniu la paraula.

Com vulgueu.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sr. síndic.

En el marc del debat d'orientació política, durant el discurs del cap de Govern es va citar, entre d'altres, i en relació a les finances públiques:

"Un país de qualitat, amb un sector públic de qualitat ha de tenir forçosament unes finances públiques de qualitat. I això passa necessàriament per equilibrar els comptes".

En la memòria del Tribunal de Comptes corresponent a l'exercici 2015, el que es pot llegir a la primera pàgina és:

“Com a novetat en aquesta memòria, s'adjunta com a annex núm. 1 un informe complementari de recomanacions de millora, propostes de revisió normativa i informació del conjunt del sector públic.”

En aquest annex, en relació a l'endeutament es diu:

“Així mateix, després de l'anàlisi i avaluació de la diferent normativa i de la consideració, per part del Tribunal, que tant les definicions d'endeutament com deute van en un mateix sentit, es recomanaria les modificacions normatives escaients clarificant les mateixes.”

El Grup Parlamentari Liberal considera que el rigor de les finances públiques no s'ha de regir per les interpretacions errònies i per tal de facilitar el compliment de llei, proposem la següent:

Proposta de Resolució:

S'encomana al M. I. Govern que amb el temps suficient abans del debat dels pressupostos generals de l'Estat, entri a tràmit parlamentari el projecte de llei pertinent per a la modificació de l'article 12.5 de la Llei de sostenibilitat i estabilitat pressupostària i fiscal, que garanteixi el compliment amb la mateixa tal i com recomana el Tribunal de Comptes.

En segon lloc s'encomana al M. I. Govern que presenti a tràmit parlamentari abans d'acabar la legislatura la modificació de la Llei de les finances comunals per acabar de completar la reforma.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passem a la segona Proposta de resolució, que ha estat registrada amb el número 1024 i presentada també pel Grup Parlamentari Liberal.

Intervé per exposar la Proposta de resolució, el Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Bé aquesta Proposta de resolució potser algun conseller o consellera o membres del Govern li pot resultar un “déjà vu” del debat dels pressupostos del 2016, que com deia el ministre Jordi Torres vam defensar amb tanta il·lusió i amb tan “carinyo”.

La veritat és que el Sr. cap de Govern en el seu discurs del debat d'orientació, i ens n'alegrem, va posar de manifest que és responsabilitat del Govern

posar en valor els actius immobiliaris, i ens alegrem que com deia l'Hotel Rosaleda estava al punt del col·lapse i s'ha posat amb valor i està a punt d'acollir el ministeri. Que s'han fet les actuacions pertinents a Ràdio Andorra i que s'ha mantingut la coberta i que properament es decidirà en virtut d'aquell informe, d'una moció que va sorgir d'una moció del Sr. Ferran Costa amb el consens de tota la Cambra, que si s'hi pot destinar a Ràdio i Televisió d'Andorra. Així mateix, va parlar de la posada en valor de casa Rossell a Ordino. I la veritat, teníem la il·lusió que aquesta vegada sí, un any i mig després, es posés en valor un actiu immobiliari que té el Govern a La Massana, com és la casa Parramon, que recordem que és una casa propietat de Govern, amb un terreny adjacent que està tancada des de fa uns cinc anys. I en aquesta casa, la tenim allí, és de tots, és de l'Estat, i no s'hi fa res. I li he de confessar Sr. cap de Govern que tenim il·lusió que d'entre els anuncis, ens donés aquest anunci, de què la casa Parramon de La Massana i a la parcel·la adjacent s'hi faria alguna cosa.

Per això com que creiem que és responsabilitat de qualsevol propietari, a ningú se li passa pel cap tenir una propietat i tenir-la tancada i no fer-hi res durant tants anys, que tornem a proposar, aquell dia ho vam fer a través d'una reserva d'esmena i avui ho fem a través d'una Proposta de resolució, que diu el següent:

En el marc del debat d'orientació política, s'ha parlat de la conservació i manteniment del patrimoni i dels actius de l'Estat, entre ells l'edifici de l'Hotel Rosaleda i Ràdio Andorra a Encamp i casa Rossell a Ordino. Així mateix es va anunciar el projecte d'un nou museu de l'automòbil a Encamp. Faig un parèntesi i insisteixo que ens n'alegrem.

A l'entendre del Grup Parlamentari Liberal, com es va exposar en el debat del pressupost per al 2017 a Andorra encara hi ha actius que estan en desús i es van deteriorant amb el pas dels anys, entre ells la Casa Parramon de la Massana, que es troba tancada des de fa anys.

Hem d'afegir que el cap de Govern va anunciar que el Centre d'interpretació del Romànic situat a Pal es desplaçarà a Santa Coloma amb la consegüent pèrdua d'activitat econòmica i vida cultural que això suposa pel poble de Pal.

Amb l'ànim de donar un ús, que sigui atractiu, generant llocs de treball i activitat econòmica, cultural i social al poble de La Massana i consegüentment al Principat d'Andorra es presenta la següent:

Proposta de Resolució:

S'encomana al M. I. Govern que presenti abans de finals del 2018 un projecte que doni ús i valor a l'edifici i parcel·la de casa Parramon situat a La Massana i que sigui un pol de generació econòmica, cultural i social.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

La tercera Proposta de resolució ha estat registrada amb el número 1025 i presentada pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs.

Intervé per exposar la Proposta de resolució, el Sr. Gerard Alís.

Teniu la paraula.

El Sr. Gerard Alís:

Vista la Carta Social Europea revisada, que va ser ratificada pel Consell General en la sessió del 30 de juny del 2004.

Atès que l'article 4.1 de la mateixa diu que els Estats han de "reconèixer el dret dels treballadors a una remuneració suficient per assegurar-los, igual que a les seves famílies, un nivell de vida suficient".

Atès que per determinar quin és el nivell de vida digne a Andorra s'escau determinar quin és el cost de la vida al nostre país.

Vist que el raonador del ciutadà ha recomanat en diverses ocasions "tenir en compte la carestia de vida: lloguers alts, sous baixos, energia cara, pensions mínimes, etc., factors que plantegen problemes de difícil solució", per resoldre les diferents problemàtiques socials que li són plantejades.

Atès que sembla essencial que el nostre país disposi d'un estudi real i complet del cost de la vida al Principat d'Andorra, que no solament haurà de permetre determinar quin seria el salari mínim que ha de garantir un nivell de vida digne, sinó també ser una referència per la correcta implementació de polítiques socials reals i efectives.

El Consell General, en la sessió del debat d'orientació política del Govern celebrat el 15 de setembre del 2017,

ACORDA:

Encomanar al Govern que procedeixi a elaborar un estudi que determini de manera objectiva quin és el cost real de la vida al Principat d'Andorra i a presentar-lo posteriorment davant del Consell General, en el termini de 6 mesos.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passem a la següent Proposta de resolució, que és la quarta, registrada amb el número 1026, i presentada pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs.

Intervé per exposar la Proposta de resolució, la Sra. Rosa Gili Casals.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Atesa la indefinició del projecte de l'edifici El Núvol i els retards en la construcció del mateix.

Atès el cost i el pressupost desproporcionats del projecte que, fins i tot, ha suposat un increment de la dotació pressupostària per poder fer-hi front.

Atesa la indefinició del pla de negoci presentat per Andorra Telecom en relació a dit projecte de construcció.

El Consell General, en la Sessió del debat d'orientació política del Govern celebrat el 15 de setembre del 2017,

ACORDA:

Encomanar al Govern la cancel·lació del projecte de l'edifici El Núvol i l'habilitació del solar en un plaça o zona verda pública.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

La cinquena Proposta de resolució ha estat registrada amb el número 1027, i presentada pels M. I. Srs. Sílvia Bonet Perot, Jordi Gallardo Fernández i Ferran Costa Marimon.

Intervé per exposar la Proposta de resolució, la Sra. Sílvia Bonet Perot.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot:

Gràcies Sr. síndic.

Atès l'anàlisi actuarial de la situació fins al 2016 del règim de prestacions de jubilació de la CASS, analitzats sobre la base d'una hipòtesi demogràfica, econòmica i de comportament social, i les projeccions de futur de les perspectives financeres de la branca jubilació.

Atès que sobre la base de les dades disponibles actualment, i pel que fa a les característiques del pla

i l'escenari d'hipòtesis emprat, el règim seria insuficient en recursos des del 2023.

Atès que l'evolució dels comptes evidencia que el superàvit entre ingressos per cotitzacions i la despesa per pagaments es va escurçant.

Atès que l'augment de 2 punts en la cotització a la branca jubilació només fa que retardar uns anys l'entrada al dèficit de la branca jubilació.

Atès que tot i les previsions de l'estudi actuarial, les darreres dades corresponents al 2016 constaten un any més la precària situació que viuen els pensionistes a Andorra, on el 84% de les pensions de jubilació estan per sota del salari mínim.

Atès l'exposat, el Consell General, en la Sessió de Debat d'orientació política del Govern del 13 de setembre del 2017,

ACORDA:

Encomanar al Govern:

- Que iniciï les accions necessàries per crear una taula de treball Govern-Consell General i CASS per analitzar a fons l'estudi i plantejar les accions orientades a disminuir el risc de dèficit de la branca jubilació de la CASS i que alhora es garanteixin unes pensions de jubilació dignes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passem a la sisena i darrera de les propostes de resolució presentades que ha estat registrada amb el número 1028 i presentada pels M. I. Srs. Sílvia Bonet Perot, Jordi Gallardo Fernández i Ferran Costa Marimon.

Intervé per exposar la proposta de resolució, la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot. Teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Atès que l'índex de sinistralitat laboral a Andorra és del 3,2% per sobre de l'1,5% de la mitjana europea.

Atès que la sinistralitat laboral ha augmentat un 6,6% en el primer semestre d'aquest any.

Atès que aquests accidents laborals han comportat 1014 baixes laborals.

Atès que la mitjana de la durada de les baixes laborals és de 42 dies.

Atès que tot i disposar de dades sobre els sectors afectats majoritàriament, no es disposen d'estudis profunds que analitzin aquest fenomen.

Atès que tot i la Llei de prevenció i salut en el treball vigent, cal actuar fomentant la prevenció i conscienciació a empresaris i treballadors.

Atès l'exposat, el Consell General, en la Sessió de Debat d'Orientació Política del Govern de setembre del 2017,

Acorda:

Encomanar al Govern, que iniciï les accions necessàries per realitzar un estudi exhaustiu on s'analitzin les causes que provoquen la sinistralitat laboral i sobre les actes aixecades per la inspecció en matèria de salut laboral amb l'objectiu de poder fer un Pla d'acció per disminuir els índexs.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la presentació de les diferents propostes de resolució i per tal que els grups parlamentaris disposin del temps necessari per valorar-les, suspenem la sessió una hora, és a dir, que reprendríem a un quart de dotze aproximadament, abans de sotmetre aquestes propostes a votació.

Se suspèn la sessió.

(Són les 10.18h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 11.38h)

El Sr. síndic general:

A continuació, i seguint l'ordre de presentació de les propostes de resolució, demanaria primerament als autors de les mateixes, que indiquin quin és el text que se sotmet finalment a votació i posteriorment procediríem a aquesta votació.

Comencem doncs per la primera Proposta de resolució que és la registrada amb el número 1023. Demano, doncs, si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sr. Carles Naudi teniu la paraula.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sr. síndic.

La modificació que s'ha transaccionat és en el cos de la Proposta de resolució i diu el següent: "S'encomana al M. I. Govern que amb el temps suficient abans del debat dels pressupostos generals de l'Estat, entri a tràmit parlamentari el Projecte de llei pertinent per a la modificació de l'article 12.5 de la Llei de sostenibilitat i estabilitat pressupostària i

fiscal, que garanteixi el compliment amb la mateixa tal i com recomana el Tribunal de Comptes.”

I ara ve la modificació que diu: “En segon lloc, s’encomana al M. I. Govern que conjuntament amb els comuns, elabori un Projecte de Llei de modificació de la Llei de les finances comunals per acabar de completar la reforma, i el presenti a tràmit parlamentari abans d’acabar la legislatura.”.

Aquesta seria la modificació que s’ha transaccionat.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, no sé si algun grup vol manifestar el sentit del seu vot, sinó passaríem directament a la votació.

Passem a la votació.

(Votacions)

Sr. secretari si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

28 vots a favor, cap en contra.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat s’aprova la Proposta.

Passem a la segona Proposta presentada, que és la registrada amb el número 1024. Demanaria novament si el text que se sotmet és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sr. síndic.

El text ha sofert unes modificacions tant en l’exposat com en la Proposta de resolució, i passo a llegir-les.

En el marc del debat d’orientació política, s’ha parlat de la conservació i manteniment del patrimoni i dels actius de l’Estat, entre ells l’edifici de l’Hotel Rosaleda, Ràdio Andorra a Encamp i casa Rossell a Ordino. Així mateix es va anunciar el projecte d’un nou museu de l’automòbil a Encamp.

A l’entendre del Grup Parlamentari Liberal, com es va exposar en el debat del pressupost per al 2017, a Andorra encara hi ha actius que estan en desús i es van deteriorant amb el pas dels anys, entre ells la Casa Parramon de La Massana, que es troba tancada des de fa anys.

Hem d’afegir que el cap de Govern va anunciar que el Centre d’Interpretació del Romànic situat a Pal es desplaçarà a Santa Coloma amb l’ànim de donar un ús que sigui atractiu, generar llocs de treball i activitat econòmica, cultural i social al poble de La Massana i, conseqüentment al Principat d’Andorra, es presenta la següent Proposta de resolució:

Vist que Govern està treballant en la conservació i manteniment del patrimoni i els actius de l’Estat, que ho continuï fent, i en el marc d’aquests treballs presenti abans de finals del 2018 un projecte que doni ús i valor a l’edifici i parcel·la de Casa Parramon.

Sr. síndic, he de dir que ara llegint m’he donat compte que en el tercer paràgraf diu: “com es va exposar en el debat del pressupost per al 2017”, aquest debat encara no ha tingut lloc, i hauríem d’afegir la correcció de què “això es va exposar en el debat de pressupost del 2016”.

Així quedaria la...

(Se sent riure)

És veritat! Demano disculpes!

Així quedaria la Proposta de resolució transaccionada.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Demanaria novament si algun grup parlamentari vol manifestar-se al respecte, sinó passaríem tot seguit a la votació.

Obrim el temps per la votació.

(Votacions)

Sr. secretari si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

28 vots a favor, cap en contra.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat, s’aprova la Proposta de resolució.

La tercera Proposta és la registrada amb el número 1025 i demanaria novament si el text que es sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Té la paraula el conseller, Sr. Gerard Alís.

El Sr. Gerard Alís:

Sí, gràcies Sr. síndic.

S'ha transaccionat una petita modificació en la part dispositiva de la resolució, quedant la part expositiva en l'estat que estava, i passo a llegir el text definitiu:

“Acorda encomanar al Govern que procedeixi a elaborar un estudi que determini de manera objectiva quin és el cost real de la vida al Principat d'Andorra i a presentar-lo posteriorment davant el Consell General en el termini de 10 mesos”.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Si no hi ha la voluntat d'intervenir per cap dels grups parlamentaris, procediríem a votar tot seguit.

(Votacions)

Sr. secretari si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

28 vots a favor, cap en contra.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat s'aprova la Proposta de resolució.

Passem a la quarta proposta que és la registrada amb el número 1026. Demanaria si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi ha alguna modificació...

Sra. Rosa Gili teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, no havent-hi hagut cap tipus de transacció, el text queda com ha estat presentat anteriorment.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

No sé si hi ha alguna manifestació per part d'algun grup i, sinó passariem tot seguit a la votació.

Passem a la votació.

(Votacions)

Sr. secretari si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

5 vots a favor, 23 en contra.

El Sr. síndic general:

Bé, a la vista del resultat no s'aprova la Proposta de resolució.

Passem a la cinquena Proposta que fou la registrada amb el número 1027.

El text que se sotmet a l'aprovació seria el presentat, o hi hauria alguna modificació...

Sra. Sílvia Bonet teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sobre la Proposta de resolució només hi hauria l'eliminació de l'últim paràgraf que diu: “Atès que tot i les previsions de l'estudi actuarial les darreres dades corresponents al 2016 constaten, un any més, la precària situació que viuen els pensionistes d'Andorra on el 84% de les pensions de jubilació estan per sota del salari mínim”. Aquest paràgraf quedaria fora del text.

I la part de l'Acord quedaria com segueix: “Encomanar el Govern que iniciï les accions necessàries per crear una taula de treball Govern, Consell General i CASS per analitzar a fons l'estudi i plantejar les accions orientades a disminuir el risc de dèficit de la branca jubilació de la CASS i que alhora es garanteixin la sostenibilitat i l'eficàcia del sistema de pensions.”.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. Pere López teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En aquest cas sí que volem fer una explicació de vot per part dels consellers del PS. El nostre vot serà d'abstenció. Evidentment, participarem d'aquesta taula que es proposa, com amb totes les altres taules que se'ns ha convocat sempre a participar. Però no podem obviar ni oblidar el que el grup majoritari ha fet eliminar d'aquesta proposta de resolució perquè ens sembla que es prou significatiu.

En primer lloc, en l'exposició de motius, el grup de la majoria ha fet eliminar el paràgraf en què es fa referència a la realitat social que es viu al nostre país,

amb una voluntat d'ocultar el que és real. Unes dades que són les que són, i que el grup majoritari, doncs, ha fet suprimir. La realitat de quina és la xifra de les pensions mitjanes al nostre país, i que un 84% de les pensions, les meves dades són 85%, però no ens discutirem per un 1% Sra. Bonet, estan per sota del salari mínim. Aquesta és la realitat, i em sembla que esborrant el paràgraf no es canvia la realitat. No sé si vostès tenen aquesta sensació que el fet de suprimir-lo fa que la realitat sigui una altra.

I en relació a la proposta de resolució en concret, doncs, em sembla que és molt significatiu i molt decebedor que el grup de la majoria i el Govern, eliminin de la proposta d'acord que es garanteixin unes pensions mínimes de jubilació.

Això marca clarament quines són les seves prioritats. Vostès volen posar al davant la sostenibilitat del sistema que a tots ens preocupen, evidentment, però també volem garantir un nivell de vida mínim per tots els ciutadans. I per tant, ens sembla molt significatiu. En tot cas, tampoc contradictori amb el que aquests tres dies hem escoltat que el grup majoritari i el Govern estiguin d'acord en eliminar la menció específica d'unes pensions de jubilació dignes. Em sembla que tots els que estem aquí hauríem de treballar perquè tots els ciutadans tinguin una pensió de jubilació digna i que els permeti viure.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguns altres consellers demanen per intervenir...

Sra. Sílvia Bonet i després Sr. Víctor Naudi.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, és veritat que quan he parlat amb el grup del Partit Socialdemòcrata, doncs, m'han fet aquesta apreciació. Evidentment, l'objectiu d'aquesta proposta anava orientada sobretot a crear aquest grup de treball entre el Govern, el Consell General i la CASS, per això està inclòs el Consell General, perquè els diferents grups puguin aportar les seves prioritats envers a com s'ha de gestionar el fons de pensió de jubilació i un cop es creava aquesta taula, tothom podia anar a defensar. En vista d'això, per això s'ha inclòs la paraula eficàcia, perquè quan consideres que un sistema és eficaç, és perquè és capaç de donar resposta a les necessitats per les quals està creat.

Per això inicialment era només sostenibilitat, i després he tornat a parlar amb el Grup Demòcrata

en vista de l'apreciació que m'havia fet el PS i hem negociat incloure la paraula eficàcia.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El meu sentit de vot serà l'abstenció. Comparteixo en bona part l'argumentació exposada pel Sr. López, però també hi afegiria, doncs, que en el que queda de legislatura jo crec que aquesta qüestió està molt bé de fer aquest grup de treball, però si fins ara el grup de la majoria tampoc ha tingut aquesta voluntat de treballar en aquesta qüestió, tot i compartir el fons del tema, jo dubto que en aquest temps es pugui acabar plasmant un treball que després pugui tenir una continuïtat. I per tant, sóc escèptic i el meu vot serà l'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, si no hi ha cap més intervenció, passariem tot seguit al temps de la votació.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Vots a favor 24, en contra cap i abstencions 4.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, a la vista del resultat, s'aprova la Proposta de resolució.

Passem a la sisena i darrera Proposta de resolució presentada, que és la registrada amb el número 1028.

Demana si el text que se sotmet a aprovació és el presentat o si hi hauria alguna modificació...

Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Hi ha una modificació lleugera a l'exposat que seria en el primer paràgraf que quedaria com segueix: "Atès que l'índex de sinistralitat a Andorra és del 3,2%", i després continuaria la resta igual. I al final també, quan s'encomana al Govern també hi ha unes lleugeres modificacions que diuen: "Encomanar al Govern, que iniciï les accions necessàries per realitzar un estudi exhaustiu on s'analitzin les causes que provoquen la sinistralitat laboral i en base a les actes aixecades per la inspecció en matèria de salut laboral amb l'objectiu de poder fer un Pla d'acció per disminuir l'índex de sinistralitat laboral."

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, no sé si algun grup vol manifestar la seva opinió al respecte, sinó procediríem tot seguit a la votació.

Obrim el temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí.

27 vots a favor, cap en contra i 1 abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat, s'aprova la Proposta de resolució. I no havent-hi més propostes de...

Sr. Carles Naudi teniu la paraula.

El Sr. Carles Naudi:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Ja sé que ja s'ha votat la resolució, però hem verificat aquella dada que havia corregit de la resolució 1024, i efectivament es tractava, com deia, del 2016 i no del 2017. No sé si es pot fer una constància en acta o s'acceptaria per assentiment de la Cambra modificar el 2017 per un 2016.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, la Sindicatura ho tindrà en compte per tal que la resolució tingui el text adequat.

No havent-hi cap més resolució i no havent-hi més assumptes a l'ordre del dia, i havent esgotat tots els punts d'aquest debat d'orientació política, s'aixeca la sessió.

(Són les 11.52h)